

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

(Yargı Kararı Üzerine)
REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2015-1-094 (Soruşturma)
Karar Sayısı : 19-40/669-287
Karar Tarihi : 14.11.2019

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

Başkan : Birol KÜLE
Üyeler : Arslan NARİN (İkinci Başkan), Şükran KODALAK,
Ahmet ALGAN, Hasan Hüseyin ÜNLÜ

B. RAPORTÖRLER: Çağlar Deniz ATA, Abdullah ATEŞ, Hande DAYAN,
Kübra Dilara TANRIVER, Esmâ AKSU

C. BAŞVURUDA

- BULUNANLAR** : - Göksu Enerji Elektrik Üretim ve Ticaret A.Ş.
Mahatma Gandhi Caddesi 96/3 GOP, Çankaya, Ankara
- Saturn Power Enerji San. ve Tic. A.Ş.
Temsilcisi: Av. Mehmet Suat KAYIKÇI
Rumeli Caddesi Birlik Apt. No:42/10 Nişantaşı,
Şişli, İstanbul
- FRT-GES Enerji San. ve Tic. A.Ş.
Mebusevleri Mah. Ayten Sok. No:9 Kat:1 Tandoğan,
Çankaya, Ankara
- SFK-GES Enerji San. ve Tic. A.Ş.
Mebusevleri Mah. Ayten Sok. No:9 Kat:1 Tandoğan,
Çankaya, Ankara
- PAGES Enerji San. ve Tic. A.Ş.
Mebusevleri Mah. Ayten Sok. No:9 Kat:1 Tandoğan,
Çankaya, Ankara
- SAGES Enerji San. ve Tic. A.Ş.
Mebusevleri Mah. Ayten Sok. No:9 Kat:1 Tandoğan,
Çankaya, Ankara
- SNM-GES Enerji San. ve Tic. A.Ş.
Mebusevleri Mah. Ayten Sok. No:9 Kat:1 Tandoğan,
Çankaya, Ankara

D. HAKKINDA SORUŞTURMA

YAPILAN : - Meram Elektrik Dağıtım A.Ş.
Sancak Mahallesi Yeni İstanbul Caddesi No:92
Selçuklu, Konya

- (1) **E. DOSYA KONUSU:** Meram Elektrik Dağıtım A.Ş.'nin lisanssız elektrik üretimi başvurularının değerlendirilmesinde ayrımcı davranışlarda bulunarak 4054 sayılı Kanun'un 6. maddesini ihlal ettiği iddiasına ilişkin olarak alınan 02.03.2016 tarih ve 16-07/134-60 sayılı Rekabet Kurulu kararının 4. İdare Mahkemesinin 16.07.2018 tarihli, E: 2016/3512, K: 2018/1815 sayılı ve aynı tarih

E: 2016/5542, K: 2018/1816 sayılı kararları ile iptali üzerine 4054 sayılı Kanun'un 6. maddesinin ihlal edilip edilmediğinin tespiti.

- (2) **F. İDDİALARIN ÖZETİ:** Başvurularda özetle, Meram Elektrik Dağıtım A.Ş.'nin (MEDAŞ) lisanssız elektrik üretimi başvurularının değerlendirmesinde ayrımcı davranışlarda bulunularak hakim durumunu kötüye kullandığı belirtilerek 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun (4054 sayılı Kanun) kapsamında gereğinin yapılması talep edilmiştir.
- (3) **G. DOSYA EVRELERİ:** Rekabet Kurumu (Kurum) kayıtlarına 29.09.2015 tarih, 4563 sayı ile intikal eden başvuru üzerine düzenlenen 31.12.2015 tarihli ve 2015-1-094/İİ sayılı İlk İnceleme Raporu, 06.01.2016 tarihli Rekabet Kurulu (Kurul) toplantısında görüşülmüş ve 16-01/16-M sayı ile iddialar hakkında önaraştırma yapılmasına karar verilmiştir. Önaraştırma kararının ardından ayrıca benzer iddiaları içeren; FRT-GES Enerji San. ve Tic. A.Ş., ŞFK-GES Enerji San. ve Tic. A.Ş., PAGES ENERJİ San. ve Tic. A.Ş., SAGES Enerji San. ve Tic. A.Ş., SNM-GES Enerji San. ve Tic. A.Ş. (hepsi birlikte GES ŞİRKETLERİ) tarafından birlikte yapılan ve Saturn Power Enerji Sanayi ve Ticaret A.Ş. (SATURN) tarafından yapılan sırasıyla 28.01.2016 tarihli ve 608 sayılı ve 19.01.2016 tarihli ve 390 sayılı başvurular da Kurum kayıtlarına intikal etmiştir. İlgili karar uyarınca düzenlenen 16.02.2016 tarihli ve 2015-1-094/ÖA sayılı Önaraştırma Raporu Kurulun 02.03.2016 tarihli toplantısında görüşülmüş ve 16-07/134-60 sayı ile MEDAŞ'ın lisanssız elektrik üretimi başvurularının değerlendirmesinde ayrımcı davranışlarda bulunarak 4054 sayılı Kanun'un 6. maddesini ihlal ettiği iddiasına ilişkin olarak 4054 sayılı Kanun'un 41. maddesi uyarınca soruşturma açılmasına gerek bulunmadığına karar verilmiştir.
- (4) Söz konusu karar üzerine, kararın iptali istemiyle 4. İdare Mahkemesinde açılan davalar sonucunda, Ankara 4. İdare Mahkemesi tarafından 16.07.2018 tarihli, E: 2016/3512, K: 2018/1815 sayılı ve aynı tarih E: 2016/5542, K: 2018/1816 sayılı kararlar ile MEDAŞ hakkında soruşturma açılması gerekirken tesis edilen dava konusu Kurul kararında hukuka uyarlılık bulunmadığı sonucuna varılarak Kurulun 02.03.2016 tarih ve 16-07/134-60 sayılı kararı iptal edilmiştir.
- (5) Bunun üzerine mahkeme kararının gereğinin yerine getirilmesi için hazırlanan 06.12.2018 tarihli ve 2015-1-94/BN sayılı Bilgi Notunun görüşüldüğü 13.12.2018 tarihli ve 18-47/731-M sayılı Kurul toplantısında MEDAŞ hakkında soruşturma açılmasına karar verilmiştir.
- (6) Soruşturma bildirimini MEDAŞ'a 25.12.2018 tarih ve 15778 sayı ile gönderilmiş, 4054 sayılı Kanun'un 43. maddesinin ikinci fıkrası uyarınca soruşturma bildiriminde yer verilen bulgu, tespit, iddia ve değerlendirmeler hakkındaki yazılı savunmalarının 30 gün içinde Kuruma gönderilmesi istenmiştir. Anılan bildirimler tarafa 27.12.2018 tarihinde tebliğ edilmiştir. MEDAŞ tarafından gönderilen ilk yazılı savunma süresi içinde 25.01.2019 tarih ve 531 sayı ile Kurum kayıtlarına intikal etmiştir.
- (7) 15.05.2019 tarih, 2015-1-94/BN-02 sayılı Bilgi Notu üzerine Kurulun 23.05.2019 tarihli ve 19-19/265-M sayılı kararı ile soruşturma süresi, 4054 sayılı Kanun'un 43. maddesinin birinci fıkrası uyarınca, bitiminden itibaren iki ay uzatılmıştır.
- (8) Anılan Kurul kararı uyarınca yürütülen soruşturma çerçevesinde MEDAŞ'ta 26.12.2018 tarihinde yerinde inceleme yapılmış, 24.05.2019 tarihli ve 6226 sayılı, 21.06.2019 tarihli ve 7304 sayılı ve 04.07.2019 tarihli ve 7830 sayılı yazılar ile MEDAŞ'tan bilgi talebinde bulunulmuştur. Talep edilen bilgiler 10.06.2019 tarihli ve 3808 sayılı, 01.07.2019 tarihli ve 4322 sayılı, 12.07.2019 tarihli ve 4621 sayılı ve

02.08.2019 tarihli ve 5086, 5090, 5092 sayılı yazılar ile Kurum kayıtlarına intikal etmiştir. Son olarak 11.07.2019 tarihinde MEDAŞ ile şirket merkezinde görüşme gerçekleştirilmiştir.

- (9) Hazırlanan 02.08.2019 tarih ve 2015-1-094/SR sayılı Soruşturma Raporu ve ekleri, 4054 sayılı Kanun'un 45. maddesi gereğince soruşturma tarafına ve Kurul üyelerine tebliğ edilmiş ve soruşturma tarafı teşebbüsün ikinci yazılı savunması talep edilmiştir. Soruşturma raporu MEDAŞ tarafından 16.08.2019 tarihinde tebellüğ edilmiş olup, teşebbüsün ikinci yazılı savunması 16.09.2019 tarih ve 6166 sayı ile yasal süresi içinde Kurum kayıtlarına intikal etmiştir. İkinci yazılı savunmalara karşı soruşturma heyetince hazırlanan 30.09.2019 tarihli ve 2015-1-094/EG sayılı Ek Görüş yazısı 03.10.2019 tarihinde MEDAŞ tarafından tebellüğ edilmiştir. Ek yazılı görüşe karşı MEDAŞ tarafından sunulan üçüncü yazılı savunma 21.10.2019 tarih ve 7132 sayı ile Kurum kayıtlarına süresi içinde intikal etmiştir.
- (10) Sözlü savunma toplantısı veya nihai karar tarihinin belirlenmesine yönelik 23.10.2019 tarih, 2015-1-094/BN(3) sayılı Bilgi Notu 31.10.2019 tarihli Kurul toplantısında görüşülmüş ve 19-37/549-M sayı ile 4054 sayılı Kanun'un 46. maddesine göre sözlü savunma toplantısı yapılmasına gerek olmadığına karar verilmiştir. Kurul; yürütülen soruşturma ile ilgili olarak düzenlenen Rapor'a, Ek Görüş'e, toplanan delillere, yazılı/sözlü savunmalara ve incelenen dosya kapsamına göre 14.11.2019 tarih ve 19-40/669-287 sayı ile işbu nihai kararı tesis etmiştir.
- (11) **H. RAPORTÖR GÖRÜŞÜ:** İlgili Rapor ve Ek Görüş sonucunda; lisanssız elektrik üretimi başvurularının değerlendirilmesinde ayrımcı davranışlarda bulunarak 4054 sayılı Kanun'un 6. maddesini ihlal ettiği iddiasına yönelik yeterli bulguya ulaşılamadığı, dolayısıyla MEDAŞ hakkında 4054 sayılı Kanun'un 16. maddesi uyarınca idari para cezası uygulanmasına gerek olmadığı belirtilmiştir.

I. İnceleme ve Değerlendirme

I.1. Yapılan Başvurular

- (12) Kurum kayıtlarına 29.09.2015 tarih ve 4563 sayıyla intikal eden ve Göksu Enerji Elektrik Üretim ve Ticaret A.Ş. (GÖKSU ENERJİ) tarafından yapılan şikâyetle özetle;
- GÖKSU ENERJİ'nin ilgili mevzuatlarla uyumlu bir şekilde MEDAŞ yetki alanında bulunan Aksaray Trafo Merkezi (TM) için 31.03.2015 tarih ve 68719 sayılı yazıyla MEDAŞ'a başvuruda bulunduğu,
  - GÖKSU ENERJİ'nin başvurusunu takiben MEDAŞ tarafından Türkiye Elektrik İletim A.Ş.'ye (TEİAŞ) Aksaray'da yer alan TM'lerinin kapasitesine ilişkin görüş sorulduğu ve TEİAŞ'ın görüşünde Aksaray'da güneş ve rüzgar santrallerine tahsis edilebilecek 30 MW'lık kapasite bulunduğu, bölgedeki başvuruların kapasite toplamalarının 27 MW olduğu hususunun MEDAŞ'a bildirildiği,
  - 30.05.2015 tarihinde MEDAŞ'ın internet sitesi üzerinden yayımladığı duyuru ile GÖKSU ENERJİ'nin yaptığı başvurunun reddedildiği ve MEDAŞ'ın ret kararını, "Bağlanabilirlik oranının Yönetmelikte izin verilen değerden düşük çıkması ve dağıtım sistemine bağlanabilecek teknik yönden alternatif bir dağıtım hattı bulunmamasından dolayı bağlantı başvurusu olumsuz sonuçlanmıştır." şeklinde bir nedenle gerekçelendirdiği,
  - Ret kararını takiben, 03.06.2015 tarih ve 2015/222 sayılı yazıyla MEDAŞ'a başvuruda bulunduğu, anılan başvuruda TEİAŞ tarafından olumlu görüş verilmişken GÖKSU ENERJİ'nin başvuruda bulunduğu, TM'ye yakın olan ve

aynı hat üzerinde bulunan başvuruların hepsinin hat kapasitesi nedeniyle reddedilmesinin bir hesaplama hatasından kaynaklanıp kaynaklanmadığının sorulduğu,

- MEDAŞ'ın 19.06.2015 tarih ve 65050 sayılı cevabi yazısından ayrıca MEDAŞ'ın değerlendirmeyi GÖKSU ENERJİ'nin başvuruda bulunduğu, Aksaray TM için değil Tümosan TM için yaptığının fark edildiği ve GÖKSU ENERJİ'nin diğer konularda yönelttiği soruların sadece ilgili yönetmelik maddelerine atıf yapılarak geçirildiği,
- MEDAŞ'ın yapılan başvuruları kapasite yetersizliği nedeniyle reddetmesine rağmen GÖKSU ENERJİ'nin başvurusu ile yan yana bulunan parseller için yapılan başvuruların olumlu sonuçlandırıldığının görüldüğü, bu noktada GÖKSU ENERJİ'nin başvurduğu TM'ye ilişkin olarak kapasite yetersizliği nedeniyle ret alırken, Doğupan Enerji A.Ş. (DOĞUPAN) ile Panel Enerji A.Ş.'nin (PANEL) başvurularının kabul edildiği,
- GÖKSU ENERJİ'nin başvurusu kapasite yetersizliği nedeniyle ret alırken, diğer şirketlere kapasite tahsisinin yapılmasının teknik bir izahının olamayacağı,
- GÖKSU ENERJİ'nin Mart ayında yaptığı başvurunun, mevzuat gereği başvuruyu takip eden ayın 20. günü değerlendirilip ilan edilmesi gerekirken, MEDAŞ'ın Mart ayındaki başvuruyu Mayıs ayında açıkladığı listeye ilan ettiği, buna ek olarak 20 Mayıs'ta açıklanan listede 2014 Eylül ayından beri yapılan başvuruların değerlendirildiği, bu durumun MEDAŞ'ın kendisine yapılan başvuruları mevzuata aykırı bir şekilde biriktirip toplu olarak değerlendirdiğini gösterdiği,
- PANEL ve DOĞUPAN hakkında ticaret sicil gazetesi üzerinden yapılan araştırmalarda, PANEL ve DOĞUPAN'ın yönetim kurulu ile MEDAŞ'ın ortaklarından olan Cengiz İnşaat Holding'in (CENGİZ HOLDİNG) yönetim kurulu üyelerinin aynı olduğunun görüldüğü,
- Hem PANEL hem de DOĞUPAN'ın tek hissedarının Aydın AKAR isimli şahıs olduğu, Mustafa FİLİZ, Şeref CENGİZ, Ömer MAFA ve Ümit Nuri YILDIZ'ın PANEL'in yönetim kurulu üyeleri olduğu, bu kişilerden Şeref CENGİZ'in CENGİZ HOLDİNG yönetim kurulu üyesi, Ömer MAFA'nın CENGİZ HOLDİNG'in genel koordinatörü, Ümit Nuri YILDIZ'ın Alarko Holding'in (ALARKO) mali analiz, sistem ve yönlendirme koordinatörü ve Mustafa FİLİZ'in ALARKO'nun mali işler koordinatörü olduğu,
- Yukarıdaki bilgilere ek olarak, başvuruları olumlu sonuçlanan şirketlerden birçoğunun yönetim kurulu üyelerinin CENGİZ HOLDİNG ve ALARKO bünyesinde yüksek mevkilerde çalışan kişiler olduğu,
- PANEL ve DOĞUPAN'ın hissedarı olduğu belirtilen Aydın AKYAR'ın, başvurusu olumlu sonuçlanan Taysan Enerji San. ve Tic. Ltd. Şti.'nin (TAYSAN) de ortağı olduğu,
- Başvurusu olumlu sonuçlanan şirketlerden Günözü Enerji A.Ş.(GÜNÖZGÜ), Melisa Elektrik A.Ş. (MELİSA), Minagün Elektrik A.Ş. (MİNAGÜN), Aslı Enerji A.Ş. (ASLI) ve Bayraklı Enerji A.Ş.'nin (BAYRAKLI) yönetim kurulu üyeliklerine, bu şirketlerin başvurularının olumlu sonuç almasını takiben, Şeref CENGİZ, Ömer MAFA, Ümit Nuri YILDIZ ve Mustafa FİLİZ isimli şahısların getirildikleri,

- Belirtilen tüm bu hususlarla, MEDAŞ'ın şebeke işletmecisi sıfatıyla sahip olduğu dağıtım lisansından kaynaklanan yetkilerini ve hâkim durumunu kötüye kullandığı

ifade edilmekte ve MEDAŞ'ın davranışlarınının 4054 sayılı Kanun'un 6. maddesi kapsamında incelenmesi talep edilmektedir.

(13) SATURN tarafından Kurum kayıtlarına 19.01.2106 tarih ve 390 sayı ile intikal ettirilen şikâyette özetle;

- MEDAŞ'ın, SATURN'ün hissedarı olduğu Yeşildere Enerji San. ve Tic. A.Ş., Sarioğlan Enerji San. ve Tic. A.Ş., Obruk Enerji San. ve Tic. A.Ş. ve Güzide Enerji San. ve Tic. A.Ş.'nin (PROJE ŞİRKETLERİ) Konya Seydişehir Organize Sanayi Bölgesi'nde (OSB) geliştirdiği güneş enerjisi projeleri için edindiği çağrı mektuplarını mevzuata aykırı şekilde iptal etmek ve sonrasında açığa çıkan bağlantı kapasitesini kendisiyle aynı ekonomik bütünlük içindeki kişilere tahsis etmek suretiyle 4054 sayılı Kanun'un 6. maddesi kapsamında hâkim durumunu kötüye kullandığı,
- Türkiye elektrik piyasasında yenilenebilir enerji yatırımları yapmak amacıyla kurulan SATURN'ün bu amacı doğrultusunda Konya OSB sınırları içinde kurmayı planladıkları toplam 20,3 MW kapasiteli 23 adet lisanssız güneş enerjisi santrali (GES) projesi için MEDAŞ'tan bağlantı anlaşmasına çağrı mektubu almış PROJE ŞİRKETLERİ'nin tüm hisselerini devraldığı,
- PROJE ŞİRKETLERİ'ne ait GES projelerine ilişkin olarak TEDAŞ'a proje onayı başvurusunda bulunulduğu ve TEDAŞ'ın söz konusu projeleri onayladığı,
- İlgili mevzuat doğrultusunda süreç devam ederken 23.10.2015 tarihinde MEDAŞ yetkilileri ile yapılan görüşmelerde PROJE ŞİRKETLERİ adına düzenlenen çağrı mektuplarınının MEDAŞ tarafından iptal edildiğinin öğrenildiği,
- Yapılan araştırmalar neticesinde, MEDAŞ'ın Seydişehir OSB'nin 10.09.2015 tarihli ve 143 sayılı yazısı ekinde gönderilen Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı'nın (Bakanlık) 24.08.2015 tarihli ve 3759 sayılı görüş yazısından yola çıkarak, çağrı mektuplarınının geçersiz hale geldiğine karar verdiği, bu durumu da 29.09.2015 tarihli ve 96621 sayılı yazısıyla PROJE ŞİRKETLERİ'nin eski adreslerine bildirdiği,
- MEDAŞ'ın ortada henüz arsa tahsislerinin iptaline ilişkin yetkili makamlarca alınmış bir karar yokken çağrı mektuplarınının geçersiz addetmesinin hukuka aykırı olduğu gerekçesiyle işlem hakkında Konya İdare Mahkemeleri nezdinde iptal davası açıldığı,
- MEDAŞ'ın çağrı mektuplarınının geçersizliğine 29.09.2015 tarihinde karar verdiği ve bu kararın tebliğini beklemeden iptal edilen projelere ilişkin Seydişehir TM'de 12-13 numaralı fiderlerde¹ boşa çıkan bağlantı kapasitesi için şebekeye bağlanmak üzere 23 adet yeni bağlantı başvurusu aldığı ve bu başvuruların 09.10.2015 tarihinde ön değerlendirmesini açıkladığı,
- MEDAŞ'ın, 28.11.2015 tarihinde internet sitesinde yayımladığı "Elektrik Piyasasında Lisanssız Elektrik Üretimine İlişkin Yönetmelik Kapsamında Eylül

¹ 28.05.2014 tarihli ve 29013 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan "Elektrik Şebeke Yönetmeliği"nin dördüncü maddesinin birinci fıkrası uyarınca fider, "Bir merkez barasından kullanıcıya enerji taşıyan hat veya kablo çıkışları" olarak tanımlanmıştır.

2015 ile Önceki Dönem Başvurularının Teknik Değerlendirme Sonuçları" duyurusunda ise değerlendirme sonunda bu başvuruları teknik açıdan olumlu bulunduğunu ve bu başvurular için ilan tarihinden itibaren bir ay içerisinde MEDAŞ'a yazılı başvurulması halinde başvuru sahiplerine bağlantı anlaşmasına çağrı mektubu verileceğini belirttiği,

- MEDAŞ tarafından çağrı mektubu talep etme hakkı verilen söz konusu projeler incelendiğinde ise, bunlardan 21 adedinin MEDAŞ'ın ana ortaklarından olan CENGİZ HOLDİNG, dolayısıyla da MEDAŞ ile aynı ekonomik bütünlük içerisinde bulunan gerçek ve tüzel kişiler olduğunun görüldüğü,
- Bu bilgilerin, MEDAŞ'ın SATURN'ün hisselerine sahip olduğu PROJE ŞİRKETLERİ'ne ait çağrı mektuplarını mevzuata aykırı olarak iptal etmesinin nedeninin MEDAŞ'ın söz konusu çağrı mektuplarına ilişkin bağlantı kapasitesini aynı ekonomik bütünlük içerisinde bulunduğu gerçek ve tüzel kişilere tahsis etmek gayesinde olduğunu gösterdiği,
- Konya Seydişehir'in de dâhil olduğu bölgede elektrik dağıtım hizmetleri açısından tekel konumunda bulunan ve mevzuat gereği lisansız elektrik üretimi tesislerinin elektrik dağıtım şebekesine bağlantısını sağlayan tek yetkili kuruluş olan MEDAŞ'ın, tekel konumunu kullanarak dahil olduğu ekonomik bütünlük içerisinde yer alan kişiler lehine ayrımcı davranışlarda bulunmasının, 4054 sayılı Kanun'un 6. maddesi kapsamında hâkim durumun kötüye kullanılması eylemini teşkil ettiği

ifade edilerek gereğinin yapılması talep edilmektedir.

(14) GES ŞİRKETLERİ tarafından yapılan ve Kurum kayıtlarına 28.01.2016 tarih ve 608 sayı ile giren başvuruda ise özetle;

- GES ŞİRKETLERİ'nin lisanssız güneş enerjisi santrali tesis etmek amacı ile kurulduğu ve bu konuda ilgili mevzuat gereği tesisin bulunduğu dağıtım şirketi olan MEDAŞ'a başvuruda buldukları,
- Lisanssız güneş enerjisi üretimi ve bu konuda başvuru vb. süreçlerin Elektrik Piyasasında Lisanssız Elektrik Üretimine İlişkin Yönetmelik dâhilinde düzenlendiği ve bu düzenlemeye göre kısaca başvuru sahibinin ilgili dağıtım bölgesinde bulunan ilgili şebeke işletmecisine bağlantı başvurusunda bulunacağı, başvurunun yapılmasının akabinde bu başvurunun Yönetmelikte belirtilmiş olduğu üzere sadece ilgili mevzuat ve ilgili teknik mevzuat kapsamında reddedilebileceği,
- Bu kapsamda GES ŞİRKETLERİ tarafından MEDAŞ bölgesinde bulunan Aksaray TM'ye 19 adet başvuruda bulunulduğu, ancak MEDAŞ tarafından bu başvuruların "Hat kapasitesi nedeniyle bağlantı başvurusu olumsuz sonuçlanmıştır." şeklindeki ifadeyle reddedildiğinin 14.09.2015 tarihinde MEDAŞ'ın internet sayfasından duyurulduğu,
- Bunun üzerine başvuruda bulunan GES ŞİRKETLERİ'nden FRT GES Enerji San. ve Tic. A.Ş. tarafından MEDAŞ'a gönderilen yazıda şirketleri tarafından yapılan başvuru ile birlikte başvurunun yapıldığı trafoya yakın mesafede bulunan ve aynı enerji nakil hattına yapılan diğer başvuruların "Hat Kapasitesi Nedeni İle" reddedildiği, diğer taraftan yakındaki diğer şirketlerin başvurularının olumlu olarak kabul edildiği, bu nedenle ret işlemine ilişkin analiz ve

değerlendirme sonuçlarının talep edildiği, anılan talebe cevaben MEDAŞ tarafından ise sadece ilgili Yönetmelik'e atıf yapılarak soruların geçiştirildiği,

- MEDAŞ'ın mevzuat uyarınca bir aya ilişkin yapılan başvuruları en geç takip eden ayın 20. günü değerlendirmesi gerekirken Mayıs ayında yapılan başvuruyu Eylül ayında ilan ettiği, ayrıca GES ŞİRKETLERİ'nin başvurusunun açıklandığı ilanda Ocak 2015'ten beri yapılan başvuruların da değerlendirildiği, bu durumun MEDAŞ'ın başvuruları mevzuata aykırı olarak biriktirip topluca değerlendirme yaptığı sonucunu verdiği,
- MEDAŞ'ın ret gerekçesinin gerçek olması durumunda aynı TM'deki diğer başvuruların da aynı şekilde reddedilmesi gerekirken PANEL ile DOĞUPAN'ın başvurularının kabul edildiği, PANEL ve DOĞUPAN'ın yönetim kurulu üyeleri ile MEDAŞ'ın ortağı olan CENGİZ HOLDİNG'in yönetim kurulu üyelerinin aynı olduğu,
- Bunların yanı sıra başvuruları olumlu sonuçlanan şirketlerden birçoğunun yönetim kurulu üyelerinin ALARKO ve CENGİZ HOLDİNG bünyesinde yüksek mevkilerde çalışan aynı şahıslar olduğunun tespit edildiği²,
- Yukarıdaki açıklamalar doğrultusunda, MEDAŞ'ın Lisanssız Elektrik Üretimine İlişkin Yönetmelik dâhilinde bağlantı başvurularını değerlendirmede yasal olarak belirlenmiş tek kuruluş olması hasebiyle, CENGİZ HOLDİNG ve ALARKO bünyesinde yüksek düzeyde görev yapan şahısların yönetim kurulu üyesi olarak görev aldığı şirketlerin başvurularının MEDAŞ tarafından kabul edilmesinin, Aksaray TM'ye ilişkin sair başvuruların ve GES ŞİRKETLERİ'nin başvurularının teknik olarak kapasite yetersizliği ile reddedilirken aynı gerekçenin aynı TM'ye başvuru yapmış DOĞUPAN ve PANEL şirketlerine uygulanmamış olmasının MEDAŞ, CENGİZ HOLDİNG ve ALARKO'nun 4054 sayılı Kanun'un 6. maddesinde belirlenen "Hâkim Durumu Kötüye Kullanma" eylemini işledikleri konusunda makul şüphe oluşturduğu

ifade edilerek MEDAŞ hakkında gerekli işlemlerin yapılması istenmektedir.

I.2. Hakkında Soruşturma Açılan Taraf: Meram Elektrik Dağıtım A.Ş. (MEDAŞ)

- (15) Konya, Karaman, Aksaray, Nevşehir, Niğde ve Kırşehir illerinde elektrik dağıtım faaliyetini münhasıran yürütmekte olan MEDAŞ'ın işletme hakkı, Özelleştirme Yüksek Kurulu'nun 30.04.2009 tarih ve 2009/16 sayılı kararı uyarınca 30.10.2009 tarihinde Alcen Enerji Dağıtım ve Perakende Satış Hizmeti A.Ş.'ye devredilmiştir³.
- (16) MEDAŞ, altı il ve 65 ilçede yaklaşık 2 milyon tüketiciye ve bölgedeki 4,5 milyon vatandaşa hizmet vermekte olup 8,5 milyar kWh'lik elektrik enerjisinin dağıtımını sağlamaktadır. MEDAŞ'ın hissedarlık yapısına ilişkin tablo aşağıda sunulmaktadır:

² Söz konusu şirketlerin Taysan Enerji San. ve Tic. Ltd. Şti., Günözü Enerji A.Ş., Melisa Elektrik A.Ş., Minagün Elektrik A.Ş., Aslı Enerji A.Ş., Bayraklı Enerji A.Ş. olduğu belirtilmiştir.

³ Rekabet Kurulu, 28.10.2009 tarih ve 09-49/1219-307 sayılı kararıyla anılan özelleştirme işlemine izin vermiştir.

Tablo-1: MEDAŞ'ın Hissedarlık Yapısı

Pay Sahipleri	Sermaye Payı (TL)	Yüzdesi (%)
Alcen Enerji Dağıtım ve Per. Sat. Hizm. A.Ş. ⁴	(.....)	(.....)
Alarko Holding A.Ş.	(.....)	(.....)
Alsim Alarko Sanayi Tesisleri ve Ticaret A.Ş.	(.....)	
Cengiz Holding A.Ş.	(.....)	
Hipot Enerji ve Madencilik A.Ş.	(.....)	
Toplam	496.032.904,58	100

Kaynak:http://www.meramedas.com.tr/source.cms.docs/meramedas.com.tr.ce/docs/faaliyetraporlari/Faaliyet%20Raporu_MEDA%C5%9E%202016.pdf

- (17) Soruşturma elektrik dağıtım faaliyeti göstermekte olan MEDAŞ hakkında yapıldığından, MEDAŞ'ın yanı sıra, MEDAŞ'ın ortakları olan CENGİZ HOLDİNG ve ALARKO hakkında da bilgi vermek yararlı olacaktır.

I.2.1. Cengiz Holding A.Ş. (CENGİZ HOLDİNG)⁵

- (18) Faaliyetlerine 1987 yılında başlayan CENGİZ HOLDİNG, inşaat, enerji, madencilik, havacılık, sigorta, turizm ve hizmet sektörü gibi alanlarda 35 şirket ve iştirakleri ile faaliyet göstermektedir.
- (19) CENGİZ HOLDİNG'in enerji yatırımlarına daha yakından bakıldığında, kendi bünyesinde bulunan şirketler aracılığıyla %65'i termik, %35'i hidrolik olmak üzere yenilenebilir enerji ile birlikte kurulu gücü 3.446 MW olan bir üretim portföyüne sahip olduğu görülmektedir. Buna ek olarak, 1.491 MW'lık yeni yatırımları hâlihazırda devam etmektedir. Anılan şirketin enerji üretim çalışmalarına 2017 itibarıyla GES'leri de ekleyerek Türkiye'nin 10 şehrinde⁶ toplam 117,66 MW gücünde GES projelerini hayata geçirdiği görülmektedir.
- (20) CENGİZ HOLDİNG, elektrik üretim alanına ek olarak, elektrik dağıtımında ortağı bulunduğu CLK Enerji Yatırım A.Ş.'nin sahip olduğu dört şirket⁷ ve MEDAŞ ile faaliyet göstermektedir. Bu şirketler aracılığıyla Türkiye'deki elektrik tüketiminin yaklaşık %30'unu karşılamaktadır. Elektrik dağıtımının yanında, elektrik perakende satış alanında da faaliyet gösteren CENGİZ HOLDİNG, bu alanda da önde gelen oyuncularından biridir⁸.
- (21) Elektrik alanındaki faaliyetlerin yanı sıra CENGİZ HOLDİNG, sahip olduğu Selçuk Doğal Gaz Dağıtım A.Ş.⁹ ve Samsun Doğal Gaz Dağıtım A.Ş.¹⁰ ile doğal gaz dağıtım ve perakende satış alanlarında da faaliyet göstermektedir.

I.2.2. Alarko Holding A.Ş. (ALARKO)

- (22) 1954 yılında kurulan ALARKO günümüzde inşaat, makine, enerji, turizm ve gayrimenkul alanlarında faaliyet göstermektedir. Mevcut durumda ALARKO, elektrik

⁴ Alcen Enerji Dağıtım ve Per. Sat. Hizm. A.Ş., Cengiz Holding A.Ş. ve Alarko Holding A.Ş.'nin ortak girişim şirketidir.

⁵ Söz konusu bilgiler <http://www.cengizholding.com.tr> adresinden elde edilmiştir.

⁶ Bu şehirler Konya, Aksaray, Kırşehir, Niğde, Karaman, Burdur, Isparta, Antalya, Tokat ve Sivas'tır.

⁷ Anılan şirketler Uludağ Elektrik Dağıtım A.Ş., Çamlıbel Elektrik Dağıtım A.Ş., Boğaziçi Elektrik Dağıtım A.Ş. ve Akdeniz Elektrik Dağıtım A.Ş.'dir.

⁸ Bu alanda faaliyet gösteren şirketler Cengiz Elektrik Toptan Satış A.Ş., Boğaziçi Elektrik Perakende Satış A.Ş., Çamlıbel Elektrik Perakende Satış A.Ş., Akdeniz Elektrik Perakende Satış A.Ş. ve Meram Elektrik Perakende Satış A.Ş.'dir.

⁹ Selçuk Doğalgaz Dağıtım A.Ş., Eti Alüminyum A.Ş.'nin faaliyet alanının bulunduğu Seydişehir, Çumra, Beyşehir bölgelerinin ve dolayısıyla Eti Alüminyum A.Ş. fabrikasının doğalgaz ihtiyacını karşılamaktadır.

¹⁰ Samsun Doğalgaz Dağıtım A.Ş., Eti Bakır A.Ş. fabrikasının ve Doğalgaz Çevrimiçi Santrali'nin yer aldığı Samsun'da doğalgaz dağıtım hizmeti vermektedir.

üretiminde kurulu gücü 1539 MW olan bir üretim portföyüne sahiptir. ALARKO, elektrik üretiminde kendi bünyesinde bulunan Altek Alarko A.Ş., Cenal Elektrik Üretim A.Ş. ve PANEL şirketleri aracılığıyla faaliyet göstermektedir.

- (23) ALARKO, elektrik dağıtım alanında ise ortağı bulunduğu MEDAŞ ile faaliyet göstermekteyken, elektrik perakende satış alanında üç farklı şirketle faaliyetlerine devam etmektedir¹¹.

I.3. İlgili Pazar

I.3.1. 6446 Sayılı Elektrik Piyasası Kanunu ve Elektrik Dağıtım Faaliyeti

- (24) 2001 yılında yürürlüğe giren 4628 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu ve onu takiben 2013 yılında yürürlüğe giren 6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu¹² (6446 sayılı Kanun) uyarınca rekabet ortamında özel hukuk hükümlerine göre faaliyet gösteren, mali açıdan güçlü, istikrarlı ve şeffaf bir elektrik enerjisi piyasasının oluşturulması hedeflenmiştir. Teşebbüsler lisans almak kaydıyla 6446 sayılı Kanun uyarınca ayrıntılı olarak düzenlenen elektrik piyasası faaliyetlerini yürütebilmektedirler. Soruşturma konusu iddialar açısından önem taşıyan kavramlardan “*dağıtım faaliyeti*”, anılan Kanun’un üçüncü maddesi uyarınca “*Elektrik enerjisinin 36 kV ve altındaki hatlar üzerinden nakli*” ve “*dağıtım şebekesi*” ise yine aynı maddede “*Bir dağıtım şirketinin, lisansında belirlenmiş dağıtım bölgesinde işlettiği elektrik dağıtım tesisleri ve şebekesi*” olarak tanımlanmıştır. Bu anlamda dağıtım şirketleri de belirlenen bölgelerde tekel olarak elektrik dağıtımını ile işgal eden teşebbüslerdir.
- (25) Dağıtım şirketinin, doğal tekel niteliğindeki dağıtım şebekesini elinde bulundurmasından ötürü düzenlemeler çerçevesinde dağıtım şirketlerine bir hukuki ayrıştırma yükümlülüğünün getirildiği anlaşılmaktadır. 6446 sayılı Kanun’un dokuzuncu maddesi uyarınca “*...piyasa faaliyeti gösteren tüzel kişiler bir dağıtım şirketine ve dağıtım şirketi de piyasa faaliyeti gösteren tüzel kişilere doğrudan ortak olamaz, dağıtım faaliyeti dışında bir faaliyetle işgal edemez.*” Ayrıca yine aynı madde uyarınca “*dağıtım şirketi, dağıtım sistemine bağlı ve/veya bağlanacak olan tüm dağıtım sistemi kullanıcılarına, ilgili mevzuat hükümleri doğrultusunda ayırım gözetmeksizin hizmet sunmakla yükümlüdür...*” ifadesinden dağıtım şirketinin ayrımcılık yapmamakla yükümlü kılındığı anlaşılmaktadır.
- (26) Soruşturma konusu iddialar açısından son olarak dikkate alınması gereken hüküm 6446 sayılı Kanun’un “*Lisanssız Yürütülebilecek Faaliyetler*” üst başlığını taşıyan 14. maddesinde yer almaktadır. Bu madde kapsamındaki faaliyetler anılan Kanun’da düzenlenen diğer faaliyetler gibi şirket kurma ve lisans alma yükümlülüğüne tabi olmadan yürütülebilmektedir. Bu anlamda söz konusu faaliyetlerle ilgili diğer piyasa faaliyetlerine göre göreceli olarak pazara girişi daha kolay kılan bir hukuki çerçevenin getirildiği görülmektedir. Söz konusu maddenin birinci fıkrasının (b) bendi uyarınca kurulu gücü azami bir megavatlık yenilenebilir enerji kaynaklarına dayalı üretim tesislerinin lisanssız faaliyetler arasında sayıldığı görülmektedir. Yine anılan maddenin ikinci fıkrasında “*Bakanlar Kurulu, rekabetin gelişmesi, iletim ve dağıtım sistemlerinin teknik yeterliliği ve arz güvenliğinin temini ilkeleri çerçevesinde, lisanssız faaliyet yapabilecek yenilenebilir enerji kaynaklarına dayalı üretim tesislerinin kurulu güç üst sınırını kaynak bazında beş katına kadar artırmaya yetkilidir.*” ifadesi bulunmaktadır. Dolayısıyla hâlihazırda bir megavat (1 MW) olarak belirlenen lisanssız

¹¹ Söz konusu şirketler Meram Elektrik Perakende Satış A.Ş., Meram Elektrik Enerjisi Toptan Satış A.Ş. ve Alen Alarko Enerji Ticaret A.Ş.’dir.

¹² 30.3.2013 tarih ve 28603 sayılı Resmî Gazete.

üretim üst sınırının Bakanlar Kurulu kararıyla artırılmasının mümkün olduğu anlaşılmaktadır.

I.3.2. İlgili Ürün Pazarı

- (27) Soruşturma konusu iddialar ve bu çerçevede incelenen hususlara bakıldığında ele alınan unsurun dağıtım şirketlerinin bölgelerinde kurulan lisanssız üretim başvurularına ilişkin uygulamalarının geldiği görülmektedir. Bu çerçevede lisanssız üretim faaliyeti kapsamında şebekeye bağlantı için bölgede faaliyet gösteren dağıtım şirketine başvurulmaktadır. Dağıtım şebekesinin durumunu en iyi bilen teşebbüs olarak dağıtım şirketleri mevzuat hükümleri uyarınca lisanssız üretime ilişkin bağlantı başvurularını değerlendirmektedir. Kısıtlı bir kaynak olan hat ve TM kapasiteleri, üretim santrallerinin faaliyete geçmesi için en önemli unsurların başında gelmekte ve bu anlamda bir hat üzerinden TM'ye bağlanamayan santrallerin lisanssız üretim faaliyeti kapsamında ürettikleri fazla enerjiyi satmaları mümkün olmamaktadır. Lisanssız üretim faaliyeti kapsamında üretilen fazla elektriğin satılabilmesi için mutlaka şebekeye erişim sağlanması gerekmektedir. Bu anlamda dağıtım şirketlerince yapılan değerlendirme ve bunun sonucunda verilecek uygun bağlantı görüşü lisanssız üretim faaliyeti için pazara girişin ilk şartı olarak ön plana çıkmaktadır.
- (28) Dolayısıyla ilgili pazar tanımı açısından bakıldığında, lisanssız elektrik üretim tesislerine yönelik olarak dağıtım şirketi tarafından gerçekleştirilmesi beklenen şebeke bağlantısı hizmetinin, dağıtım faaliyetinin bir parçası olarak görülmesi gerektiği, bu çerçevede daha önceki pek çok Rekabet Kurulu kararında dağıtım faaliyetine ilişkin olarak tanımlanan "elektrik dağıtım hizmetleri pazarı"nın bu dosya açısından da ilgili ürün pazarı olarak tanımlanabileceği kanaatine varılmıştır. Ayrıca iddia konusu davranışın lisanssız elektrik üretim faaliyetini etkilemesi sebebi ile "lisanssız elektrik üretimi pazarı"nın da ayrı bir ilgili ürün pazarı olarak bu dosya kapsamında tanımlanması uygun görülmüştür.

I.3.3. İlgili Coğrafi Pazar

- (29) MEDAŞ'ın elektrik dağıtım faaliyetini gerçekleştirdiği "Konya, Aksaray, Niğde, Kırşehir, Nevşehir ve Karaman" illerinin ilgili coğrafi pazar olarak belirlenebileceği kanaatine varılmıştır.

I.4. Tespitler

I.4.1. Öneri Sürecinde Yapılan Yerinde İncelemede Elde Edilen Belgeler

- (30) Öneri kapsamında 19.01.2016 tarihinde MEDAŞ Genel Müdürlüğünde yerinde inceleme yapılmış, yapılan yerinde incelemede alınan 231 (iki yüz otuz bir) sayfa belgenin sureti, asıllarına uygunluğu onaylatılarak teslim alınmıştır. Alınan belgeler içerisinde önemli bulunan belgelere aşağıda yer verilmektedir.
- (31) (.....)'in ajandasından alınan YK TALİMATLARI başlıklı belgenin 5. maddesinde aşağıdaki ifadeler yer almaktadır:
- "Güneş Paneli ihalesi başlasın. Güneş işlerinin tamamını MEDAŞ takip edecek. Resmi işleri (.....) takip edecek. 50 MWa en az GES olacak. Düşenlerin müracaatlarını bölgeden arazi alınacak. (.....). Yeni TM'lerde kapasite oluşacak. Arsa kapatalım. (.....) ve (.....)."*
- (32) (.....) tarafından 16.12.2015 tarihinde (.....)'a gönderilen "Özel" konu başlıklı e-postada dikkat çeken ifadeler aşağıda yer verilmektedir:

“ ...

MEDAŞ olarak Güneş projeleriyle ilgili işlemlerin başlangıcında arsalar (.....) vasıtasıyla kendisinin İstanbuldan Konya'ya getirdiği (.....) üzerinden alınmış..

Bölgede güneş müracaatları hız kazandığı sürede işin MEDAŞ üzerinden yapıldığının bilinmemesi amacıyla, bizim işlerimiz (.....) üzerinden İstanbul dan yapılmaya devam ediyordu. (2013 yılı ve 2014 yılı sonlarına kadar) bu süreç zarfında bizim ne yapıldığı konusundaki bilgilerimiz sınırlıydı.

...

2014 yılının Başlarında bu işin MEDAŞ tan takibi konusunda bir görüş belirdi bunun üzerine yönetimin bilgisi dahilinde bölgeden uygun yerlerde araziler alınmasına karar verildi.

Bu araziler gene (.....) üzerinden alınıyordu. (.....) aynı zamanda medaşın yatırımlarındaki tüm bina Bakım ve tamir işlerinin de taahhüdünü yapıyor ve kampüs içerisinde de özel bürosu var.

Bölgeyi bildiğimiz için kapasitesinin uygun olabileceği yerlerden bu kişiye arazi alması talimatı gene (.....) bilgisi dahilinde alınıyor ve gerekli işlemler tamamlanarak usulü dairesinde Bağlantı görüşlerine Müracaat ediliyordu.

...

Bu bilgiler (.....) de iletildi bu arada (.....) arazi alımlarını takip için iki Arkadaşı görevlendirerek alımlar onlar üzerinden yapılmaya başladı..

(.....) daha sonra (.....) bu arazileri bize devredecek dedi ama henüz bir devir yok.. (Mayıs Haziran aylarıdır)

...

Bu arada üç ay kadar önce bana Konya istihbaratından kişiler geldi. sizin burada ciddi şikayetler var. Güneş projeleri mercek altında, bunu da (.....) yönlendirdiği söyleniyordediler ve bana (.....) adına (.....) arsalar aldığını ve bir ekibin bunu yönlendirdiğini bunu yönetime iletmemi söylediler.

Ben o belgeleri aldım konu hassas olduğu için biraz (.....) ile paylaştım ve dosyayı evraklarıyla birlikte (.....) ilettim.

Dosya içerisindeki ticaret sicil kayıtlarında;

(.....) a arsa alımı için verdiği vekalet

Gün panel adına aldığı arsa ve uygun Bağlantı görüşü

Daha sonra bu şirketin genel kurul yaparak (.....) devir ettiğini

(.....) kendi adına ak panel, ay panel, taysan adında şirketlere Bağlantı görüşü aldığını

BU şirketleri bu Haziran da bizim Güneş santrallerinin işin Verdiğimiz (.....) firmasına devir edildiğini

(.....). Adına olan günpanel firmasının da (.....) devir edildiğini belirten belgeler vardı...”

- (33) Yukarıdaki belgelerin haricinde ayrıca PANEL tarafından gerçekleştirilen GES Değerlendirme-Koordinasyon Toplantı Tutanaklarının MEDAŞ'ın, CENGİZ HOLDİNG'in ve ALARKO'nun da bilgisine sunulduğu görülmektedir. Bir diğer belgede

ALARKO'dan (.....)'nin MEDAŞ/Holding ile ilişkili şirketlerin durumunu yakından takip ettiği anlaşılmaktadır. Başka bir belgede MEDAŞ ve/veya Holding şirketleriyle ilişkili şirketlerin listesine yer verilmektedir. Yukarıda yer verilen belgelerle beraber bu belgeler MEDAŞ ve/veya holding şirketlerinin GES yatırımına olan motivasyon ve ilgisini göstermek açısından önemli görülmüştür. Anılan belgelerde MEDAŞ ve/veya Holding şirketlerinin GES yatırımı konusundaki motivasyon ve ilgisi yer almakla beraber, MEDAŞ'ın GES başvurularını değerlendirirken ayrımcı davrandığına ilişkin bir hususa rastlanılamamıştır.

I.4.2. Soruşturma Sürecinde Yapılan Yerinde İncelemede Elde Edilen Belgeler

- (34) Soruşturma kapsamında 26.12.2018 tarihinde MEDAŞ'ta yerinde inceleme yapılmış, yapılan yerinde incelemede 37 (otuz yedi) sayfa belgenin sureti, asıllarına uygunluğu onaylanarak teslim alınmıştır. Alınan belgeler içinden, yapılan inceleme kapsamında soruşturma konusu iddialar açısından önem arz eden herhangi bir bilgi ve belge bulunmadığı kanaatine varılmıştır.

I.4.3. 11.07.2019 Tarihli Görüşme Tutanağı

- (35) Dosya kapsamında 11.07.2019 tarihinde MEDAŞ temsilcileriyle yapılan görüşmede;
- Mevzuat gereği olumsuz başvurulara ait başvuru evraklarının iade edildiği, olumlu başvuruların MEDAŞ tarafından tutulduğu,
  - Başvuruların genelde ay sonunda yapıldığı,
  - 2013 tarihli Yönetmelik'in yayınlanmasıyla lisanssız elektrik üretim tesislerinin mevzuatla birlikte gündeme geldiği,
  - Başvurularla ilgili olarak ayın hangi gününde başvuru yapıldığının fark yaratmadığı diğer bir deyişle aynı ay içerisindeki başvuruların bir arada değerlendirildiği, başvuruların %80'inin genelde ay sonunda yapıldığı, bir sonraki ayın 5'ine kadar ise ön değerlendirme yapıldığı (Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu'nun (EPDK) belirlemiş olduğu evraklar toplanıp incelenir), ön değerlendirmede evrakları eksik bulunanlardan evrakların tamamlanmasının istendiği,
  - Takip eden ayın 20. günü itibarıyla ise başvurunun teknik değerlendirmesinin de yapılmış olduğu, teknik değerlendirme yapıldıktan sonra olumlu görüşün tebliğinden itibaren 30 gün içinde çağrı mektubu talebinde bulunulduğu,
  - Çağrı Mektubu tebliğ tarihinden itibaren yatırımcıya projeyi TEDAŞ'a onaya sunmak üzere 180 günlük süre verildiği, TEDAŞ'ın ise kendisine sunulan projeyi 90 gün içinde onayladığı, söz konusu süre içerisinde TEDAŞ tarafından proje onaylanmazsa 90 günlük ek süre talep edilebildiği,
  - Bu süreler sonunda projenin onaylandığı, projeye birlikte MEDAŞ'a başvuruda bulunulduğu, 30 gün içinde bağlantı anlaşması imzalandığı,
  - Bağlantı anlaşması imzalandıktan sonra alçak gerilim'den bağlanacaklar için (AG)1 yıl, orta gerilim'den (OG) bağlanacaklar için 2 yıl, HES'ler için 3 yıl içinde tesisin bitirilip devreye girmesi gerektiği(Geçici kabul), bu süre içinde yapılmazsa iptal edildiği,
  - Sistem kullanım anlaşmasıyla tesisin aktif hale geldiği,
  - Başvuruda bulunulacak evrakların başvuru formu, Yenilenebilir Enerji Genel Müdürlüğü (YEGM) için aplikasyon krokisi, tüketim tesisatı, Çevresel Etki

Değerlendirme (ÇED) raporu, bulunan arazinin marjinal tarım arazisi olması, başvuru yapanın kimliği, arazi kendine ait ise arazinin tapusu, 23.06.2016 öncesi için arazi kendine ait değilse süre belirlemesi olmaksızın kira sözleşmesi, 23.06.2016 itibaren en az iki yıl geçerli kira sözleşmesi, EPDK tarafından belirlenmiş başvuru ücreti olduğu,

- Teknik değerlendirmede ise 2013 yönetmeliğinde üç tane teknik değerlendirmenin bulunduğu, onun dışındaki kriterler için dağıtım şirketine (komisyona) yetki verildiği, 12 Mayıs 2019'da ise teknik değerlendirmelerin kaldırıldığı, 23.03.2016 öncesi dönem için Yönetmelik'te çok fazla kriter belirlenmediği için herkese eşit şekilde uygulama yapılabilmesi adına MEDAŞ tarafından kriterlerin yazılı hale getirilmesine karar verildiği,
- Öncelikle kapasiteye ilişkin başvurana tahsisat için TM'de açık bir kapasite olması gerektiği (TEİAŞ tarafından belirlenen),
- Yenilenebilir kaynakların ülkemizde söz konusu dönemde revaçta olmasından önceki dönemlerde üretimin doğrudan TEİAŞ'a bağlandığı, GES ile birlikte dağıtım seviyesinden de bağlantının gündeme geldiği,
- Kriterler belirlenirken TEİAŞ'ın trafosunun tamamının dağıtıcıya tahsis edilmediği, belirlenen miktarların örneğin toplam trafo kapasitesinin en fazla %60-%70'ini bulduğu, güvenilir bantta kalmak için TEİAŞ'ın bu şekilde hareket ettiği,
- MEDAŞ tarafından belirlenen kriterlerin bulunduğu, bunlardan birinin de hat kapasitesi kriteri olduğu, bağlantı hattının geriliminin 31,5-34,5 KV aralığında olması durumunda bu kriter açısından olumlu değerlendirildiği, gerilim değişikliğinin %3,3 üstünde olmaması gerektiği, gerilim değişikliği nedeniyle ise iptalin olmadığı, teknik nedenle Swallow (SWL) hatta bağlantı görüşü verilmediği, örneğin başka dağıtım şirketlerinin SWL'den bağlantı görüşü verdiği ama işletemediği, bunun sebebinin SWL'nin gerilimi çok yükselterek problem yaratması olduğu,
- Bağlanabilirlik oranının ise Yönetmelik ile belirlendiği, mevzuata göre formülle hesaplanan bu oranın 70'ten düşük olması halinde başvuruların reddedildiği,
- Santralin şebekeye olan mesafesinin kuş uçuşu beş km'den uzak olmaması gerektiği, teknik kayıpların düşürülmesi amacıyla bu şekilde bir kriter oluşturulduğu, santralin şebekeye olan uzaklığından kaynaklanan maliyetlerin dolaylı olarak tüketicinin elektrik faturasına yansıtıldığı, ayrıca mesafe kriterinin 2016 yılında çıkarılan Yönetmeliğe de girdiği,
- Başvuranın başvurduğu yerde kapasite doluyorsa, başka hatlar için de değerlendirmesinin yapıldığı, böylelikle belli bir başvurunun her seferinde farklı TM ve hatlar için yeniden başvuru yapılması suretiyle oluşacak mesai ve kaynak kaybının önüne geçilmeye çalışıldığı, bir başka deyişle bir başvuru için olumlu olabilecek tüm alternatifler göz önüne alınarak teknik değerlendirmenin yapıldığı, mevzuatta da ilgili şebeke işletmecisinin bağlantı için başka bir bağlantı noktası teklif edebileceğine dair hükmün yer aldığı,
- Sistem üzerinde mümkün olduğunca DM/KÖK binaları konmak istendiği, böylelikle arıza ve etkisinin en düşük seviyede ve sınırlı alanda kalmasının amaçlandığı,

- Yeni başvuru konusunda ise örneğin, başvurunun Ocak ayında yapılması halinde Şubat ayında değerlendirildiği, o sırada kapasite boşalması durumunda (mesela 180 günlük süre kaçırıldı ve/veya başvuran kendi isteğiyle başvurusunu çekmesi gibi çeşitli sebeplerle kapasite açığa çıkması), bir başka deyişle herhangi bir nedenle bir iptal durumu varsa 23.03.2016'da gelen bir düzenlemeyle bu durumun TEİAŞ'a bildirildiği ve TEİAŞ'ın bunu açıkladığı, akabinde üç ay içinde başvuru alındığı ve açık olan kapasite için başvuruların değerlendirmesinin yapıldığı ancak mevzuattaki bu değişiklikten önce böyle bir durumun olmadığı, diğer bir deyişle böyle bir yükümlülüğün bulunmadığı,
- Kapasite açığa çıktığında bu miktarın değerlendirmeye alındığı, bu noktada birden fazla başvuru varsa açık kapasiteden yüksek olan başvuruların direkt reddedildiği, söz konusu kapasite miktarından düşük başvuruların değerlendirmeye alındığı, bu noktada her halükarda hat kapasitesinin de önemli olduğu, örneğin aynı dönemde yapılan iki başvuru için beş km mesafe ve bağlanabilirlik oranı kriterleri sağlanmış olsa da yalnızca bir başvuru açısından ilgili hat kapasitesi dolu, diğer başvuru için ilgili hat kapasitesi dolu değilse hat kapasitesi dolu olmayan için başvurunun kabul edileceği,
- Başvuru santral sahasının bağlanabilecek dağıtım hattına olan mesafeleri beş km'den fazla ve SWL kesitinin olduğu yerde ise yani SWL kesitli hatta beş km'den yakınsa, SWL kesitli enerji nakil hattından başka bağlanabilecek dağıtım hattı bulunmadığında başvurunun şebekeye uygun değil gerekçesiyle olumsuz değerlendirildiği,
- TEİAŞ'ın üretim ve tüketimi baz alarak TM kurabildiği, örnek olarak bir TM'de TR-A ve TR-B baralarının mevcut olması durumunda, TEİAŞ'ın o bölgede iki TM'nin olduğunun ifade edilebileceği, duruma göre her iki bara birlikte (TR-A+TR-B) çalıştırabileceken, tamamının TR-A ya da TR-B üzerinden (tek başına veya ayrı ayrı) de çalıştırabileceği, bu durumun TEİAŞ'ın inisiyatifinde olduğu (bakım veya arıza olduğu zamanlar vs.), dolayısıyla örneğin TR-A ve TR-B'ye farklı kapasitelerin verilebileceği, yine örnek olarak TR-A'ya 7 MW, TR-B'ye 8 MW kapasite verildiyse TEİAŞ tarafından arıza bakım durumu sebebiyle sadece TR-B'nin tek başına 15 MW şeklinde de çalışabileceği,
- 2013 yılındaki Yönetmelik çerçevesinde ilk etapta 2 MW'a kadar gelen başvurular için TEİAŞ'a sorulmadan dağıtıcı olarak kapasite tahsisi yapılabildiği, TEİAŞ'ın daha sonrasında şifahi veya yazılı olarak dağıtım şirketine belli tarih aralığında kapasite tahsisi yaparak herhangi bir TM'nin maksimum kapasitesinin ne kadar olacağını bildirdiği,
- Saturn grubu şirketlerine Mayıs 2014'te 8 MW'lık, Ağustos 2014'te 12,3 MW'lık olmak üzere teknik değerlendirmeden geçerek 20,3 MW tahsisat yapıldığı, Ocak 2015 itibariyle grup içi şirketlerin de başvurularının TM kapasitesi nedeniyle reddedildiği, Eylül 2015'te ise arazinin OSB arazisi olması nedeniyle SATURN başvurularının iptal olduğu, bunun sonucunda toplamda 20,3 MW kapasite tahsisinin açığa çıktığı, 07.09.2015'te grup dışı Beybo Boya San. Tic. A.Ş.'nin (BEYBO) başvuru yaptığı, 30.09.2015'te ise MEDAŞ ile ilişkili şirketlerin başvuru yaptığının anlaşıldığı, daha sonra 06.11.2015'te hem TEDAŞ'a hem de SATURN'e yazı gönderildiği ve SATURN tarafından yapılan başvuruların iptal olduğunun belirtildiği, buna rağmen TEDAŞ'ın çağrı mektubu iptal edilen başvuruyu 08.12.2015 tarihinde onayladığı, MEDAŞ'ın geçerli olmayan çağrı

mektubu için bağlantı yapamayacağını SATURN'e belirttiği ve SATURN projelerinin iade edildiği,

- O dönemde sadece ilişkili şirketlerin başvuru yapmadığı BEYBO şirketinin de başvuruda bulunduğu (07.09.2015),
- Arazi tahsisini yapan OSB'nin, Bakanlığa OSB bölgesinde GES projesi için tahsisat yapılıp yapılamayacağını sorduğu, dolayısıyla MEDAŞ'ın OSB'ye görüş sormadığı, OSB'nin Bakanlığa sorması neticesinde GES projesi kurulamayacağını OSB'ye bildirildiği,
- Beyşehir TM için TEİAŞ'ın kapasiteleri baralar bazında ayırdığı, bara ayırımına kadar tek TM için toplam (iki bara için toplam) kapasite miktarı belirlendiği, yapılan başvuruların Mayıs 15'e kadar TM kapasitesinden iptal olmadığı, A barasına 10 MW, B'ye ise 20 MW kapasite verdiği, o tarihten sonra B barasının kapasitesinin dolduğu, A barasında ise boş TM kapasitesinin bulunmasına rağmen 15 Aralık'tan itibaren hat kapasitesi nedeniyle başvurular için iptal kararlarının verildiği,
- MEDAŞ olarak açık kapasite ilan edilmese bile dolu kapasitenin diğer bir ifadeyle ne kadarlık bir başvuru yapıldığının ve kabul edildiğinin başvuru bazında komisyon kararı kapsamında genellikle her ay yayımlandığı, ancak kapasite ilgili dönemde dolu olsa bile kapasitenin boşalması ihtimaline karşı firmaların başvuruda bulunduğu,
- Esas olarak başvuru yapılan ayı takip eden ay içerisinde teknik değerlendirmenin tamamlanması gerektiği ancak bazen kapasite ile ilgili TEİAŞ'tan haber beklendiği, dolayısıyla başvurulara ilişkin değerlendirme söz konusu sürelerin ötesine sarkabileceği, böyle bir durum oluşsa dahi başvuruların yapıldığı döneme göre değerlendirildiği bir başka deyişle birikme dolayısıyla birden fazla ayda yapılan başvuruların topluca değerlendirilmesinin söz konusu olmadığı,
- GÖKSU ENERJİ grup şirketlerinin Aksaray TM için başvuru yaptığı ancak başvuru yaptığı yerin Tümosan TM bölgesi olduğu, dolayısıyla MEDAŞ olarak Tümosan TM için değerlendirme yapıldığı,
- Aksaray TM için TEİAŞ tarafından toplam 45 MW kapasite tahsis edildiği, 2015 Kasım'da başvurunun iptal edilmesi sebebiyle 1,99 MW'lık bir kapasitenin açığa çıktığı, bu kapasitenin MEDAŞ ile ilişkili şirketlerden kaynaklandığı, daha sonra bu dönem için birden fazla başvuru bulunması sebebiyle yarışma yapıldığı ve kapasiteyi yine ilişkili şirketlerin aldığı,
- Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından 999 KW'a kadar kapasiteli santraller için ÇED raporu alma zorunluluğu olmadığı, 1 MW üzeri başvurular için ÇED raporu gerektiği, dolayısıyla söz konusu zorunluluktan muaf olmak için teşebbüslerin farklı unvanlarla başvuru yapmayı tercih ettikleri ve bir fidere aynı ekonomik bütünlük içinde yer alan birden fazla şirketin başvurmuş olduğu,
- Karapınar TM için hem hat kapasitesi hem TM kapasitesi nedeniyle iptal edilen başvuruların olduğu, Temmuz 2015'te 17 şirket ile yarışma yapıldığı ve kriterleri sağlayan 13 şirkete kapasite tahsis edildiği (bunlardan dört adedinin ilişkili şirket olduğu), kapasite dolduktan sonra başvurusu iptal olan ilişkili şirketlerin de bulunduğu, ayrıca yarışmaya göre yıllık tüketimi yüksek olanların kapasiteyi

aldığı, yıllık tüketimi düşük olanların ise kapasiteyi alamadığı, burada bara değişiminin Karapınar TM için söz konusu olmadığı,

- Karaman TM için 2014 yılında bara değişimi olduğu (baralar arasında kapasite aktarımı), kapasite ödünleşiminin TEİAŞ tarafından gelen yazı ile MEDAŞ'a bildirildiği,
- Karaman TM için TEİAŞ'ın önce bara ayrımı yapmaksızın kapasite tahsisi yaptığı, 2015 yılında bara A ve B için 18-18 MW kapasite ayrımı yaptığı (Bara ayrımının TEİAŞ tasarrufunda olduğu, MEDAŞ'ın bara ayrımı yapma yetkisinin bulunmadığı),
- Öneri raporu başvuruların aylık olarak sonuçlandırılması gerekirken birkaç ay bekletildiğinin belirtildiği, bu gecikmelerin MEDAŞ'ın TEİAŞ tarafından kapasiteye ilişkin bilgi beklemesi sürecinden kaynaklandığı,
- Karaman TM'de kapasitenin üzerinde bir seviyedeki kapasite için çağrı mektubu verilmesi suretiyle bir hata yapıldığı, çağrı mektubu verilmesi sonrasında MEDAŞ tarafından yapılan bu hatadan dolayı bazı başvuruların iptal edildiği, iptal edilen başvurulara bakıldığında bunların ilişkili şirketler olduğunun görüldüğü,
- Mevzuata göre Mart 2016'ya kadar olan süreç için TEİAŞ TM kapasitesinin ne olduğu, kapasitenin artırılacağı gibi bilgilerin ilan edilmediği, tahsis edilen kapasitenin ise MEDAŞ tarafından yayımlandığı, Temmuz-Ağustos 2015'ten önce ise bu şekilde bir ilan bulunmadığı ancak dağıtıcı için mevzuattan kaynaklanan bir yükümlülüğün de bulunmadığı, başvuru sahiplerinin genelde kapasite miktarında açık olup olmadığını başvuru ile öğrendikleri, başvuru yapmak isteyenlerin MEDAŞ'tan bu kapasiteleri telefonla öğrenme gibi bir durumun olmadığı,
- Karaman TM dışında bara değişiminin gerçekleşmediği,
- 2016 yılındaki yönetmelikle beraber komisyonda görevli kişilerin MEDAŞ, TEİAŞ, TEDAŞ personelinden oluştuğu,
- Elektrik Piyasası Lisanssız Elektrik Üretimine İlişkin Yönetmelik'in 6. maddesinin 2. fıkrası ile birlikte TM bazında TEİAŞ'ın maksimum kapasite miktarını belirlediği,
- Lisanssız Elektrik Üretim Yönetmeliğinin, Lisanslı Elektrik Üretim Yönetmeliğine benzetilmek istendiği, dolayısıyla bağlanabilirlik oranının bu sebeple kaldırıldığının düşünüldüğü

hususları dile getirilmiştir.

I.4.4. Dosya Konusuyla İlişkili Geçmiş Kararlar

I.4.4.1. 02.03.2016 tarih ve 16-07/134-60 sayılı Rekabet Kurulu Kararı

(36) Ankara 4. İdare Mahkemesi tarafından 03.12.2018 tarihli, E: 2016/3512, K: 2018/1815 sayılı ve yine aynı tarihli E: 2016/5542, K: 2018/1816 sayılı kararı ile iptal edilen Kurul kararında;

- İlgili pazar "MEDAŞ dağıtım bölgesinde elektrik dağıtım hizmetleri pazarı" ve "elektrik üretimi pazarı" olarak ele alınmış,
- Dağıtım şirketlerinin sahip oldukları "doğal tekel" nitelikleri nedeniyle yerel seviyede her bir dağıtım bölgesinde hâkim durumda bulunduğu ve MEDAŞ'ın

da dağıtım bölgesi olan “Konya, Aksaray, Niğde, Kırşehir, Nevşehir ve Karaman” illerinde hâkim durumda olduğu değerlendirilmiştir.

(37) Bununla birlikte kararda,

- MEDAŞ'ın lisanssız elektrik üretimi başvurularının değerlendirilmesinde ayrımcı davranışlarda bulunarak 4054 sayılı Kanun'un 6. Maddesini ihlâl ettiği iddiasının şikâyet başvuruları ve TM bazında incelendiği,
- GÖKSU ENERJİ, GES ŞİRKETLERİ ve SATURN tarafından yapılan lisanssız elektrik üretimine ilişkin başvuruların MEDAŞ tarafından somut ve nesnel gerekçelere dayanarak reddedildiği ve bu başvuruların değerlendirilmesinde MEDAŞ tarafından ayrımcılık yapıldığına işaret eden başkaca bulguya ulaşılamadığı,
- MEDAŞ dağıtım bölgesinde bulunan 42 TM içinden, yapılan başvurulara MEDAŞ'ın ayrımcı uygulamalarda bulunduğu şüphesi uyandıran üç TM'nin ayrıntılı analize tabi tutulduğu, bunlardan Karapınar ve Alibeyhüyüğü TM'ler bakımından MEDAŞ tarafından yapılan teknik açıklamaların bu TM'ler bazında şüpheyi ortadan kaldırdığı, Karaman TM'de ise MEDAŞ'ın baralar arası kapasite aktarımı konusunda daha önceden bilgi sahibi olması şüphesi bulunmakla beraber, gerek bu durumun gerekse MEDAŞ'ın bu bilgiyi kullanarak diğer şirketlere ayrımcı davrandığı hususunun somut belgelerle ortaya konulamadığı,
- Yapılan yerinde incelemelerde elde edilen belgeler arasında ve MEDAŞ tarafından gönderilen verilerin analizi sonucunda MEDAŞ'ın kendi grup şirketleri lehine ayrımcılık yaptığına yönelik herhangi bir iç yazışmaya, belge yahut başkaca bir bulguya ulaşılamadığı, bununla birlikte, MEDAŞ dağıtım bölgesinde MEDAŞ'la ilişkili şirketlere yapılan tahsis oranının kurulu güç bazında %(.....) ile sınırlı kaldığı,
- Ayrıca, tüm bu tespit ve değerlendirmelere ilaveten, önaraştırma konusu pazar bakımından yaşanan veya yaşanması muhtemel sorunların hemen hepsinin ilgili mevzuat ve düzenlemelere ilişkin tasarım sonucunda ortaya çıktığının da göz ardı edilmemesi gerektiği, mülkiyet ayrıştırması yapılmamışken, dağıtım şirketinin lisanssız üretim başvuru sürecinde hem resmi onay merciinde olmasının hem de dolaylı olarak lisanssız üretim başvurusu yapabilmesinin çıkabilecek sorunların merkezinde yer aldığı, böyle bir piyasa tasarımında, dağıtım şirketinin elinde olan bilgilerin aynı grup içerisinde üretim başvurusu yapan şirketlerle paylaşılabilmesi şüphesinin salt bu dosya kapsamında incelenen başvurular bakımından değil, diğer tüm dağıtım şirketleri ve tüm başvurular bakımından da ortaya çıkabilecek bir sorun olduğu

hususları değerlendirilmiştir. Dolayısıyla MEDAŞ'ın lisanssız elektrik üretimi başvurularının değerlendirilmesinde ayrımcı davranışlarda bulunarak 4054 sayılı Kanun'un 6. maddesini ihlal ettiği iddiasına yönelik yapılan yerinde inceleme ve tespitler neticesinde, MEDAŞ hakkında soruşturma açılmasına gerek olmadığına karar verilmiştir.

I.4.4.2. 03.12.2018 tarih E: 2016/3512, K: 2018/1815 ve E: 2016/5542, K: 2018/1816 sayılı Ankara 4. İdare Mahkemesi Kararı

(38) GÖKSU ENERJİ tarafından, lisanssız elektrik üretimi başvurusu kabul edilen şirketlerin MEDAŞ ile ilişkili şirketler olduğu, GÖKSU ENERJİ'nin ve MEDAŞ ile ilişkili

şirketlerin yaptıkları başvurulara konu parsellerin yan yana olmasına rağmen GÖKSU ENERJİ'ye ait parselin trafoya uzaklığının yanlış belirlendiği, kararda Aksaray TM'ye ilişkin doyurucu bir açıklamada bulunulmadığı gerekçesiyle 16-07/134-60 sayılı Kurul kararının bozulması talep edilmiştir.

(39) SATURN tarafından, MEDAŞ'ın şirketlerine ait çağrı mektuplarını kendisiyle aynı ekonomik bütünlük içerisindeki gerçek/tüzel kişilere bağlantı kapasitesi sağlamak amacıyla iptal ettiği, MEDAŞ'ın, bölgedeki gücünü kullanarak kendi şirketlerine ait GES Projelerine ilişkin olarak yapılan arsa tahsisinin iptali için Seydişehir OSB'yi yönlendirdiğine ilişkin kuvvetli kanıtlarının bulunduğu, Kurulun önaraştırma safhası sonucunda rekabet ihlâlinin gerçekleşmediğini her türlü şüpheden uzak bir şekilde ortaya koyamadığı durumlarda soruşturma açılması yönünde görüş bildirdiği, ancak mutad uygulama dışına çıkılarak muhalif raportörlerin karşı görüşüne Kurul kararında yer verilmediği ileri sürülerek kararın iptali istenmiştir. Açılan bu iptal davalarının üzerine Ankara 4. İdare Mahkemesi tarafından;

- MEDAŞ'ın GES başvurularında toplam kapasitesinin kısıtlı önaraştırma süresi içerisinde tespit edilebilen ciddi oranının MEDAŞ'ı oluşturan teşebbüslere ait olduğu, reddedilen 148 başvuru için ise gerekçe olarak kapasite yetersizliğinin gösterildiği,
- Seydişehir TM'de kurulması planlanan GES'lerin üzerine kurulacağı arsa tahsisleri hakkında Bakanlıkça verilen 24/08/2015 tarihli ve 3759 sayılı olumsuz görüş yazısının, onay sürecinin ardından Seydişehir OSB tarafından anılan Bakanlıktan ikinci kez istenilmesi sonucu verildiği, bu yazı doğrultusunda arazi tahsisine yönelik olarak Seydişehir OSB Müteşebbis Heyeti'nce 29/09/2015 tarihinde 2015/05 sayılı iptal kararının MEDAŞ'a bildirildiğine dair resmi bir yazı bulunmamasına rağmen aynı tarihte PROJE ŞİRKETLERİ'nin çağrı mektuplarının iptal edildiği ve bir gün sonra da MEDAŞ'la doğrudan ve/veya dolaylı olarak ilişkisi bulunan tüzel kişilere ait başvuruların kabul edildiği, ilgili mevzuatta belirtilen (tarıma elverişli değil belgesi, teknik değerlendirme formu gibi farklı kamu kurum ve kuruluşlarından alınması gereken belgelerin) gerekli başvuru evrakının bu zaman zarfında tedarikinin mümkün olmadığı, bu nedenle çağrı mektuplarının iptal edileceği hususunun önceden bilindiği ve buna göre hareket edildiği savının güçlendiği,
- İptal kararı sonrası taraflar arasında tahsise yönelik yapılan bir anlaşma varsa bunun hukuki açıdan geçerliliğinin adli mercilerce karara bağlanması gerektiği ve açılı bir dava varsa da sonucunun beklenmesi gerektiği halde MEDAŞ tarafından davaların sonucunun beklenmediği, nitekim çağrı mektuplarının iptaline ilişkin kararın tebliğ edildiği, PROJE ŞİRKETLERİ'nce iş bu kararın iptali istemiyle Seydişehir Asliye Hukuk Mahkemesinin 2016/67, 68, 69, 70 esas sayılı dosyalarından, açılan davalarda anılan kararın iptaline karar verildiği,
- MEDAŞ'ın GES başvurularında kendi grup şirketlerini, rekabete hassas bilgileri paylaşmak suretiyle diğer şirketlere karşı avantajlı hale getirdiği ve hâkim durumunu kötüye kullandığı yönünde ciddi delil, emare ve şüphelerin bulunduğu anlaşıldığı, bu hususlar hakkında daha kapsamlı araştırma ve inceleme yapılabilmesi açısından MEDAŞ hakkında soruşturma açılması gerektiği

belirtilerek soruşturma açılmasına gerek bulunmadığı şeklinde verilen Kurul kararında hukuka uygunluk bulunmadığı sonucuna varılmıştır.

I.4.5. Lisanssız Elektrik Üretimi Faaliyeti ve İlgili Mevzuat

I.4.5.1. 02.10.2013 tarih, 28783 sayılı Elektrik Piyasasında Lisanssız Elektrik Üretimine İlişkin Yönetmelik (2013 tarihli Yönetmelik)

- (40) Türkiye’de lisanssız elektrik üretimi faaliyeti, 6446 sayılı Kanun’un 14. maddesi¹³ çerçevesinde 2013 yılında EPDK tarafından çıkarılan Yönetmelik¹⁴ ile düzenlenmektedir¹⁵. Yönetmeliğe göre, lisanssız elektrik üretim faaliyetinin hayata geçirilmesi sonucu; tüketicilerin elektrik ihtiyaçlarının tüketim noktasına en yakın üretim tesislerinden karşılanması sağlanarak elektrik şebekesinde meydana gelen kayıp miktarlarının düşürülmesi, arz güvenliğinin sağlanmasında küçük ölçekli üretim tesislerinin ülke ekonomisine kazandırılması ve bu tesislerin etkin kullanımının sağlanması, bu yatırımların hayata geçirilmesi sürecinde lisans alma ile şirket kurma yükümlülüğü gibi birtakım bürokratik süreçlerin ortadan kaldırılması yoluyla usul ekonomisi ve etkinlik sağlanması amaçlanmaktadır. Bu kapsamda, Bakanlık tarafından belirlenen verimlilik kıstasını karşılayan kojenerasyon tesisleri, kurulu gücü 100 kW’a kadar olan mikrokojenerasyon tesisleri ve kurulu gücü 1MW’a¹⁶ kadar olan ve yenilenebilir enerji kaynaklarına¹⁷ dayalı olarak çalışan tesisler, Yönetmeliğin 5. maddesinde lisans alma ve şirket kurma faaliyetinden muaf olarak kurulabilecek tesisler arasında sayılmaktadır.
- (41) Yönetmeliğin 17. maddesinde de belirtildiği üzere lisanssız üretim yapan gerçek ve tüzel kişilerin kendi ihtiyaçlarını karşılamak için üretim yapmaları esastır. Bu tüketimden arta kalan elektrik üretimi ise, tesisin kurulduğu bölgede faaliyet gösteren görevli tedarik şirketi aracılığıyla, 5346 sayılı Yenilenebilir Enerji Kaynaklarının Elektrik Enerjisi Üretimi Amaçlı Kullanımına İlişkin Kanun (YEK Kanunu) kapsamında kurulan YEK Destekleme Mekanizması (YEKDEM) çerçevesinde değerlendirilmektedir. YEKDEM, TEİAŞ tarafından işletilen piyasa temelli bir satın alma mekanizması olup bu mekanizma kapsamında, yenilenebilir kaynaklarla çalışan santrallerde üretilen elektrik, devlet tarafından satın alınmamakta, ancak devlet belirli fiyatlar üzerinden sistemin işleyişini garanti altına almaktadır¹⁸. Satın alma garantisi olarak nitelendirilebilecek bu uygulama, YEK Kanunu gereği 10 yıl devam etmekte ve yenilenebilir kaynaklara dayalı lisanssız üretim tesisleri, anılan süre boyunca ihtiyaç fazlası üretimlerini teşvikli fiyattan satabilme olanağına kavuşmaktadır. Bu çerçevede lisanssız üretim, teşvikli fiyatlar nedeniyle önemli bir ticari potansiyel barındırmaktadır.

¹³ 6446 sayılı Kanun’un 14. maddesi lisanssız yürütülebilecek faaliyetlere ilişkindir.

¹⁴ Elektrik Piyasasında Lisanssız Elektrik Üretimine İlişkin Yönetmelik.

¹⁵ Anılan Yönetmelik kapsamındaki düzenlemelerin açıklanmasına ve teknik hususlara yönelik EPDK tarafından çıkarılan Tebliğ, 02.10.2013 tarih ve 28783 sayılı Resmi Gazete’de yayınlanmıştır.

¹⁶ 6446 sayılı Kanun’un 14. maddesinin ikinci fıkrasına göre Bakanlar Kurulu lisanssız faaliyet yapabilecek yenilenebilir enerji kaynaklarına dayalı üretim tesislerinin kurulu güç üst sınırını kaynak bazında beş katına kadar artırmaya yetkilidir.

¹⁷ Yönetmelikte yer alan tanımlar kısmında yenilenebilir enerji kaynakları; hidrolik, rüzgar, güneş, jeotermal, biyokütle, biyokütleden elde edilen gaz (çöp gazı dahil), dalga, akıntı enerjisi ve gel-git gibi fosil olmayan enerji kaynakları olarak tanımlanmaktadır.

¹⁸ 2016 yılı itibarıyla YEK Kanununda yer alan ilgili cetvelde; hidroelektrik tesisi için 7,3; rüzgar santrali için 7,3; jeotermal santrali için 10,5; biyokütle dayalı üretim santrali (çöp gazı dahil) için 13,3 ve güneş santrali için 13,3 cent/kwh alım fiyatı belirlenmiştir. Üretim tesisinde yerli ekipman kullanılması durumunda bu fiyatlar artmaktadır ve 20 cent/kwh’a varabilmektedir. Bu fiyatlar dikkate alındığında, biyokütle dayalı üretim tesisleri ile güneş santralleri en çok teşvike sahip santral tipleri olarak karşımıza çıkmaktadır. YEKDEM’de yer alan bu fiyatlar 5346 sayılı YEK Kanunu’nun yürürlük tarihi olan 18.05.2005 tarihinden 31.12.2020 tarihine kadar işletmeye girmiş ya da girecek olan ve bu kanun kapsamında yer alan üretim tesislerine 10 yıl süre ile uygulanır.

- (42) Bununla birlikte, bu tür tesislerin kuruldukları bölgedeki elektrik şebekesine bağlanabilmesi bu bölgelerdeki TM'lere ve hat kapasitelerine bağlıdır¹⁹. Bu kapasiteler, TEİAŞ ya da ilgili dağıtım şirketi tarafından yeni yatırımlarla artırılmadığı sürece sınırlı sayıda lisanssız üretim tesisi bağlantısına olanak sağlamaktadır.
- (43) Yönetmeliğin 7. maddesi gereği; lisanssız olarak üretim yapmak isteyen gerçek veya tüzel kişilerin, bağlantı ve sistem kullanım hakkı elde etmek amacıyla, kuracakları santralin kaynak türüne göre "İlgili Şebeke İşletmecisi"²⁰ (ilgili dağıtım şirketi) ya da "İl Özel İdaresi"²¹ne başvurularını gerekmektedir. Anılan yönetmelik maddesinde, hidrolik kaynağa dayalı olmayan üretim tesisleri için (rüzgâr, güneş vs.), başvuruların doğrudan ilgili şebeke işletmecisine, hidrolik kaynağa dayalı lisanssız üretimlerle ilgili olarak ise il özel idarelerine başvurulması öngörülmektedir. Yapılacak başvurularda, anılan maddenin birinci fıkrasında sayılan, üretim tesisinin kurulacağı yere ait tapu kaydı veya kullanım hakkını gösterir belge, marjinal tarım yazısı (tarım arazisi olup olmadığına dair belge), kurulacak tesisin özelliklerini gösterir tek hat şeması, başvuru ücretinin yatırıldığına dair dekont, vb. birtakım belgelerin şebeke işletmecisine sunulması zorunludur ve başvuruların evraklar bakımından değerlendirilmesi, değerlendirme sürecinin ilk aşamasını oluşturmaktadır.
- (44) Yapılan başvuruların değerlendirilme sürecini düzenleyen Yönetmeliğin 8. maddesinde ise ilgili şebeke işletmecisinin kendisine her takvim ayı ulaşan lisanssız üretime ilişkin başvuruları, takip eden ayın ilk yirmi günü içinde toplu olarak değerlendireceği ve sonuçlandıracağı belirtilmektedir²¹. Anılan maddeye göre eksik veya yanlış evrak verenlerin başvuruları dikkate alınmamakta, eksikliklerin tamamlanması için başvuru sahibine on günlük süre verilmekte ve bu başvuruların değerlendirilmesi eksikliklerin tamamlandığı tarih itibarıyla yapılmış başvurularla birlikte yapılmaktadır. Bazı durumlarda ise TEİAŞ'a görüş sorulması gerekmekte²² ve başvuru dönemi bakımından TEİAŞ görüşünün tebliğ tarihi esas alınarak başvurular değerlendirilmektedir. Belge bazında yapılan değerlendirmenin akabinde ise belgeleri maddi ve hukuki açıdan tam olan başvurular bakımından şebekeye bağlantısı yapılacak üretim tesisine ilişkin teknik değerlendirmeye geçilmektedir. Bu bağlamda

¹⁹ Rüzgar ve güneşin süreklilik arz etmeyen kaynaklar olması (bulutlanmanın artması veya rüzgarın anlık olarak değişmesi) nedeniyle bu kaynaklara dayalı santrallerin fazlalaşması sistemin yönetilebilirliğini zorlaştırabilmektedir. Bu sebeple, bu tip kaynaklara dayalı olan santrallere ayrılan hat ve TM kapasiteleri sınırlandırılmaktadır.

²⁰ Yönetmeliğin "Tanımlar" bölümünde ilgili şebeke işletmecisi kavramının ilgisine göre TEİAŞ'ı, dağıtım şirketini veya OSB dağıtım lisansı sahibi tüzel kişiyi ifade ettiği belirtilmektedir. İşbu bölümde/raporda ise, raporun konusunu dağıtım şirketinin uygulamalarına ilişkin iddiaların değerlendirilmesi oluşturduğundan, ilgili şebeke işletmecisi kavramı dağıtım şirketini ifade etmek üzere kullanılmış ve mevzuatın ilgili bölümleri bu şekilde özetlenmiştir.

²¹ Elektrik Piyasasında Lisanssız Elektrik Üretimine İlişkin Yönetmeliğin Uygulanmasına Dair Tebliğ'e (Tebliğ) göre şebeke işletmecisi başvuruları en az üç üyeden oluşan bir Komisyon ile değerlendirmekte ve Komisyon oy çokluğu ile karar almaktadır.

²² Yönetmeliğin "Bağlantı Esasları" başlıklı 6. maddesinde bir TM'ye yönlendirilen toplam kurulu gücün 2 MW'ın üzerinde olması halinde ilgili dağıtım şirketinin TEİAŞ'a kaynak bazında ayrı ayrı bağlantı kapasite bildiriminde bulunacağı ve TEİAŞ'ın görüşünün alınacağı, bağlantı görüşlerinin sonuçlandırılmasında dağıtım şirketinin TEİAŞ'ın bildireceği bağlanabilir kapasitesini esas alacağı, TEİAŞ'ın talepleri kendisine geliş tarihinden itibaren bir ay içinde sonuçlandıracağı belirtilmektedir. Tebliğde de bir irtibat merkezine (trafo) yönelik rüzgar ve/veya güneş enerjisiye dayalı başvurular için TEİAŞ görüşünün sorulması halinde, aynı irtibat merkezi için yapılmış ve yapılacak rüzgar ve/veya güneş başvurularına ilişkin teknik değerlendirmenin, görüş dağıtım şirketine ulaşıncaya kadar durdurulacağı ifade edilmektedir.

kurulması planlanan tesisin *bağlanabilirlik oranı*²³, *bölgedeki trafo kapasitesi*²⁴, *bölgedeki hat kapasitesi* gibi birtakım teknik detaylar üzerinde durulmaktadır. Belgeleri tam olan ve teknik değerlendirmeyi geçen başvurular bakımından ise mevcut kapasitenin tahsisi aşamasına geçilmektedir. Kapasitenin tahsisi sırasında, söz konusu maddenin dördüncü fıkrasında da belirtildiği üzere, başvuruya konu üretim tesisinin yenilenebilir enerji kaynaklarına dayalı olması, başvuruya konu üretim tesisinin kojenerasyon tesisi olması, başvuru sahibinin son bir yıl içindeki tüketim miktarının diğer başvurulardan yüksek olması, başvuruya konu üretim tesisinin tüketim tesisi ile aynı yerde olması, başvurunun tüketim birleştirme hükümleri kapsamındaki başvuru olması ve başvuru sahibinin önceden olumlu bağlantı görüşü verilmiş bir başvurusunun olmaması kriterleri sırasıyla esas alınmaktadır. Söz konusu bentte sayılan tüm kriterlerin başvurular açısından eşit olması durumunda ise başvuru tarihi esas alınmaktadır. Anılan hükümlerle ayrıca ilgili şebeke işletmecisinin, başvurulara ilişkin gerekçeli değerlendirmesini ve bağlantı noktası uygun bulunmayan başvurular için *varsa alternatif bağlantı önerisini* kendi internet sayfasında bir ay süreyle ilan edeceği düzenlenmektedir. Yönetmeliğin 9. maddesine göre, bağlantı başvurusu uygun bulunan veya ilgili şebeke işletmecisi tarafından teklif edilen alternatif bağlantı noktası önerisini kabul eden başvuru sahiplerine şebeke işletmecisi tarafından *“Bağlantı Anlaşmasına Çağrı Mektubu”* gönderilir²⁵. Kendisine çağrı mektubu gönderilen gerçek veya tüzel kişilerin lisanssız elektrik üretim projelerini hayata geçirmek için çağrı mektubunun tebliğ tarihinden itibaren yüz seksen gün süreleri bulunmaktadır. Başvuru sahipleri söz konusu sürenin ilk doksan günü içerisinde üretim tesisi ve varsa irtibat hattı projesini Bakanlık veya Bakanlığın yetki verdiği kurum (Türkiye Elektrik Dağıtım A.Ş. (TEDAŞ) Genel Müdürlüğü) ve/veya tüzel kişilerin onayına sunmalıdır; bu süre içinde proje onayı için başvuruda bulunmayanların bağlantı başvuruları geçersiz sayılarak sunmuş oldukları belgeler kendilerine iade edilir. Bu durumda anılan trafoda çağrı mektubu alan fakat projeye başlamayan başvuru sahibinin kurulu gücü kadar kapasite boşa çıkmaktadır²⁶. Diğer yandan, üretim tesisinin inşaatına başlanabilmesi için ilgili mevzuat çerçevesinde alınması gereken *proje onayı* ve rüzgâr enerjisine dayalı başvurular açısından *“teknik etkileşim izninin”* ilgili şebeke işletmecisine süresi içerisinde ve eksiksiz olarak sunulması halinde, şebeke işletmecisi otuz gün içerisinde ilgilisiyle bağlantı anlaşması imzalamakla yükümlüdür.

²³ Bağlanabilirlik oranı, dağıtım sistemine bağlı üretim tesislerinin kısa devre katkısı hariç bağlantı noktasındaki üç faz kısa devre akımının, bağlanacak üretim tesisinin nominal akımına bölümü ile elde edilen bir değer olup, bağlanılacak noktanın bağlanabilirlik oranının, kurulu gücü 1000 kWe'in üzerindeki kojenerasyon tesisleri için 30'un; diğer üretim tesisleri için 70'in üzerinde olması esastır. Bu değerlerin altında olması durumunda ilgili şebeke temsilcisi bağlantı için başka bir bağlantı noktası teklif edebilir.

²⁴ Yönetmeliğin “Diğer hükümler” başlıklı 31. maddesinin beşinci fıkrasında dağıtım şirketlerinin ilgili dağıtım bölgesinde bu Yönetmelik TM bazında dağıtım sistemine bağlanabilecek üretim tesisi kapasitelerini içinde bulunulan yıl için, Ocak, Nisan, Temmuz ve Eylül aylarının ilk haftası içerisinde kendi internet sayfalarında yayımlamakla yükümlü olduğu belirtilmektedir. TM bazında lisanssız elektrik üretim kapasiteleri ayrıca TEİAŞ'ın internet sitesi aracılığıyla da yayımlanmaktadır.

²⁵ MEDAŞ'tan gelen 02.02.2016 tarih ve 715 sayılı yazıda, başvuru sahiplerine “Bağlantı anlaşmasına çağrı mektubu” gönderilmesi için, internet sitesi üzerinden başvuruları olumlu olarak yayımlanmış başvuru sahiplerinin bir ay içerisinde MEDAŞ'a çağrı mektubu talepli dilekçe vermesi gerektiği, bu talepte bulunulmaması durumunda başvurunun yönetmelik hükümlerine göre iptal edildiği belirtilmektedir.

²⁶ Aynı durum şebekeye bağlanacak üretim tesislerinin Yönetmeliğin 24. maddesi uyarınca belirtilen sürelerde (kaynağa ve gerilim seviyesine göre bir, iki ya da üç yıl) işletmeye alınmaması halinde de ortaya çıkmaktadır.

- (45) Görüldüğü üzere Yönetmelik hükümleri çerçevesinde ilgili dağıtım şirketleri, lisanssız üretim başvuruları için tek yetkili mercii olarak tanımlanmaktadır. Bu tesislerin sisteme bağlantısının yapılması ve sistem kullanımlarının sağlanması da, doğal tekel olan bu şirketlerin uhdesinde olup bu durum anılan Yönetmelikte de ifade edilmiştir.

I.4.5.2. 02.10.2013 tarih, 28783 sayılı Elektrik Piyasasında Lisanssız Elektrik Üretimine İlişkin Yönetmelik'te Yapılan 2016 Değişikliği

- (46) Yukarıda daha önce de ifade edildiği gibi Türkiye'de lisanssız elektrik üretimi faaliyeti 6446 sayılı Kanun kapsamında, EPDK tarafından çıkarılan yönetmeliklerle düzenlenmektedir. Soruşturma dönemini kapsayan 2013 tarihli Yönetmelik'in bazı maddelerinde, yaşanan veya yaşanması muhtemel sorunların giderilmesi amacıyla değişikliğe gidilmiştir. Yapılan bu değişiklikte beraber lisanssız elektrik piyasasında yaşanan aksaklıklar giderilmeye çalışılmıştır.
- (47) Yönetmelikte, 2016 yılında yapılan en kapsamlı değişiklik "*Bağlantı ve Sistem Kullanımına İlişkin Hükümler*" başlıklı ikinci bölümde olmuştur. "*TEİAŞ tarafından maksimum kapasite tahsis edilmiş trafo merkezi için herhangi bir nedenle ilave kapasite tahsis edilmesi veya yeni işletmeye alınan trafo merkezinde kapasite ortaya çıkması halinde, İlgili Şebeke İşletmecisi ile TEİAŞ arasında sistem kullanım anlaşması imzalanmasını müteakiben, bahse konu kapasite her yıl nisan, ağustos ve aralık aylarının birinci iş günü TEİAŞ tarafından kendi internet sayfasında ayrıca ilan edilir. İlgili kapasitelere ilişkin başvurular, ancak ilan tarihinden itibaren üç ay sonra alınmaya başlanır.*" hükmü 6. Maddenin beşinci fıkrası olarak; "*Beşinci fıkra hükmü kapsamı dışında herhangi bir nedenle trafo merkezlerinde kapasite ortaya çıkması halinde, söz konusu kapasite İlgili Şebeke İşletmecisi tarafından TEİAŞ'a bildirilir. Söz konusu bildirim takip eden ayın birinci iş günü TEİAŞ tarafından uygun bulunan kapasite TEİAŞ'ın internet sayfasında ilan edilir. İlan edilen kapasitelere ilişkin başvuru, söz konusu ilan tarihinden itibaren üç ay sonra İlgili Şebeke İşletmecisince alınmaya başlanır.*" hükmü ise 6. maddenin altıncı fıkrası olarak eklenmiştir. Söz konusu hükümlerle, herhangi bir sebeple kapasite oluşması halinde, lisanssız elektrik üretimi faaliyeti yürütmek isteyen üreticilerin oluşan kapasiteyi ne zaman ve nereden öğrenebilecekleri netlik kazanmış olup, başvuru için gerekli evrakların sağlanması ve izinlerin alınması için söz konusu üreticilere üç aylık süre tanınmıştır. "*Üretim tesisinin bağlanacağı mevcut şebekeye olan uzaklığı;*

a) Kurulu gücü azami 0,499 MW olan tesisler için kuş uçuşu mesafesi beş kilometreden, projelendirmeye esas mesafesi ise altı kilometreden,

b) Kurulu gücü 0,5 MW'dan 1 MW'a kadar olan tesisler için kuş uçuşu mesafesi on kilometreden, projelendirmeye esas mesafesi on iki kilometreden,

fazla olamaz. Bu fıkra hükmü yerel yönetimler ile yerel yönetimlerin kontrol ilişkisini haiz olduğu tüzel kişiler için uygulanmaz." hükmü sekizinci fıkra olarak 6. maddeye eklenmiştir. Soruşturma döneminde, santralin ilgili hatta uzaklığı beş km'den fazla olmaması gerektiği kriteri enerji naklinden kaynaklanan kayıpların minimuma indirilmesi gerekçesiyle komisyon²⁷ tarafından teknik kriter olarak belirlenmiştir. 2016 değişikliğiyle yönetmeliğe eklenen ve MEDAŞ tarafından kendi dağıtım bölgesinde komisyon kararıyla uygulanan bu hüküm yasal hale gelmiştir.

- (48) Yönetmelik değişikliğindeki en önemli düzenleme 6. maddenin onuncu fıkrasında gerçekleşmiştir. Söz konusu fıkraya göre "*Çatı uygulamaları hariç olmak üzere her bir*

²⁷ 2013 yönetmeliğinde komisyon üyeleri ilgili şebeke işletmecisi temsilcilerinden oluşmaktadır.

trafo merkezinde, 5 inci maddenin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamında olan rüzgâr ve güneş enerjisine dayalı enerji üretim tesisleri için; herhangi bir gerçek veya tüzel kişiye ve söz konusu gerçek veya tüzel kişinin doğrudan veya dolaylı olarak ortak olduğu tüzel kişilere ve bu kişilerin kontrolünde olan tüzel kişilere, tüketim tesisi sayısına bakılmaksızın başvuru aşamasında azami 1 MW tahsis yapılabilir. Söz konusu gerçek veya tüzel kişinin doğrudan veya dolaylı olarak ortak olduğu tüzel kişilere ve varlığı halinde bu kişilerin kontrolünde olan tüzel kişilere ilişkin bilgilerde ilgili tüzel kişinin beyanı esas alınır. Bu beyanın yanlış, eksik veya yanıltıcı olarak verildiğinin saptanması halinde, ilgili gerçek ve tüzel kişiye ait bağlantı anlaşması çağrı mektubu iptal edilir.” Şikâyetçilerin iddia konusu eylemlerin temelini MEDAŞ'ın grup şirketlerine ayrımcılık uygulamak suretiyle kapasite tahsisi yapması oluşturmaktadır. Bahsi geçen bu hükümlerle birlikte MEDAŞ ve diğer şebeke işleticileriyle birlikte lisanssız elektrik üretimi faaliyeti yürüten tüm üreticilerin tahsis edebilecekleri kapasite miktarı 1MW ile sınırlandırılmıştır.

- (49) 2013 Yönetmeliğinde, lisanssız elektrik üretimi başvurularının değerlendirilmesinde teknik kriterlerden biri olan bağlanabilirlik oranı hakkında, kurulu gücü 1000 kWe'ın üzerindeki kojenerasyon tesisleri için 30, diğer üretim tesisleri için ise 70'den küçük olması durumunda söz konusu başvuruların reddedilmesi gerektiğini içeren bir hüküm bulunmaktaydı. 2016 değişikliğinde ise bağlanabilirlik oranı yönetmelikten çıkarılmıştır.
- (50) Ayrıca söz konusu Yönetmeliğin uygulanmasına dair Tebliğ'de (Elektrik Piyasasında Lisanssız Elektrik Üretimine İlişkin Yönetmeliğin Uygulanmasına Dair Tebliğ) soruşturma döneminde ilgili şebeke işletmecisi temsilcilerinden oluşan değerlendirme komisyonunun kimlerden oluşacağı da düzenlenmiştir. Buna göre komisyon; TEİAŞ, TEDAŞ ve ilgili şebeke işletmecisinin birer temsilcisinden olmak üzere üç üyeden oluşmakta ve oy çokluğu ile karar almaktadır. Komisyon başkanı ise TEİAŞ temsilcisidir. 2013 Yönetmeliğinde şebeke temsilcisinin hem lisanssız elektrik üretimi faaliyeti yürütmek için başvuru yapan (grup içi şirketleri aracılığıyla) hem de başvuruları değerlendiren konumunda olması nedeniyle suistimale açık bırakılan bu hüküm, yapılan değişiklik ile giderilmeye çalışılmıştır.

1.4.5.3. 12.05.2019 tarih, 30772 sayılı Elektrik Piyasasında Lisanssız Elektrik Üretimine İlişkin Yönetmelik

- (51) Lisanssız elektrik üretimi faaliyeti ile ilgili son mevzuat düzenlemesi, 12 Mayıs 2019 tarih, 30772 sayılı Elektrik Piyasasında Lisanssız Elektrik Üretimine İlişkin Yönetmelik (2019 tarihli Yönetmelik) ile olmuştur. Söz konusu düzenlemeye ilişkin hükümler, şikâyet konusu iddiaların gerçekleştiği dönemi kapsamamakla birlikte güncel mevzuat hakkında bilgi vermek amacıyla aşağıda kısaca açıklanacaktır.
- (52) Bahsi geçen yönetmelikte yapılan değişikliklerden birinin başvuru sürecindeki sürelerle ilişkin olduğu görülmektedir. Yönetmeliğin “Başvuruların Evrak Yönünden Değerlendirilmesi” başlıklı 13. maddesinde “Bu Yönetmelik kapsamında üretim yapmak isteyen gerçek veya tüzel kişilerin her takvim ayı içinde alınan yeni başvuruları komisyon tarafından, takip eden ayın ilk on beş günü içerisinde evrak yönünden toplu olarak değerlendirilir ve sonuçlandırılır. Eksik veya yanlış evrak verenlerin başvuruları teknik değerlendirmeye alınmaz”, ayrıca “Eksik veya yanlışlığın mahiyeti hakkında, başvuru sahibine değerlendirme sonuçlarını takip eden üç işgünü içinde bildirimde bulunularak eksikliklerin başvuruya konu ay sonuna kadar tamamlanması istenir” hükümleriyle teknik değerlendirme öncesi sürelerde değişikliğe gidilmiştir. Buna göre şikâyet konusu iddiaların gerçekleştiği dönemde beş

iş günü olan evrak değerlendirme süreci on beş gün; eksik veya yanlış mahiyette başvuru olması durumunda ise on iş günü olarak belirlenen süre üç iş günü olarak düzenlenmiştir.

- (53) Bununla birlikte “Evrak yönünden yapılan değerlendirmeye ilişkin sonuçlar, değerlendirme tarihini izleyen işgünü içerisinde eksik ve yanlış yapılan başvurular için açıklamaları da içerecek şekilde ilgili şebeke işletmecisinin internet sayfasında yayınlanır.” hükmüyle üreticilerin yapmış oldukları başvuruların detayı ile ilgili şeffaflık sağlanmış olmaktadır.
- (54) 5. maddenin beşinci fıkrasında yer alan “Bu Yönetmelik kapsamında üretim tesisi kuracak gerçek veya tüzel kişilerin üretim tesisleri ile tüketim tesislerinin aynı dağıtım bölgesi içinde olması zorunludur.” hükmü 2013 tarihli Yönetmelik’te ve 2016 değişikliğinde yer almazken söz konusu yönetmeliğe eklenmiştir.
- (55) Ayrıca soruşturma döneminde yönetmelikle teknik kriter olarak belirlenen bağlanabilirlik oranı ile komisyon tarafından belirlenen ve 2016 değişikliği ile yasalaşan üretim tesisinin bağlanacağı şebekeye olan uzaklığının beş km olması kriterine 2019 tarihli Yönetmelik’te yer verilmemiştir.

I.5. MEDAŞ Tarafından Yapılan Savunmalar

- SATURN’ün Hissedarı Olduğu Firmalara Ait Çağrı Mektuplarının İptali İddiasına Yönelik Savunmalar

- (56) Bu kapsamda,
- Şirket kayıtları incelendiğinde; itiraza konu şirketler için 8 adedi 29.05.2014 tarihinde, diğer 15 adedi ise 26.08.2014 tarihinde olmak üzere toplam 23 adet lisanssız elektrik üretimi için başvuru yapıldığı, bu başvurulardan 23 adet başvuruya ilişkin listenin ek olarak gönderildiği,
  - Söz konusu bağlantı başvurularının dosyalarında bulunan ve Yönetmeliğin 7. maddesi gereğince teşebbüse ibraz edilen “*üretim tesisinin kurulacağı yere ait tapu kaydı veya kira sözleşmesi veya kullanım hakkını gösterir belge*” Seydişehir OSB’nin Arsa Tahsis Sözleşmesi’nde, fotovoltaik güneş santralının kurulabileceğine ilişkin ifadelerin bulunmasından dolayı söz konusu başvuruların evrak yönüyle olumlu değerlendirilerek teknik değerlendirilmeye alındığı, teknik değerlendirme sonuçları olumlu olan bu başvuruların Bağlantı Anlaşmasına Çağrı Mektuplarının teşebbüs tarafından tanzim edilerek ilgililere tebliğ edildiği,
  - Seydişehir OSB’de bulunan bazı parsellerin²⁸ Yeşildere Enerji San. ve Tic. A.Ş., Sarioğlan Enerji San. ve Tic. A.Ş., Obruk Enerji San. ve Tic. A.Ş. ve Güzide Enerji San. ve Tic. A.Ş.’ye Seydişehir OSB Müteşebbis Heyeti tarafından lisanssız fotovoltaik enerji üretim santrali (güneş santrali) kurulması amacıyla tahsis edildiği ve tahsis sözleşmelerinin imzalandığı bildirilerek bu parseller üzerinde GES kurulup kurulamayacağı hususunda Bakanlık görüşünün Seydişehir OSB tarafından talep edildiği,
  - 24.08.2015 tarih ve 57604388-453.99-TR-42-3759 sayılı Bakanlık yazısında Seydişehir OSB’de bulunan söz konusu parsellerin, GES kurulması amacıyla

²⁸ Yeşildere Enerji San. ve Tic. A.Ş.’ye 283 ada 1 numaralı parsel, Sarioğlan Enerji San. ve Tic. A.Ş.’ye 286 ada 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16 numaralı parseller, Obruk Enerji San. ve Tic. A.Ş.’ye 287 ada 1, 2, 3 numaralı parseller ve Güzide Enerji San. ve Tic. A.Ş.’ye 288 ada 1, 2, 3, 4, 5, 6 numaralı parseller tahsis edilmiştir.

kullanılmasının mümkün olmadığı ve söz konusu parseller üzerinde tesis kurulmadan ve üretime geçilmeden kiraya verilmesinin kesinlikle mümkün olmadığı ifade edilerek Seydişehir OSB'ye görüş bildirdiği,

- Seydişehir OSB Yönetim Kurulu Başkanlığı'nın 10.09.2015 tarih ve 2015-143 sayılı yazısı ile ilgili Bakanlık görüşünün Seydişehir OSB'ye ve dolaylı olarak Seydişehir OSB tarafından da MEDAŞ'a bildirildiği,
- Seydişehir OSB Müteşebbis Heyeti'nin 29.09.2015 tarih ve 2015-05 sayılı Kararında, tahsis iptaline ilişkin kararı bulunduğu²⁹,
- Söz konusu bağlantı başvurularının dosyalarında bulunan ve Yönetmeliğin 7. maddesi (üretim tesisinin kurulacağı yere ait tapu kaydı veya kira sözleşmesi veya kullanım hakkını gösterir belgelerin) gereğince Bakanlık tarafından kanun hükümlerine dayandırılarak verilen yazı ile söz konusu arazilere lisanssız güneş santrali yapılamayacağını açıkça belirtildiği, bu nedenle MEDAŞ tarafından arazi tahsis belgesinin geçersiz hale geldiği,
- Yönetmeliğin 8. Maddesi birinci fıkrasında bulunan “...Eksik veya yanlışlığın mahiyeti hakkında, başvuru sahibine eksikliklerin on iş günü içerisinde tamamlanması için bildirimde bulunulur. Eksik belgelerin süresinde tamamlanmaması halinde, başvuru reddedilerek sunulan belgeler başvuru sahibine iade edilir ve ilgili İl Özel idaresine konu hakkında bilgi verilir...” ibaresi gereğince giderilebilecek eksik evraklar için bildirimde bulunulması gerektiği hususunun sadece başvuru sırasında geçerli olduğu,
- Bağlantı anlaşmasına çağrı mektubu almış veya almaya hak kazanmış başvurulara ilişkin başvuru aşamasında sunulan belgelerin ilerleyen dönemde geçerliliğini kaybetmiş olması halinde başvuru sahiplerine bu belgelerin tamamlanması ile ilgili o dönemde yürürlükte bulunan yönetmelikte süre tanınması ile ilgili herhangi bir hüküm bulunmadığı,
- Başvuru aşamasında esas unsurlardan olan arazi tahsis belgesinin geçerliliğini kaybetmiş olmasının çağrı mektubuna konu işlemi batıl hale getirdiği,
- Ayrıca MEDAŞ'ın 29.09.2015 tarihinde çağrı mektuplarını iptal etmesi ve evrak istemesi gibi bir sürecin işletilmemesi hususu üzerine 23.03.2016 tarihinde 2013 tarihli Yönetmelik'in 28. maddesine ihtiyaca binaen ek fıkra ile “*Lisanssız üretim başvurularını esas olan şartların ortadan kalktığına, bu şartların baştan mevcut olmadığına veya yapılan talep ve işlemlerde kanuna karşı hile veya gerçek dışı beyanda bulunulduğunun tespiti halinde herhangi bir işlem yapılmaksızın ilgili başvuru iade edilir. Bağlantı Anlaşması Çağrı Mektubu veya Bağlantı ve/veya Sistem Kullanım Anlaşması iptal edilir*” hükmünün eklendiği,
- Bu kapsamda SATURN grubu şirketlerinin çağrı mektubu aldıkları arazi tahsislerinin iptal edilmesiyle, bu çağrı mektuplarını başka bir arazi üzerinde kullanmak istemeleri halinde dahi mevzuat ve EPDK duyuruları kapsamında başvuruya konu tesisleri kuramayacaklarının aşikâr olduğu,
- EPDK'nın 26.10.2016 tarihli kamuoyu duyurusunun³⁰ 11. maddesinde “*Lisanssız elektrik üretimine ilişkin ilgili mevzuat kapsamında kurulacak üretim tesislerinin koordinat değişikliği talepleri bir defaya mahsus olmak üzere ve*

29 Seydişehir Organize Sanayi Bölgesi Yönetim Kurulu Başkanlığı'nın 10.09.2015 tarih ve 2015-143 sayılı yazısı.

³⁰ <https://www.epdk.org.tr/Detay/Icerik/3-0-92-3/elektriklisanssiz-uretim>

başvuruya esas parsel içerisinde kalmak kaydıyla teknik değerlendirilmesinin ve TEA'nın [Teknik Etkileşim Analizi] olumlu olması koşuluyla sonuçlandırılabilir. Bunun dışında her ne sebeple olursa olsun, lisanssız elektrik üretimine ilişkin ilgili mevzuat kapsamında yer değişikliği taleplerinin reddedilmesi gerekmektedir.” hükmünün yer aldığı,

- Ayrıca yukarıda belirtilen açıklamalara ilaveten Nevşehir'de çağrı mektubu almış olan bir başvuru sahibinin başvuruya esas arazinin değişikliği için EPDK'ya başvuruda bulunduğu ancak EPDK yazısında açıkça “...Dolayısı ile lisanssız üretim başvurunuzun sırasında arazi seçiminde gerekli özeni göstererek olası mağduriyetleri bertaraf etmeniz gerektiği mütalaa edilmektedir.” denilerek arazi değişikliği talebinin olumsuz sonuçlandırıldığı,
- Bu durumda yönetmelik değişikliği, EPDK duyurusu ve yine EPDK'nın yazmış olduğu cevabi yazı incelendiğinde, ilgili tarihteki başvuru evraklarının geçersiz hale gelmesi nedeniyle çağrı mektuplarının iptal edilmesi işleminin doğru bir işlem olduğunun norm koyucu kurum tarafından da doğrulandığı,
- Kurumun iptal edilen önaraştırma kararında da belirtildiği üzere Bakanlığa görüş sorulma sürecinin OSB tarafından başlatılmış olup MEDAŞ'ın iradesi ile bağlantılı olmayan resmi bir süreç işlediği, sürecin işleyişinin MEDAŞ'ın inhisarında olmadığı gibi ilgili sürecin işleyişi ve sonucunun MEDAŞ dışındaki kaynaklardan da rahatlıkla öğrenilebileceği,
- Çağrı mektuplarının iptal edilmesi işlemi üzerine bağlantı başvurusu sahibi tüzel kişilere ve Seydişehir OSB'ye konu ile ilgili yazılı bildirimde bulunulduğu ve bağlantı başvurusu sahibi tüzel kişilere ve Seydişehir OSB'ye ilgili yazının bildirilmiş olduğunun yazı ekinde gönderilen kayıtlı kargo takibi belgesinden anlaşıldığı,
- Lisanssız elektrik üretimi kapsamında başvuru yapıp çağrı mektubu alan başvuru sahiplerinin sürecin devamında çağrı mektubuna ilişkin hazırlanan projeyi onaylatmaları gerektiği,
- 2013 tarihli Yönetmelik'in 9. maddesinde “(2) ... Kendisine Bağlantı Anlaşmasına Çağrı Mektubu gönderilen gerçek veya tüzel kişilere, söz konusu su kullanım hakkı izin belgesinin alınma veya Bağlantı Anlaşmasına Çağrı Mektubunun tebliğ tarihinden itibaren yüz seksen gün süre verilir. Gerçek veya tüzel kişiler söz konusu sürenin ilk doksan günü içerisinde üretim tesisi ve varsa irtibat hattı projesini Bakanlık veya Bakanlığın yetki verdiği kurum ve/veya tüzel kişilerin onayına sunar. Doksan gün içinde proje onayı için başvuruda bulunmayan gerçek veya tüzel kişilerin bağlantı başvuruları geçersiz sayılarak sunmuş oldukları belgeler kendilerine iade edilir.” hükmü bulunduğu,
- Bakanlık tarafından proje onay yetkisi TEDAŞ'a verilmiş olduğundan bahse konu projelerin onay sürecinin TEDAŞ tarafından yürütüldüğü,
- Yönetmelikte de belirtildiği üzere proje onayının yapılabilmesi için güncel ve geçerliliği devam eden çağrı mektuplarının olması gerektiği,
- 06.11.2015 tarihli yazı ile TEDAŞ Genel Müdürlüğüne Saturn grubuna ait çağrı mektuplarının iptal olduğuna dair MEDAŞ tarafından yazılı bildirimde bulunulduğu ve bu yazının TEDAŞ'a ulaştığına dair kargo kaydı görüntüsünün sunulduğu,

- Çağrı mektuplarının iptal edilmesine rağmen bahse konu firmaların TEDAŞ Genel Müdürlüğü'ne proje onayı için başvuru yaptığı, bununla birlikte 11.11.2015 tarihinde çağrı mektuplarının hükümsüz hale geldiğinin TEDAŞ'a bildirilmiş olmasına rağmen yaklaşık bir ay sonra yani 08.12.2015 tarihinde TEDAŞ tarafından projelerin onaylandığı,
- TEDAŞ tarafından projelerin onaylanması sonrası başvuru sahiplerinin 30.12.2015 tarihinde MEDAŞ'a bağlantı anlaşması yapmak için başvuruda bulunduğu, ancak çağrı mektupları geçersiz hale geldiği için anlaşmanın yapılamayacağı belirtilerek projelerin MEDAŞ tarafından 18.01.2016 tarihli yazı ile iade edildiği,
- Bu çerçevede projelerin onaylanmasından yaklaşık bir ay önce TEDAŞ'a MEDAŞ tarafından yapılan yazılı bildirim bulunduğu dikkate alındığında; hükümsüz hale gelen çağrı mektuplarıyla ilişkili projelerin onaylanmasından oluşmuş/oluşacak varsa fiili imkânsızlıkların TEDAŞ'tan kaynaklandığı

hususları ifade edilmiştir.

- CENGİZ HOLDİNG Başvurularının Değerlendirilmesi Süreciyle İlgili Savunmalar

(57) Bu kapsamda,

- CENGİZ HOLDİNG'in diğer yatırımcı kuruluşlar gibi aynı süreç ve mevzuat kapsamında MEDAŞ'a başvuru yaptığı, bu başvuruların 29.09.2015 tarihinde SATURN şirketlerinin çağrı mektuplarının iptal edilmesinden bir gün sonra yapılmış olmasının bir hak elde ettirmediğinin açık olduğu,
- CENGİZ HOLDİNG'in başvuru yaptığı dönemde, başvuru yaptığı TEİAŞ TM'ye ait kapasite bilgisine sahip olmadığı, başvuru yapan firmalardan CENGİZ HOLDİNG de dâhil olmak üzere başvurudaki iddialara konu dönemdeki yönetmelik hükümleri uyarınca bir TEİAŞ TM'sinde tahsis edilen maksimum kapasitenin dolmuş olması ve bu kapasitelerden herhangi bir şekilde ortaya kapasite çıkması halinde bu bilginin yalnızca şebeke işletmecisi olan MEDAŞ tarafından bilinebileceği ve başvuru sahiplerince bilinmediği,
- CENGİZ HOLDİNG'in başvurularını 30.09.2015 tarihinde yaptığı, Saturn grubu şirketlerine ait çağrı mektuplarının 29.09.2015 tarihinde iptal edildiği, şayet Saturn grubu şirketlere ait çağrı mektupları 29.09.2015 tarihinde iptal edilmeyip bu tarihten sonra 19.10.2015 tarihine kadarki herhangi bir zamanda iptal edilmiş olsaydı dahi yine bu kapasitelerin bir önceki ay başvuru yapan şirketler için değerlendirilmek zorunda kalınacağı ve bu hususla ilgili teşebbüs tarafından benzer birçok gerçekleştirilmiş örneğin bulunduğu,
- MEDAŞ'a TEİAŞ tarafından kapasite açılmamış veya herhangi bir nedenle kapasite açığa çıkmamış olmasına rağmen birçok başvuru yapıldığı, TEİAŞ TM'lerinde herhangi bir şekilde kapasite açığa çıkması halinde mevcut başvurular için bu kapasiteler üzerinden değerlendirme yapıldığı, bu nedenle de şirketlerin kapasite olup olmadığını bilmedikleri halde kapasite açılabilir düşüncesi ile başvuru yapabildiği,
- MEDAŞ'a yapılan yaklaşık 5000 adet başvurunun 1695 adedinin TEİAŞ TM'sinde kapasite olmamasına rağmen yapılan başvurulardan oluştuğu,

- Bunun üzerine Yönetmeliğe 23.03.2016 tarihinde yapılan değişiklik ile bir TEİAŞ TM'sinde herhangi bir şekilde kapasite açılması halinde bu kapasitelere ilişkin başvurunun, kapasitenin TEİAŞ tarafından ilanından üç ay sonra alınmaya başlanacağı hükmünün getirildiği ve artık kapasite durum tablolarının TEİAŞ'ın web sitesinde yayımlanmaya başlandığı, bu durumda dahi kapasite olmadığına açıkça bilinmesine rağmen MEDAŞ'a halen lisanssız üretim başvuruları yapıldığı,
- Aynı kapasiteye birden fazla başvuru olması durumunda Yönetmeliğin 8/4 maddesindeki kriterler uygulanarak kapasite dağıtımı yapıldığı,
- CENGİZ HOLDİNG ve bağlı şirketlerin başvurularına bakıldığında; yönetmelik kapsamında tüm başvurulara eşit değerlendirme kriterlerinin uygulandığının görüldüğü, şayet MEDAŞ eşit değerlendirme kriterleri uygulamamış olsaydı, diğer yatırımcı kuruluşların yerine kapasitelerin tamamının ALARKO ve CENGİZ HOLDİNG ile ilişkili firmalara tahsis edilmesinin kaçınılmaz olabileceği, ancak MEDAŞ'ın değerlendirmelerinde mevzuata uygun olarak eşit taraflar arasında ayırım gözetmeksizin işlem tesis ettiği ve kriterleri sağlamayan ALARKO ve CENGİZ HOLDİNG ile ilişkili firmaların başvurularının olumsuz sonuçlandığı,
- ALARKO ve CENGİZ HOLDİNG ile ilişkili firmaların hâkim durumda olmadıkları

hususları ifade edilmiştir.

- CENGİZ HOLDİNG ve SATURN Grubu Şirketlerin Başvuru Evraklarının İncelenmesi Süreciyle İlgili Savunmalar

(58) Bu savunma çerçevesinde,

- İlgili savunmalarda; mevzuatta belirtilen (tarıma elverişli değil vs) gerekli başvuru evraklarının bu kısa zaman zarfında tedarikinin mümkün olmadığı, bu nedenle çağrı mektuplarının iptal edileceği hususunun önceden bilindiği ve buna göre hareket edildiği iddiasına ilişkin açıklamalara yer verildiği,
- CENGİZ HOLDİNG'in Konya Seydişehir'deki başvuru evrakları incelendiğinde tarıma elverişli değil yazısı için İl Gıda Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğüne 26.08.2015 tarihinde başvuru yaptığı ve 22 gün sonra 17.09.2015 tarihinde İl Gıda Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğünden cevap geldiğinin görüldüğü,
- Buradan da anlaşılacağı üzere Cengiz Grubunun lisanssız üretim başvurusunu yaptığı 30.09.2015 tarihinden 35 gün öncesinde (26.08.2015 tarihinde) ilgili evrakları hazırlamak için çalışmalara başladığı, bu çalışmalara başladığı tarihte ise Saturn grubu şirketlerinin başvurularının halen geçerli olduğu durumları göz önünde bulundurulduğunda; iddia edilen "*çağrı mektuplarının iptal edileceği hususunun önceden bilindiği ve buna göre hareket edildiği*" iddiasının asılsız olduğunun açıkça anlaşıldığı,
- Saturn grubu şirketlerinin Konya Seydişehir'deki başvuru evrakları incelendiğinde tarıma elverişli değil yazısı için İl Gıda Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğüne 16.05.2013 tarihinde başvuru yaptığı ve dört gün sonra 20.05.2013 tarihinde İl Gıda Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğünden cevap geldiğinin görüldüğü,
- Yine SATURN grubuna ait Konya Selçuklu'daki başvuruların evrakları incelendiğinde *tarıma elverişli değil* yazısı için İl Gıda Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğüne 27.01.2014 tarihinde başvuru yaptığı ve aynı gün 27.01.2014

tarihinde İl Gıda Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğünden cevap geldiğinin görüldüğü,

- Başvuru evraklarının hazırlanma sürelerine bakıldığında CENGİZ HOLDİNG grubunun İl Gıda Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğünden 22 günde alabildiği yazıyı, Saturn grubunun Seydişehir'deki başvurular için dört günde, Selçuklu'daki başvuruları için ise aynı gün içinde ve CENGİZ HOLDİNG'den çok daha kısa bir sürede aldığı görüldüğü,
- MEDAŞ'a bugüne kadar 5000 başvurunun üzerinde lisanssız elektrik üretimi talebinin geldiği, bu taleplere bakıldığında taleplerin %82'sinin ayın son 10 gününde, %72'sinin ayın son beş gününde ve %31'inin ise ayın son gününde yapıldığının görüldüğü,
- Başvuruların genel itibarıyla ilgili ayların son günlerinde yapılmasının nedeninin başvuru evraklarının hazırlama süreci olduğu, nitekim Saturn grubu şirketlerin başvuruları da incelendiğinde Konya Seydişehir'de yaptıkları başvuruların 29.05.2015, 27.06.2015, 26.08.2015 tarihlerinde ve Konya Selçuklu'da yaptıkları başvuruların 31.01.2014 tarihinde yani ilgili ayların son günlerinde olduğu, bu tarihlerden de anlaşılacağı üzere CENGİZ HOLDİNG'in başvuruları gibi Saturn grubunun da başvurularını ayın son günlerinde yaptığının açıkça görüldüğü,
- Özet olarak yukarıda izah edilen hususlar incelendiğinde, 2013 tarihli Yönetmelik kapsamında başvuruya esas şartın ortadan kalkmış olması (arazi tahsisi iptali) ve yine tüm başvuruların ağırlıklı olarak ilgili ayların son günlerinde yapıldığı hatta şikâyete konu Saturn grup şirketlerinin başvurularının da ilgili ayların son günlerinde yapıldığı, ALARKO ve CENGİZ HOLDİNG ile ilişkili firmaların hâkim durumda olmadığı diğer tüm yatırımcılar gibi aynı değerlendirme kriterlerine tabi tutulduğu, bu kriterler kapsamında ALARKO ve CENGİZ HOLDİNG ile ilişkili firmaların başvurularının da olumsuz sonuçlandığı, başvuru evrakları incelendiğinde hazırlanması uzun sürdüğü belirtilen evrakların CENGİZ HOLDİNG tarafından uzun sürede temin edildiği, aksine şikâyete konu Saturn grup şirketlerinin bu evrakı kısa sürede tamamladığı, başvuruların iptalinden dolayı fiili imkânsızlıklar oluşmuş ise bunun çağrı mektuplarının geçersiz hale geldiğinin TEDAŞ tarafından bilinmesine rağmen projeleri onaylamış olmasından kaynaklandığının açıkça görüldüğü
- Yapılan tüm değerlendirmelerde mevcuttaki usul ve esaslara uygunluk aranmış olduğu, bizzatı tarafların kimliklerinin dikkate alınmadığı,
- Soruşturma süresince Kuruma sunulan tablolardan da görüleceği üzere başvuruların önemli bir kısmının son günlerde yapıldığı,
- Başvuru sahiplerinin yaptıkları başvurularda kapasite olup olmadığı hususunu dikkate almadan işlem yaptıkları,
- Verilen çağrı mektupları incelendiğinde, şirket ortaklarından ALARKO ve CENGİZ HOLDİNG ile ilişkili firmalara herhangi bir avantaj sağlanmadığının görüleceği,
- SATURN Grubu şirketlere ait çağrı mektuplarının geçersiz hale gelmesine ve TEDAŞ'a bildirilmesine rağmen TEDAŞ tarafından projelere onay verildiği,
- GÖKSU ENERJİ başvurularının değerlendirmelerinde aynı kriterlerin tüm taraflara uygulandığı ve aynı dönemde ALARKO ve CENGİZ HOLDİNG ile

ilişkili firmaların başvurularına da aynı kriterler uygulanarak olumsuz cevap verildiği,

- ALARKO ve CENGİZ HOLDİNG ile ilişkili firmaların toplam olumlu sonuçlanan başvurular içerisindeki payının %(.....) olduğu; ALARKO ve CENGİZ HOLDİNG ile ilişkili olmayan sadece üç firmanın dahi olumlu sonuçlanan başvurular içerisindeki payının %(.....) olduğu,
- Soruşturmaya dâhil olan tüm tarafların, başvuru yaptıkları arazileri değiştirmeleri halinde yeniden değerlendirmeye tabi tutulmaları mümkün iken bu haklarını kullanmadıkları ve aynı arazi üzerinde ısrarcı oldukları

hususları ifade edilmiştir.

- GÖKSU ENERJİ'nin Başvurusunun Değerlendirilme Sürecine İlişkin Savunmalar

(59) Bu kapsamda

- GÖKSU ENERJİ'nin 31.03.2015 tarihinde lisanssız elektrik üretimi kapsamında MEDAŞ'a başvuru yaptığı ve aşağıda belirtildiği gibi değerlendirme yapıldığı,
- Ön Değerlendirme aşamasında; Elektrik Piyasasında Lisanssız Elektrik Üretimine İlişkin Yönetmeliğin Uygulanmasına Dair Tebliğ'in 8. maddesinin dördüncü fıkrası "*İlgili Şebeke İşletmecisi, her takvim ayı içinde kendisine yapılan başvuruları derleyerek, kurulacak bir komisyon eliyle incelemeye alır...*" hükmü gereği kurulan komisyon tarafından başvuru Ön Değerlendirmeye alınarak incelenmiş eksik evrakları olmadığı tespit edilerek 15.04.2015 tarihli Ön Değerlendirme yayınında başvurunun "*Başvuruda eksik ve/veya yanlış evrak bulunmamaktadır. Başvuru Teknik Değerlendirmeye alınmıştır.*" şeklinde web sitesinde yayımlandığı,
- Teknik Değerlendirme aşamasında; ön değerlendirmesi olumlu olan ilgili başvurunun Teknik Değerlendirme'ye alınarak bağlanabileceği hatların incelendiği, Yönetmeliğin madde 8/5 hükmü gereği başvuru için farklı alternatiflerin tamamının değerlendirildiği, Komisyon tarafından yapılan alternatif bağlantı noktalarının incelenmesi sonucunda 30.05.2015 tarihli teknik değerlendirme yayınında "*Bağlanabilirlik oranının Yönetmelikle izin verilen değerden düşük çıkması ve dağıtım sistemine bağlanabilecek teknik yönden alternatif bir dağıtım hattı bulunmamasından dolayı bağlantı başvurusu olumsuz sonuçlanmıştır.*" şeklinde web sitesinde yayımlandığı,
- GÖKSU ENERJİ'nin başvurusunun değerlendirmesi yapılırken yalnızca başvuru yapılan bağlantı noktası ile sınırlı kalınmayıp bölgedeki alternatif bağlantı noktalarının tamamının da incelendiği,
- GÖKSU ENERJİ'nin başvuru aşamasında talep etmiş olduğu bağlantı noktasının başvuru sahasına 2,8 km mesafede bulunan BOTAŞ hattı olduğu³¹,
- GÖKSU ENERJİ'nin başvuru aşamasında MEDAŞ'a sunmuş olduğu başvuru evraklarında verilen tek hat şemasında bağlantı noktası olarak Aksaray TM Fider-2 (Botaş-1) ve Fider-3 (Botaş-2) hattının 72 numaralı direğinin gösterildiği,
- Bağlantı talep edilen bu hattın günümüzde dahi BOTAŞ'a ait özel bir hat olduğu, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı'nın (Enerji Bakanlığı) 05.02.2016 tarihli

³¹ Bu hat Tuz Gölü Yeraltı Doğal Gaz Depolama Projesi yapım işi kapsamında ihtiyaç duyulan enerjinin kesintisiz ve kaliteli olması amacıyla BOTAŞ tarafından yapılan hattır.

MEDAŞ'a gönderilen yazısında ülkemiz doğalgaz arz güvenliğinin ve dolaylı olarak elektrik arz güvenliğinin sağlanması için özellikle mevsimsel ihtiyaçları karşılamak amacıyla yapımı devam eden Tuz Gölü Yeraltı Doğal Gaz Depolama Projesinin zamanında tamamlanabilmesi için kesintisiz ve kaliteli elektrik enerjisine ihtiyaç duyulduğu, olası kesintilerde telafisi mümkün olmayan zararlara yol açılabileceği gibi durumların göz önünde bulundurularak bu hat üzerinden farklı bir kullanıcının bağlantısının yapılmamasının uygun olacağı görüşüne yer verildiği,

- GÖKSU ENERJİ'nin bağlantı talep ettiği hattın özel bir hat olması, BOTAŞ için ihtiyaç olan kesintisiz ve kaliteli enerjinin sağlanması gerekliliğinden dolayı bu hat üzerinden değerlendirme yapılamamış olup bu nedenle GÖKSU ENERJİ'nin bağlanabileceği diğer alternatif bağlantı noktalarının komisyonca değerlendirildiği,
- Alternatifler değerlendirilirken başvurunun yapıldığı bölgedeki hatların tamamının incelendiği, bölgedeki hatların bir kısmının Aksaray TM'den bir kısmının da Tümosan TM'den enerji alan hatlar olduğundan hareketle her iki TM'den çıkan hatlara göre başvuru noktası haricinde 6 farklı alternatif üzerinde değerlendirme yapıldığı,
- Birinci alternatifin başvurunun bulunduğu saha ile 4,3 km mesafede bulunan Aksaray TM Fider 8/9'dan enerji alan İncesu çıkışı olduğu, bahse konu fider üzerinden en son Şubat 2015 döneminde bağlantı görüşü verilmiş olup sonrasında hat kapasitesinin dolu olmasından dolayı Şubat 2015 döneminden sonra hiçbir başvuruya bu hat üzerinden olumlu görüş verilmediği, şikâyete konu başvurunun yapıldığı dönemden önce bu hattın kapasitesinin dolu olması nedeniyle ilgili başvuru komisyon tarafından bu alternatif üzerinden olumsuz değerlendirildiği,
- İkinci alternatifin başvurunun bulunduğu sahaya 15,8 km mesafede bulunan Aksaray TM'den enerji alan Armutlu DM olduğu, bahse konu başvurunun bulunduğu saha ile Armutlu DM arasındaki mesafenin Komisyon Kararındaki beş km mesafe kriterini sağlayamadığından bu alternatifin de olumsuz değerlendirildiği,
- Aksaray TM'deki alternatif bağlantı hatları incelendiğinde teknik yönden bağlantı yapılabilecek uygun hat bulunmadığı için aynı bölgedeki Tümosan TM'den beslenen hatlar üzerinden başvuruya ilgili tekrar değerlendirme yapıldığı,
- Bunun üzerine üçüncü alternatifin başvurunun bulunduğu sahaya 3,1 km mesafede bulunan Tümosan TM'den (Fider 13/17) enerji alan Akhan KÖK çıkışlı 1/0 kesitli Fider-1 olduğu, bu hattın kapasitesinin en son Ekim 2013 döneminde verilen kapasitelerle dolduğu ve başvuru yapılan dönemde hattın kapasitesi dolu olduğundan başvurunun bu alternatif bağlantı noktası için de olumsuz sonuçlandırıldığı,
- Ekim 2013 tarihinden sonra Fider-1 üzerinden bahse konu başvurunun öncesi ve sonrasında hiçbir başvurunun olumlu değerlendirilmediği,
- Dördüncü alternatifin başvurunun bulunduğu sahaya 6,7 km mesafede bulunan Tümosan TM'den (Fider 13/17) enerji alan Akhan KÖK'ün Kum KÖK'ü besleyen hattı olduğu, dolayısıyla mesafe kriterini sağlayamadığından bu alternatifin olumsuz değerlendirildiği,

- Beşinci alternatifin başvurunun bulunduğu sahaya 7,5 km mesafede bulunan Tümosan TM 13/17 Fideri olduğu, dolayısıyla yine mesafe kriterini sağlayamadığından bu alternatifin olumsuz değerlendirildiği,
- Altıncı alternatifin başvurunun bulunduğu sahaya 1,6 km mesafede bulunan Tümosan TM çıkışlı Dokuzlar kasabasını besleyen hat olduğu, bu hat üzerinden yapılan teknik analizler sonucunda hattın bağlanabilirlik oranının Yönetmelikte belirlenen değerden düşük olduğunun görüldüğü ve şebekenin uygun olmamasından dolayı bu alternatifin de olumsuz olarak sonuçlandırıldığı,
- Görüldüğü üzere başvuru birçok alternatif üzerinden değerlendirilmiş ancak bağlantının yapılabileceği teknik yönden uygun bir hat bulunmadığı için ilgili başvurunun olumsuz sonuçlandırıldığı

hususları ifade edilmiştir.

- ALARKO ve CENGİZ HOLDİNG ile İlişkili Firmaların Başvurularının Değerlendirilme Sürecine İlişkin Savunmalar

(60) Bu çerçevede,

- ALARKO ve CENGİZ HOLDİNG ile ilişkili firmaların bu bölgede GÖKSU ENERJİ'nin başvurusundan önce Aralık 2014 ve Şubat 2015 dönemlerinde olumlu sonuçlanan başvurularının bulunduğu, bu başvuruların aynı kriterler göz önünde bulunarak değerlendirildiği,
- Birinci alternatifin başvuruların bulunduğu sahalar ile 0,4 km-2,3 km mesafede bulunan Aksaray TM'den enerji alan Fider 8/9'dan enerji alan İncesu Çıkışı fideri olduğu, başvurunun yapıldığı dönemde henüz bu hat üzerinden bağlantı görüşü verilmemiş olmasından dolayı hat kapasitesi sorununun bulunmadığı, başvuruların bulunduğu sahaların en uzak noktada olanının dahi bahse konu hatta 2,3 km mesafede olmasının mesafe kriterinin de sağlandığını gösterdiği, ayrıca bağlanabilirlik yönünden incelenen hattın Yönetmelikle belirlenen değer üzerinde olmasının teknik açıdan başvuruları uygun hale getirerek başvuruları olumlu sonuçlandırdığı,
- Ayrıca aynı dönemlerde ALARKO ve CENGİZ HOLDİNG ile ilişkili firmaların dışında farklı firmaların da aynı bölgeden başvurularının bulunduğu, bu başvuruların da aynı şekilde değerlendirilerek olumlu sonuçlandırıldığı, bu dönemde yapılan başvurulara verilen bağlantı görüşleri sonucunda Şubat 2015 dönemi itibarıyla İncesu çıkışı fiderinin de hat kapasitesinin dolduğu,
- ALARKO ve CENGİZ HOLDİNG ile ilişkili firmaların Mart 2015 döneminde (GÖKSU ENERJİ ile aynı dönem) yaptıkları beş adet başvurunun da aynı kriterler göz önüne alınarak incelendiği,
- Birinci alternatifin başvuruların bulunduğu sahalar ile yaklaşık bir km mesafede bulunan Aksaray TM'den enerji alan Fider 8/9'dan enerji alan İncesu çıkışı fideri olduğu, bahse konu fider üzerinden en son Şubat 2015 döneminde bağlantı görüşü verilmiş olup sonrasında hat kapasitesinin dolu olmasından dolayı Şubat 2015 döneminden sonra hiçbir başvuruya olumlu görüş verilmediği, bu nedenle şikâyete konu başvurudan önce bu hattın kapasitesinin dolmasından dolayı bu hat üzerinden bağlantı görüşü verilemediği,
- İkinci alternatifin, başvurunun bulunduğu sahaya iki km mesafede bulunan Aksaray TM'den enerji alan Armutlu Çıkış fideri olduğu, bahse konu fider

üzerinden en son Aralık 2014 döneminde bağlantı görüşü verilmiş olup sonrasında hat kapasitesinin dolu olmasından dolayı Aralık 2014 döneminden sonra hiçbir başvuruya olumlu görüş verilmediği,

- Üçüncü alternatifin, başvurunun bulunduğu sahaya 7,2 km mesafede bulunan Aksaray TM'den enerji alan Armutlu DM olduğu, bahse konu başvurunun bulunduğu saha ile Armutlu DM arasındaki mesafe Komisyon Kararındaki beş km mesafe kriterini sağlayamadığından bu alternatifin olumsuz değerlendirildiği,
- Yapılan inceleme sonucunda bu başvuruların bağlanabileceği hatların hat kapasitelerinin dolu olması, hat kapasitesi uygun olan hatlara da mesafe kriterinin uygun olmamasından dolayı başvuruların olumsuz sonuçlandırıldığı, başvuru sonuçlarının GÖKSU ENERJİ'nin sonuçlarıyla aynı yayında açıklandığı, bu kapsamda aynı kriterler göz önüne alınarak inceleme yapıldığından, yalnız GÖKSU ENERJİ'nin değil ALARKO ve CENGİZ HOLDİNG ile ilişkili firmaların başvurularının da olumsuz sonuçlandırıldığı,
- ALARKO ve CENGİZ HOLDİNG ile ilişkili firmaların Ağustos ve Kasım 2015 dönemlerinde farklı bir araziden yeniden başvuru yaptığı, bu başvuruların da aynı kriterler göz önüne alınarak incelendiği,
- Birinci alternatif'in, başvurunun bulunduğu sahaya dört km mesafede bulunan Aksaray TM'den enerji alan Armutlu DM olduğu, başvuruların Armutlu DM'ye olan uzaklığının mesafe kriterine uygun olması ve Armutlu DM'yi besleyen hatların hat kapasitesinin yeterli olmasından dolayı başvuruların olumlu sonuçlandırıldığı,
- GÖKSU ENERJİ'nin de diğer firmalar gibi farklı bölgeden başvuru yapma hakkına sahip olduğu, arazisini değiştirip yeniden başvuru yapmış olsaydı o bölgede bulunan hatların durumları incelenerek başvurusunun olumlu sonuçlandırılma ihtimalinin olabileceği, başvurusu olumsuz sonuçlanan birçok başvuru sahibinin arazisini değiştirerek yeniden başvuru yaptığı ve kriterlere uyması durumunda da olumlu sonuçlar aldığı,
- Tüm bu açıklamalardan görüleceği üzere tüm başvurular için aynı sürecin işletilmekte olduğu ve aynı değerlendirme kriterlerinin uygulanarak herkes için aynı kıstasların geçerli olduğu ve mevcut verilerin de bunu doğruladığı,
- Sonuç olarak MEDAŞ'ın yapmış olduğu değerlendirmelerin Yönetmelik ve Tebliğ çerçevesinde olup, yapılan işlemler ve verilen kararın doğru olduğunun açıkça görüldüğü

hususları belirtilerek MEDAŞ'ın hakim durumunu kötüye kullanmadığı, eşit taraflar arasında ayırım gözetmeksizin işlem tesis ettiği, bu nedenle MEDAŞ hakkında herhangi bir müeyyide uygulanmaması talep edilmektedir.

- (61) Bu bölümde yer verilen savunmalar aşağıda yapılan değerlendirmeler çerçevesinde yanıtlanmıştır.

I.6. Değerlendirme

I.6.1. 4054 sayılı Kanun'un 6. Maddesi Kapsamında Yapılan Değerlendirmeler

- (62) 4054 sayılı Kanun'un "Tanımlar" başlıklı 3. maddesinde hâkim durum, "*belirli bir piyasadaki bir veya birden fazla teşebbüsün, rakipleri ve müşterilerinden bağımsız hareket ederek fiyat, arz, üretim ve dağıtım miktarı gibi ekonomik parametreleri belirleyebilme gücü*" şeklinde tanımlanmaktadır.

- (63) 4054 sayılı Kanun'un "Hâkim Durumun Kötüye Kullanılması" başlıklı 6. maddesinde ise bir veya birden fazla teşebbüsün ülkenin bütününde ya da bir bölümünde bir mal veya hizmet piyasasındaki hâkim durumunu tek başına yahut başkaları ile yapacağı anlaşmalar ya da birlikte davranışlar ile kötüye kullanmasının hukuka aykırı ve yasak olduğu düzenlenmiştir. Aynı maddenin ikinci fıkrasında, sınırlayıcı olmamak üzere kötüye kullanma hallerinin özellikle neler olduğu düzenlenmiştir.
- (64) Bu çerçevede, yukarıda yer verilen MEDAŞ'a yönelik başvuru konusu iddialar 4054 sayılı Kanun'un 6. maddesi kapsamında görülmektedir. Somut olayın bu bağlamda incelenmesinde öncelikle MEDAŞ'ın ilgili pazarda hâkim durumda olup olmadığı tespit edilecek ardından MEDAŞ'ın "ayrımcı nitelikteki eylemlerine ilişkin iddialar" değerlendirilecektir.

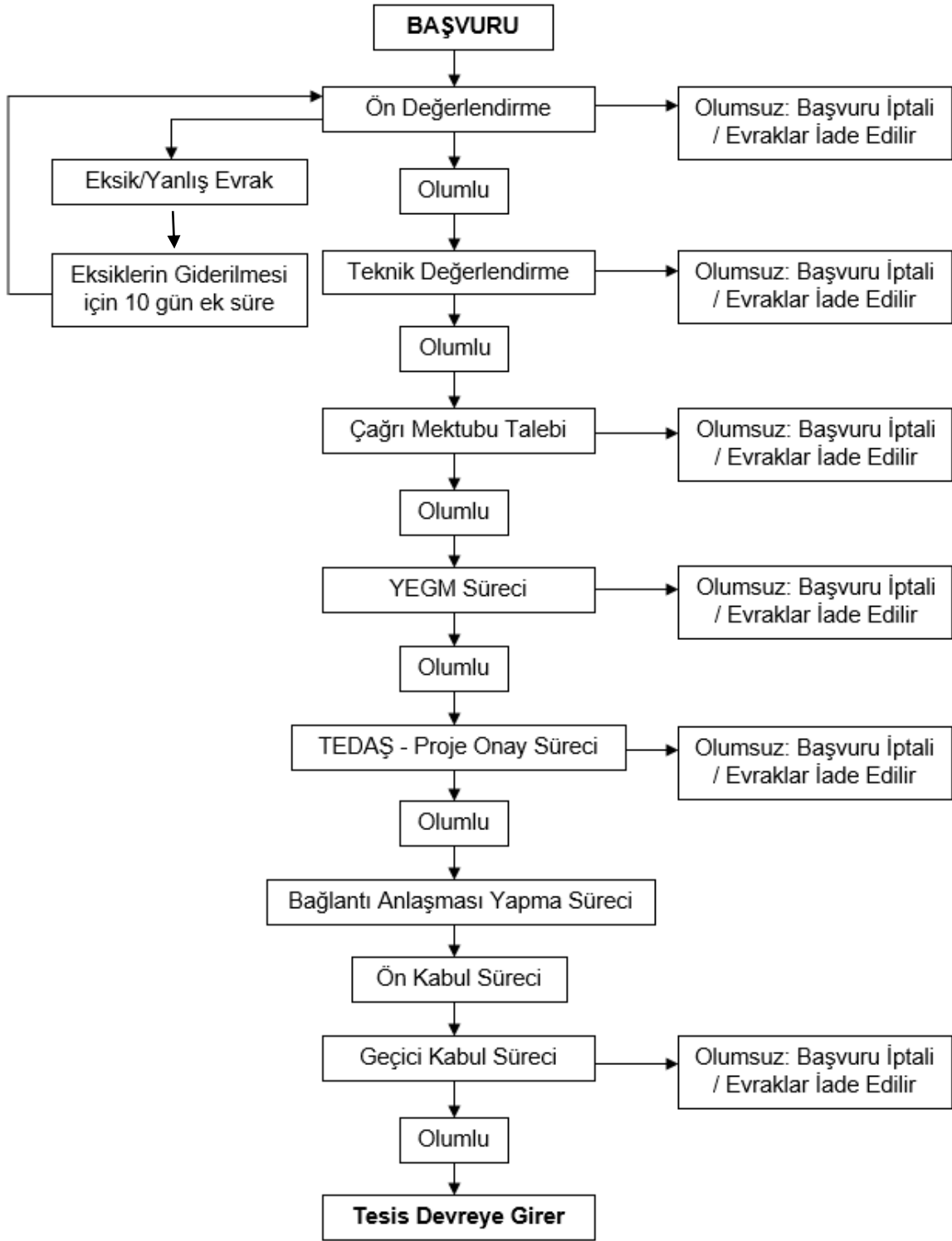
I.6.1.1. Hâkim Durum Tespiti

- (65) Türkiye'de perakende elektrik tedariki alanında faaliyet gösteren şirketlerin özelleştirilmeleri tamamlanmış ve perakende satış ile dağıtım alanında faaliyet göstermek üzere her bölgede görevli tedarik şirketleri kurulmuştur. Bölgesel dağıtım şirketleri, elektrik enerjisinin yerel düzeyde fiziksel olarak taşınması ve bununla ilgili tüm saha operasyonlarına yönelik faaliyetleri "doğal tekelle" olarak gerçekleştirmektedir. Dağıtım şirketleri sahip oldukları "doğal tekelle" nitelikleri nedeniyle yerel seviyede her bir dağıtım bölgesinde hâkim durumda bulunmaktadır.
- (66) Şikâyete konu MEDAŞ; yukarıda tanımlanan ilgili coğrafi pazarda, elektrik dağıtım hizmetleri pazarı bakımından, ilgili mevzuat uyarınca, tekelle konumundadır. Bunun yanı sıra MEDAŞ, raporun ilgili bölümünde de ayrıntılı olarak açıklandığı üzere, şikâyete konu olan dönem için faaliyet gösterdiği bölgede, lisanssız üretim başvurularını alan, değerlendiren ve sürecin sonunda lisanssız üretim tesislerinin fiziksel şebeke bağlantısını sağlayan tek yetkili mercidir.
- (67) Dolayısıyla, MEDAŞ'ın lisanssız elektrik üretimi başvurularının değerlendirmesinde, kısıtlı bulunan TM kapasitelerini tahsisinde taraflı davrandığı yönündeki iddianın 4054 sayılı Kanun'un 6. maddesi kapsamında değerlendirilmesi ve bu davranışın bir kötüye kullanma hali olup olmadığının ortaya konulması gerekmektedir.

I.6.1.2. MEDAŞ'ın 4054 sayılı Kanun'un 6. Maddesini İhlal Edip Etmediğine Dair İnceleme, Tespit ve Değerlendirmeler

- (68) İnceleme konusu iddialar açısından lisanssız üretim tesislerine ilişkin başvuruların reddedilmesi eylemlerinin, 4054 sayılı Kanun'un 6. maddesi kapsamında değerlendirilmesi gerekmektedir. Bu çerçevede doğal tekelle niteliği taşıyan, dağıtım şebekesini elinde bulunduran dağıtım şirketinin lisanssız üretim başvurularını değerlendirirken ayrımcılık yapıp yapmadığı irdelenmelidir. MEDAŞ'ın teknik ve hukuki kriterlere uygun olmayan bir şekilde kendisi ile aynı ekonomik bütünlük içerisinde yer alan teşebbüslere şebeke kapasitesini tahsis ederken, diğer başvuruları haklı olmayan gerekçelerle reddetmesi durumunda 6. madde kapsamında ihlal niteliği taşıyabilecek bir eylem söz konusu olabilecektir.
- (69) Bu çerçevede öncelikle lisanssız elektrik üretim faaliyeti başvuru sürecinin incelenmesi gerekmektedir. Başvuru süreci, incelemeye konu dönemde geçerli olan mevzuat uyarınca yukarıda ilgili bölümde detaylı olarak açıklanmıştır. Aşağıdaki şekilde başvuru sürecinin başından santralin devreye girmesine kadar geçilen safhalar özet olarak sunulmaktadır:

Şekil-1: Başvuru Süreci

- (70) Şekilden de görüldüğü üzere yapılan bir başvuru, santralin devreye gireceği zamana kadar birçok onay sürecinden geçmekte ve ilgili süreçlerin herhangi birinde olumsuz olarak değerlendirilmediği takdirde santralin devreye girmesiyle sonuçlanmaktadır. Söz konusu süreçlerde birden fazla kurumdan onay alınması gerektiği de görülmektedir. Bununla birlikte başvuruya ilişkin nihai olarak onay ve ret mercii (şikayete konu dönem için) dağıtım şirketi tarafından kurulan komisyon ve dolayısıyla

dağıtım şirketidir. Aşağıdaki şekilde Ocak ayı içerisinde yapılan varsayımsal bir başvuru için sürecin nasıl işleyeceği gösterilmektedir.

Şekil-2: Örnek Başvuru Kronolojisi³²

- (71) Başvuru süreci ve MEDAŞ'ın bu sürece dahil bir arada değerlendirildiğinde olası bir ayrımcı eylemin gerçekleşme ihtimali özellikle teknik değerlendirme safhasında kendini gösterecektir. Nitekim şikayet başvurularında öne sürülen konulara bakıldığında da bunların genel olarak teknik değerlendirme süreci etrafında yoğunlaştığı görülmektedir. Bu minvalde öncelikle MEDAŞ'ın söz konusu teknik değerlendirmede dikkate aldığı kriterlere değinmek yerinde olacaktır.
- (72) MEDAŞ, lisanssız elektrik üretimi faaliyeti çerçevesinde yapılan başvuruları, evrak eksikliği, TEİAŞ TM kapasitesinin dolu olması, hat kapasitesinin dolu olması, mesafe kriterinin sağlanmaması, bağlanabilirlik oranının 70'ten küçük olması, şebekenin uygun olmaması, çağrı mektubunun teslim alınmaması, bağlantı anlaşmasının süresinin dolması gibi nedenlerle reddetmektedir. Söz konusu iptal sebeplerinin bir kısmı mevzuat kaynaklıyken, bir kısmı ise değerlendirme komisyonu tarafından oluşturulan kriterlerin karşılanmamasından kaynaklanmaktadır.
- (73) TEİAŞ TM Kapasitesi: Başvuru yapılan dönemde ilgili TM'sinde uygun kapasite bulunması gerekmektedir. Başvuruya esas kurulu güç mevcut kapasitenin üzerinde

³² Aşağıda şemada yer verilen tarihler mevcut işleyişi öz bir şekilde anlatmak için örnek olarak verilmiş olup, kimi ayların 30 kimi ayların ise 31 gün olmasından dolayı fiili durumda farklılık gösterebilecektir.

ise başvuru reddedilecektir. TM'lerin kapasiteleri TEİAŞ tarafından belirlenmektedir. Dolayısıyla bir TM için TEİAŞ tarafından belirlenen kapasite kadar tahsis yapılmakta olup, kapasite tahsisi yapılmayan TM'ler ile TEİAŞ'ın ilave kapasite vermediği TM'lere yapılan başvurular olumsuz sonuçlandırılacaktır.

- (74) Hat Kapasitesi: Değerlendirme komisyonu çeşitli fiziksel etkenleri de dikkate alarak iletkenlerin akım taşıma kapasitelerine göre belli oranlarda bağlantı yapılması gerektiğini değerlendirmiş ve hatların kesitine göre hat kapasitelerini belirlemiştir. Bu kapsamda başvurunun bağlantısının yapılabileceği hattın üzerindeki üretim tesislerinin toplam gücü incelenerek başvuru olumlu veya olumsuz sonuçlanmaktadır.
- (75) Bağlanabilirlik Oranı: Bu oran bağlantı noktasındaki üç faz kısa devre akımının, bağlanacak üretim tesisinin nominal akımına bölümü ile elde edilecek değer olup, gerilim etkisinin bir göstergesi olarak kullanılmaktadır. Rüzgar ve güneş enerji santrallerinin şebekeye entegrasyonu ile neden oldukları dalgalanmalar bu oran aracılığıyla ölçülebilmektedir. 2013 tarihli Yönetmelik'te de yer verildiği üzere, bağlanabilirlik oranı %70'in altında olan başvurular reddedilmektedir³³.
- (76) Mesafe: Hatlarda nakledilen enerjideki kayıpların azaltılması amacıyla değerlendirme komisyonunun belirlemiş olduğu bir kriterdir³⁴. Mesafe kontrolü yapılırken mevcut hatların en yakın noktası dikkate alınmaktadır. Mesafe arttıkça hatlarda nakledilen enerjide daha büyük kayıp yaşanması nedeniyle verimsizlik söz konusu olacaktır. Dolayısıyla santralin ilgili hata uzaklığının kuş uçuşu beş km'den fazla olmaması gerektiği yönünde bir kriter belirlenmiştir.
- (77) Bu noktada belirtmek gerekir ki kanaatimizce dağıtım hizmetlerinin sağlıklı ve sürekli şekilde devam edebilmesi adına yukarıda bahsedilen belirli teknik kriterlerin sağlanması kaçınılmazdır. MEDAŞ dağıtım şirketi olması nedeniyle dağıtım hizmetlerini eksiksiz ve düzgün bir biçimde yürütme açısından kamuya sorumlu olup, teknik kriterler söz konusu sorumluluk açısından da önem taşımaktadır. Dağıtım sisteminde ortaya çıkacak teknik sorunlar tüm bölgedeki tüketicilerin elektrik tedarikinde sorun yaşamaları sonucu doğurarak arz güvenliğini tehlikeye sokabilecektir.
- (78) Başvuru süreci, başvuruların teknik kriterler çerçevesinde değerlendirilmesi ve buna göre olumlu ya da olumsuz sonuçlanması gibi konular, aşağıda bir şema üzerinden açıklanmaktadır. Bu açıklamaya geçmeden önce bara ve fider tanımlarına yer vermek yerinde olacaktır. *Bara*, aynı gerilimdeki elektrik enerjisinin toplandığı ve dağıtıldığı düzeneği; *fider* ise bir merkez barasından kullanıcıya enerji taşıyan hat veya kablo çıkışlarını ifade etmektedir. Fider tanımında yer verilen, kullanıcı veya kullanıcı gruplarına enerji taşıyan hatlar yukarıda da ifade edildiği üzere fiziki özelliklerine göre belli kapasitelere sahiptir. Aşağıda Tablo 2'de teknik değerlendirme sürecinde esas alınan hatların azami kapasite bilgilerine yer verilmektedir:

³³ Bağlanabilirlik oranı, yukarıda mevzuat bölümünde açıklandığı üzere 2016 yılında yapılan mevzuat değişikliği ile kaldırılmış ve mevcut durumda uygulanan bir kriter değildir.

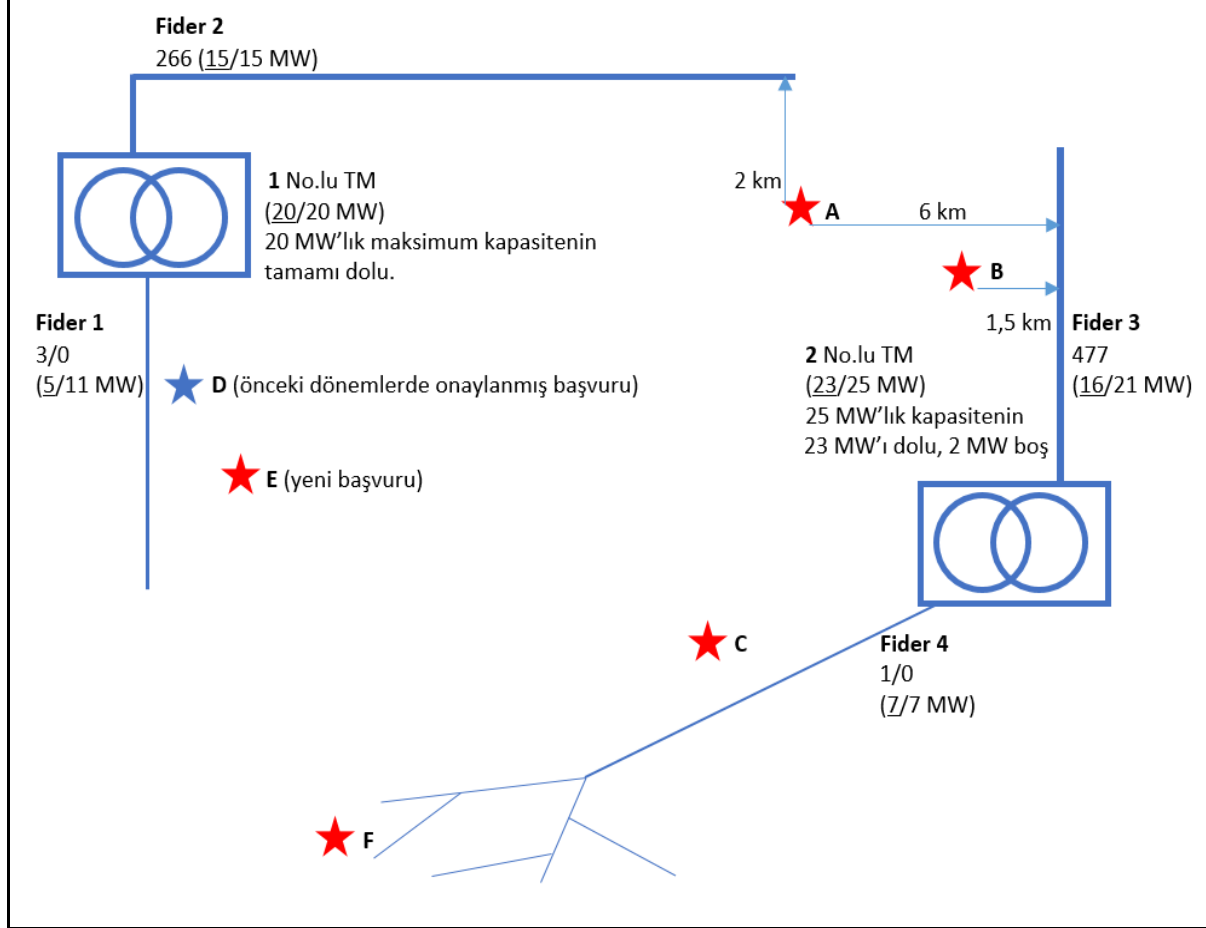
³⁴ Şikâyet iddialarını kapsayan dönem için değerlendirme komisyonu tarafından belirlenen bir kriter iken 2016 yılında yapılan değişiklikle mevzuatta da yerini almıştır.

Tablo-2: Hat Kapasite Tablosu

Hat Kesiti	Bağlanabilir Kapasite (31,5)	Bağlanabilir Kapasite (34,5)
1/0 AWG Raven	7 MW	7 MW
3/0 AWG Pigeon	11 MW	11 MW
266 MCM Patridge	15 MW	15 MW
477 MCM Hawk	21 MW	23 MW
1x240/25mm ² XLPE	23 MW	25 MW

Kaynak: MEDAŞ'tan gelen cevabi yazılar.

Şekil-3: Başvuru Sürecinin Şematik Açıklaması

(79) Şekilde iki örnek TM, bu TM'lerden enerji alan hatların maksimum kapasiteleri ve başvuru yapılan dönemde bu TM'ler ile hatlarda bulunan atıl kapasiteler gösterilmektedir. Parantez içerisinde solda verilen değer o döneme kadar tahsis edilmiş olan kapasiteyi, sağdaki değer de maksimum kapasiteyi göstermektedir. Örneğin 1 no.lu TM'nin kapasitesinin tamamen dolu olduğu görülmektedir. Fider-1'in kapasitesinin ise 11 MW iken o dönem itibariyle Fider-1 üzerinden beş MW'lık kapasite tahsis edilmiş olması dolayısıyla altı MW'lık kapasitenin bulunduğu anlaşılmaktadır. Fider-2'nin ise hat kapasitesinin dolu olduğu görülmektedir. Ayrıca şekilde o döneme kadar tahsis edilmiş olan kapasiteler altı çizili değerlerle ifade edilmektedir. Örnek olarak Fider-1'den beş MW ve Fider-2'den 15 MW olmak üzere 20 MW kapasite tahsis edilmiş olup bu miktar aynı zamanda 1 no.lu TM'den tahsis edilen toplam kapasiteyi göstermektedir. Şekilde örnek bir döneme ait başvuruların buldukları konumları yıldızla ifade edilmektedir.

(80) A noktasındaki başvurunun Fider-2'ye uzaklığının iki km, Fider-3'e ise altı km olduğu varsayımı altında A noktasındaki başvuru 1 no.lu TM'den değerlendirilecek ve hem

TM kapasitesinin hem de hat kapasitesinin dolu olması nedeniyle reddedilecektir. B noktasındaki başvuru ise Fider-3'ten değerlendirilebilecek uzaklıkta olması ve 2 no.lu TM'de boş kapasite olması dolayısıyla B'nin kurulu gücünün iki MW'lık kapasiteyi aşmaması ve diğer kriterlerin sağlanması koşuluyla olumlu değerlendirilecektir.

- (81) C noktasındaki başvurunun Fider-4'ten değerlendirilebilecek mesafede bulunduğunu varsayalım. 2 no.lu TM'de kapasite bulursa da Fider-4'ün hat kapasitesinin dolu olduğu görülmektedir. Bu nedenle C noktasındaki başvuru reddedilecektir. F noktasındaki başvurunun sadece SWL hatlara beş km'den yakın mesafede bulunduğunu varsayalım. Bu durumda F noktasındaki başvuru SWL iletkenlerin bağlantı açısından uygun olmamaları nedeniyle reddedilecektir³⁵. Yani Fider-4'te kapasite bulunsaydı dahi F noktasındaki başvuru şebekenin uygun olmaması gerekçesi ile reddedilecekti.
- (82) D noktasındaki başvurunun daha önceki dönemlerde onaylandığını ancak bu dönemde herhangi bir gerekçeyle iptal edildiğini varsayalım. Aynı dönemde D'nin iptal olması nedeniyle açığa çıkan kapasite miktarınca ya da daha az miktardaki başvurunun E noktasında yapıldığını farz edelim. Bu durumda E noktasındaki başvuru, 1 no.lu TM'de yeni kapasitenin açığa çıkması dolayısıyla diğer teknik kriterleri de sağlaması durumunda olumlu sonuçlanacaktır.
- (83) Yukarıda başvurularda göz önünde bulundurulan teknik kriterlerin değerlendirilmesinin akabinde aşağıda öncelikle şikâyet başvurularına konu olaylar incelenecektir. Daha sonra ise dosya kapsamındaki bilgi belgeler ışığında, şikâyetlere bağlı kalmadan ayrımcılık iddiası bağlantı başvuruları ve ilgili TM'lerdeki onay/ret kararları üzerinden irdelenecektir.

I.6.1.2.1. Şikâyetlere Yönelik Yapılan İncelemeler

I.6.1.2.1.1. GÖKSU ENERJİ Tarafından Yapılan Şikâyet Başvurusu

- (84) Yukarıda "2.1. Yapılan Başvuru ve Şikâyetler" başlıklı bölümde, GÖKSU ENERJİ tarafından yapılan başvurunun içeriğine ayrıntılı bir şekilde yer verilmişti. Burada başvuruya özellikle rekabet hukuku bakımından önem arz eden yönleriyle tekrar değinilecek olursa, şikâyet konusu iddialar;
- GÖKSU ENERJİ'nin 31.03.2015 tarihinde lisanssız elektrik üretimi için MEDAŞ'a başvurduğu,
  - Başvurunun Aksaray TM için yapıldığı,
  - MEDAŞ'ın 30.05.2015 tarihinde yayımladığı duyuruda GÖKSU ENERJİ tarafından yapılan bu başvurunun reddedildiği,
  - Açıklanan ret gerekçesinin bağlanabilirlik oranının yönetmelikte yer verilen değerden düşük olması ve şebekenin uygun olmaması şeklinde belirtildiği,
  - GÖKSU ENERJİ'nin Aksaray TM için başvuruda bulunduğu halde MEDAŞ'ın değerlendirmeyi Tümosan TM için yaptığı,

³⁵ Dağıtım şebekesinde ihtiyaca göre farklı bölgelerde farklı özellik ve kapasitelerdeki iletkenler/kablolar kullanılmaktadır. SWL da dağıtım şebekesindeki hatlarda kullanılan iletkenlerden birisidir. SWL iletkenin kısa devre gücü en zayıf iletken olması ve üretim tesislerinin bu iletken üzerinden bağlanması durumunda TEİAŞ tarafından hesaplanan kısa devre arıza akım limitinin 16 kA'ın aşılması şartı sağlanamamaktadır. Dolayısıyla bir üretim tesisinin mesafe kriteri açısından bağlanabileceği tek alternatif hattın SWL iletkenden oluşması durumunda ilgili tesisi için yapılan başvuru teknik değerlendirme sürecinde olumsuz sonuçlanmaktadır.

- GÖKSU ENERJİ'nin başvurusu yukarıdaki gerekçelerle reddedilirken, Aksaray TM'de başka şirketlerce yapılan başvuruların da reddedilmesi gerektiği,
- Ancak aynı dönemde Aksaray TM'de MEDAŞ tarafından bazı şirketlere olumlu cevap verildiği ve bu şirketlerin MEDAŞ'ın ortakları olan CENGİZ HOLDİNG veya ALARKO ile ilişkili şirketler olduğu

şeklinde ifade edilmiştir.

(85) GÖKSU ENERJİ'nin yapmış olduğu bağlantı başvurusuyla ilgili MEDAŞ'tan gelen yazılı savunmada başvuru süreci aşağıdaki şekilde açıklanmıştır:

- GÖKSU ENERJİ'nin başvuru aşamasında talep etmiş olduğu bağlantı noktasının, başvuru sahasına 2,8 km mesafede bulunan günümüzde dahi Boru Hatları ile Petrol Taşıma Anonim Şirketi'ne (BOTAŞ) ait özel bir hat olduğu³⁶, Enerji Bakanlığı'nın 05.02.2016 tarihli MEDAŞ'a gönderilen yazısında yapımı devam eden Tuz Gölü Yeraltı Doğal Gaz Depolama Projesinin zamanında, tamamlanabilmesi için kesintisiz ve kaliteli elektrik enerjisine ihtiyaç duyulduğu, olası kesintilerde telafisi mümkün olmayan zararlara yol açılabileceği hususlarının göz önünde bulundurularak bu hat üzerinden BOTAŞ dışında farklı bir kullanıcının bağlantısının yapılmamasının uygun olacağı, Enerji Bakanlığı'ndan gelen görüş yazısına istinaden GÖKSU ENERJİ tarafından yapılan başvurunun bu hat üzerinden değerlendirilemeyeceği, dolayısıyla MEDAŞ tarafından başvuru sahasına yakın diğer alternatifler olan Aksaray TM ve Tümosan TM'de değerlendirmelerin yapıldığı,
- İlk alternatif olarak değerlendirilen başvuru sahasına 4,3 km uzaklıkta bulunan Aksaray TM fider 8/9'dan enerji alan İncesu çıkışına hat kapasitesinin dolu olması sebebiyle Şubat 2015 döneminden sonra bağlantı görüşü verilmediği, GÖKSU ENERJİ'nin Mart 2015'te başvuru yaptığı göz önünde bulundurulduğunda hat kapasitesinin dolu olması nedeniyle bu alternatifin olumsuz sonuçlandığı,
- İkinci alternatif olarak Aksaray TM'den enerji alan Armutlu Dağıtım Merkezi'nin (DM) değerlendirildiği, bu noktanın başvurunun bulunduğu sahaya 15,8 km uzaklıkta olması sebebiyle başvurunun bu TM özelinde olumsuz sonuçlandığı,
- Başvurunun bulunduğu sahaya 3,1 km mesafede bulunan Tümosan TM'den enerji alan Akhan KÖK çıkışlı Fider-1'in üçüncü alternatif olarak değerlendirildiği, bu hattın kapasitesinin en son Ekim 2013 döneminde tahsis edilen kapasitelerle dolduğu, dolayısıyla başvurunun bu alternatif bağlantı noktası için de hat kapasitesi sebebiyle olumsuz sonuçlandığı,
- Diğer alternatiflerin başvurunun bulunduğu sahaya 6,7 km mesafede bulunan Tümosan TM'den enerji alan Kum KÖK'ü besleyen hat ve 7,5 km mesafede bulunan Tümosan TM 13/17 Fider'i olduğu, söz konusu iki alternatifin mesafe kriterini sağlamaması gerekçesiyle olumsuz değerlendirildiği,
- Son alternatif olarak ise başvurunun bulunduğu sahaya 1,6 km mesafede bulunan Tümosan TM çıkışlı Dokuzlar kasabasını besleyen hat değerlendirildiği, bu hat üzerinden yapılan teknik analizler sonucunda hattın bağlanabilirlik oranının 40,72 olarak hesaplandığı ve 2013 tarihli Yönetmelikte belirlenen kriteri

³⁶ Bu hat Tuz Gölü Yeraltı Doğal Gaz Depolama Projesi yapım işi kapsamında ihtiyaç duyulan enerjinin kesintisiz ve kaliteli olması amacıyla BOTAŞ tarafından yapılan hattır.

sağlamadığı gerekçesiyle GÖKSU ENERJİ'nin başvurusunun tüm alternatifler özelinde reddedildiği ifade edilmiştir.

- Dosya mevcudu bilgi ve belgeler incelendiğinde, GÖKSU ENERJİ'nin başvurusunun reddedilmesinin ardından Ağustos ayına kadar yapılan diğer bütün başvuruların reddedildiği, Ağustos ve Kasım aylarında ise bazı başvurulara onay verildiği görülmektedir. Onay alan başvurular aşağıdaki tabloda gösterilmektedir.

Tablo-3: Mayıs 2015-Aralık 2015 Tarihleri Arasında Aksaray TM'de Onay Alan Başvurular

Başvuru Sahibi	Başvuru Tarihi	Sonuç	Değerlendirme Dönemi
MELİSA ELEKTRİK A.Ş.	31.8.2015	ONAY	Ağustos 2015
EFZA ENERJİ A.Ş.	31.8.2015	ONAY	Ağustos 2015
MİNAGÜN ELEKTRİK A.Ş.	31.8.2015	ONAY	Ağustos 2015
GÜNÖZGÜ ENERJİ A.Ş.	31.8.2015	ONAY	Ağustos 2015
CEMEL ENERJİ A.Ş.	30.11.2015	ONAY	Kasım 2015
BAYRAKLI ENERJİ A.Ş.	30.11.2015	ONAY	Kasım 2015

Kaynak: MEDAŞ'tan gelen cevabi yazılar.

- (86) Yukarıda yer verilen şirketlerin tamamı MEDAŞ ile ilişkili grup içi şirketlerdir. Hal böyleyken MEDAŞ'ın Aksaray TM için GÖKSU ENERJİ ve diğer şirketleri objektif olmayan gerekçelerle reddedip grup içi şirketleri lehine ayrımcılık uygulayıp uygulamadığının tespit edilmesi, bunun için ise, öncelikle ret ve onay kararlarının teknik gerekçelerinin anlaşılması, ardından somut olaylarda verilen söz konusu kararlar özelinde incelenmesi gerekmektedir.
- (87) Bu doğrultuda onay alan başvuruların bağlantı noktasına olan uzaklık bilgisinin, bağlanabilirlik oranlarının ve başvuruların yapıldığı dönemlerdeki TM kapasitesinin incelenmesi yerinde olacaktır. Ağustos ve Kasım 2015 değerlendirme döneminde başvurusu onaylanan MEDAŞ şirketlerin santral kuracakları yer ile bağlanabilecekleri noktalar arasındaki mesafelere ve bağlanabilirlik oranlarına aşağıdaki tabloda yer verilmektedir.

Tablo-4: Mayıs 2015 – Aralık 2015 Tarihleri Arasında Aksaray TM için Olumlu Başvurulara İlişkin Mesafe ve Bağlanabilirlik Oranı Bilgileri

Başvuru No	Başvuru Dönemi	Başvuru Sahibi	Fiderlere Olan Mesafeler - TR/A		Bağlanabilirlik Oranı
			FİDER 8/9(DM)	FİDER 8/9 (İNCESU ÇIKIŞI)	
198017	2015 Ağustos	MELİSA ELEKTRİK A.Ş.	3370 mt	8000 mt	119
197999	2015 Ağustos	EFZA ENERJİ A.Ş.	3370 mt	8000 mt	119
198025	2015 Ağustos	MİNAGÜN ELEKTRİK A.Ş.	4000 mt	8000 mt	119
198009	2015 Ağustos	GÜNÖZGÜ ENERJİ A.Ş.	4000 mt	8000 mt	119
271138	2015 Kasım	CEMEL ENERJİ A.Ş.	3370 mt	8000 mt	119
271143	2015 Kasım	BAYRAKLI ENERJİ A.Ş.	4000 mt	8000 mt	119

Kaynak: MEDAŞ'tan gelen cevabi yazılar.

- (88) Yukarıdaki tablodan da görüldüğü üzere onay alan başvuruların tamamı kapasitesi boş olan, A Barası FİDER 8/9 (DM)'ye beş km'den yakın mesafeli santral

başvurularıdır³⁷. Ayrıca söz konusu başvuruların bağlanabilirlik oranlarının 70'ten büyük olduğu görülmektedir. Dolayısıyla mesafe ve bağlanabilirlik oranı kriterleri açısından ayrımcılık yapıldığını iddia etmek mümkün gözükmemektedir.

- (89) Diğer taraftan Aksaray TM ile ilgili tüm başvurular ve sonuçları incelendiğinde 2015 Eylül döneminden itibaren TEİAŞ TM kapasitesinin dolması gerekçesiyle başvuruların iptal edildiği, bununla birlikte 2015 Kasım döneminde yapılan ve yukarıdaki tabloda da yer verilen BAYRAKLI ve CEMEL'e ait başvuruların ise olumlu sonuçlandığı anlaşılmaktadır. MEDAŞ'tan gelen bilgi ve belgelerden TEİAŞ TM kapasitesinin dolmasından sonra, daha önceki dönemlerde yapılan ve kapasite tahsisi ile sonuçlanan başvurulardan ikisinin, başvuru sahiplerinin talebi ile iptal edildiği, dolayısıyla açığa çıkan kapasitenin ilgili ay içerisinde yapılmış başvurulardan olumlu sonuçlananlara tahsis edildiği anlaşılmaktadır. 2015 Kasım döneminde iptal olan söz konusu başvuruların yine MEDAŞ ile ilişkili şirketler olan Ezgican Enerji A.Ş. (EZGİCAN) ve PANEL tarafından 2015 Ağustos döneminde yapıldığı ve olumlu sonuçlanan bu başvurular sonrasında başvuru sahiplerinin MEDAŞ'a yazılı olarak iptal talebinde bulunduğu dolayısıyla başvuruların iptal edildiği dosya kapsamındaki bilgi ve belgelerden anlaşılmaktadır.

Tablo-5: Aksaray TM Aylık Bazda Tahsis Edilen Kapasite Verileri

Dönem/AY	Tahsis Edilen Kapasite (MW)	İptal olan Kapasite (MW)	Toplam (MW)
Oca.14			1
Şub.14			1
Mar.14	1		2
Nis.14	1		3
May.14			3
Haz.14			3
Tem.14	9		12
Ağu.14			12
Eyl.14			12
Eki.14			12
Kas.14			12
Ara.14	8,99		20,99
Oca.15	0,99		21,98
Şub.15	16,98		38,96
Mar.15			38,96
Nis.15			38,96
May.15			38,96
Haz.15			38,96
Tem.15			38,96
Ağu.15	5,99		44,95
Eyl.15			44,95
Eki.15			44,95
Kas.15	1,99	1,99	44,95
Ara.15			44,95
Oca.16			44,95
Şub.16			44,95
Mar.16			44,95

Kaynak: MEDAŞ'tan gelen cevabi yazılar.

³⁷ Dosya mevcudunda yer alan bilgi ve belgelerden, diğer bağlantı noktası olan FİDER 8/9 İncesu Çıkışı'nın kapasitesinin dolu olduğu anlaşılmaktadır. Bu hususa GES ŞİRKETLERİ'nin şikayetine ilişkin bölümde tekrar değinilecektir.

- (90) Yukarıdaki tablodan 2015 Kasım döneminde 1,99 MW'lık kapasitenin yukarıda da ifade edildiği gibi MEDAŞ ile ilişkili şirketler tarafından iptal olduğu, ortaya çıkan kapasitenin ise o dönemde yapılan başvurulara tahsis edildiği görülmektedir. Konu ile ilgili olarak bu noktada söz konusu dönemdeki mevzuat hükümlerinden bahsetmek de yerinde olacaktır. Yönetmeliğin 6. maddesindeki hükümler çerçevesinde TM'lerde herhangi bir sebeple kapasite ortaya çıkması durumunda (bir başvurunun iptal olması nedeniyle açığa çıkan kapasite veya TEİAŞ tarafından ilave kapasite açılması) o ayki değerlendirme komisyonunda kapasite açığa çıkan TM'den başvuru olması durumunda bahse konu kapasitenin olumlu değerlendirmeye tabii ilgili başvuruya tahsis edilmesi gerekmektedir. Eğer açığa çıkan bu kapasiteye birden fazla başvuru var ise yönetmeliğin 8/4 hükmü gereğince yarışma yapılarak kapasite tahsis edilecektir. Sonuç olarak herhangi bir TM'de kapasite açığa çıkması durumunda kapasitenin açığa çıktığı dönem başvuruları da dâhil olmak üzere söz konusu kapasite, yapılan başvurulara tahsis edilmektedir³⁸.
- (91) Dolayısıyla yukarıda yer verilen bilgi ve açıklamalar çerçevesinde GÖKSU ENERJİ'nin lisanssız üretime yönelik başvurusunun reddedilip MEDAŞ grubu şirketlerinin başvurularına onay verilmesinin objektif ve herkes için geçerli kıstaslar ile açıklanabildiği ve mevcut verilerin MEDAŞ tarafından ayrımcılık yapıldığına işaret etmediği sonucuna ulaşılmıştır.

I.6.1.2.1.2. GES ŞİRKETLERİ Tarafından Yapılan Şikâyet Başvurusu

- (92) GES ŞİRKETLERİ tarafından yapılan başvuru, bir önceki bölümde yer verilen GÖKSU ENERJİ başvurusunda olduğu gibi, Aksaray TM'de MEDAŞ tarafından yine 2015 yılı içerisinde ayrımcılık yapıldığı iddiasına ilişkindir. Şikâyetçi, GES ŞİRKETLERİ tarafından Aksaray TM için 19 adet başvuruda bulunduğu, başvuruların hat kapasitesi gerekçesiyle reddedildiğini, ancak MEDAŞ ile ilişkili şirketlerin başvurularına onay verildiğini ve bir başka deyişle MEDAŞ tarafından ayrımcılık yapıldığını iddia etmektedir.
- (93) Bu noktada GÖKSU ENERJİ örneğinde olduğu gibi, GES ŞİRKETLERİ tarafından yapılan başvurulara ilişkin üretim tesisi yerleri ile dağıtım hatları arasındaki mesafe bilgilerine aşağıda yer verilmiştir:

---

³⁸ Yönetmelikte 23.03.2016 tarihinde yapılan değişiklik ile bir TEİAŞ TM'sinde herhangi bir şekilde kapasite açığa çıkması halinde bu kapasitelere ilişkin başvurunun, kapasitenin TEİAŞ tarafından ilanından üç ay sonra ilgili şebeke işletmecisi tarafından alınmaya başlanacağı hükmü getirilmiştir. Söz konusu değişiklik ile herhangi bir sebeple kapasite oluşması halinde, lisanssız elektrik üretimi faaliyeti yürütmek isteyen üreticilerin oluşan kapasiteyi ne zaman ve nereden öğrenebilecekleri netlik kazanmış olmaktadır.

Tablo-6: GES ŞİRKETLERİ'nin En Yakın Dağıtım Hatlarına Olan Uzaklığı

Başvuru No	Başvuru Sahibi	Fiderlere Olan Mesafeler	
		Fider 8/9(DM)	Fider 8/9 (İncesu Çıkışı)
96713	Frt-Ges Enerji San. ve Tic. A.Ş.	11500 mt	1300 mt
96726	Snm-Ges Enerji San. ve Tic. A.Ş.	11500 mt	1300 mt
96733	Snm-Ges Enerji San. ve Tic. A.Ş.	11500 mt	1300 mt
96739	Pages Enerji San. ve Tic. A.Ş.	11500 mt	1300 mt
96740	Sages Enerji San. ve Tic. A.Ş.	11500 mt	1300 mt
96744	Sages Enerji San. ve Tic. A.Ş.	11500 mt	1300 mt
96745	Pages Enerji San.ve Tic.A.Ş.	11500 mt	1300 mt
96751	Pages Enerji San. ve Tic. A.Ş.	11500 mt	1300 mt
96752	Sages Enerji San. ve Tic. A.Ş.	11500 mt	1300 mt
96759	Şfk-Ges Enerji San. ve Tic. A.Ş.	11500 mt	1300 mt
96763	Şfk-Ges Enerji San. ve Tic. A.Ş.	11500 mt	1300 mt
122937	Frt-ges Enerji San. ve Tic. A.Ş.	11500 mt	1300 mt
122941	Pages Enerji San. ve Tic. A.Ş.	11500 mt	1300 mt
122945	Snm-ges Enerji San. ve Tic. A.Ş.	11500 mt	1300 mt
122949	Frt-ges Enerji San. ve Tic. A.Ş.	11500 mt	1300 mt
122950	Snm-ges Enerji San. ve Tic. A.Ş.	11500 mt	1300 mt
122956	Pages Enerji San. ve Tic. A.Ş.	11500 mt	1300 mt
122959	Frt-ges Enerji San. ve Tic. A.Ş.	11500 mt	1300 mt
122961	Şfk-ges Enerji San. ve Tic. A.Ş.	11500 mt	1300 mt

Kaynak: MEDAŞ'tan gelen cevabi yazılar.

- (94) Yukarıdaki tablonun incelenmesinden, GES ŞİRKETLERİ'nin FİDER 8/9 (DM)'ye 11,5 km uzaklıkta yer aldıkları, dolayısıyla bu dağıtım noktası bakımından beş km'lik sınırın aşıldığı görülmektedir. Diğer dağıtım noktası olan FİDER 8/9 İncesu Çıkışı'na olan uzaklıkları ise beş km'nin altındadır. Ancak dosya mevcudu bilgilerden, bu hattın 22 MW olan kapasitesinin o dönem için tamamen dolu olduğu, dolayısıyla bu hatta bağlantı yapma imkanının zaten bulunmadığı anlaşılmaktadır.
- (95) Şikayette bahsi geçen ve olumlu sonuçlanan başvurulara dair tespit ve açıklamalara ise yukarıda GÖKSU ENERJİ'ye ilişkin bölümde yer verilmiştir. Bu bilgiler çerçevesinde, GES ŞİRKETLERİ'nin başvurularının reddedilmesinin ve diğer yandan MEDAŞ ile ilişkili şirketlere onay verilmesinin dayanağının objektif kriterler olduğu ve ayrımcılık iddiasını destekleyecek herhangi bir bulgunun mevcut olmadığı kanaatine varılmıştır.

I.6.1.2.1.3. SATURN Tarafından Yapılan Şikayet Başvurusu

- (96) Öneri araştırma süreci içerisinde Kurum'a intikal eden ve SATURN tarafından yapılan başvuru içeriğine yukarıda "2.1. Yapılan Başvuru ve Şikayetler" başlıklı bölümde ayrıntılı olarak yer verilmiştir. Söz konusu başvuru hakkındaki değerlendirmelere geçmeden önce öne sürülen iddialara tekrar kısaca değinmek yerinde olacaktır.
- (97) Şikâyet dilekçesinde özetle;
- SATURN'ün, Konya Seydişehir OSB sınırları içerisinde kurulacak lisanssız GES projeleri için MEDAŞ'tan onay ve çağrı mektubu aldığı³⁹,
  - SATURN'e verilen onayın ardından Seydişehir TM'nin kapasitesinin dolduğu, dolayısıyla bu TM için onay tarihi itibarıyla başka onay alma imkânının bulunmadığı,

³⁹ Daha önce de ifade edildiği üzere, esasen SATURN, onay ve çağrı mektubu almış şirketleri sonradan devralmıştır.

- Seydişehir OSB'den bu konu hakkında daha önce Bakanlıkça verilen olumlu bir görüş olmasına rağmen 11.08.2015 tarihinde SATURN tarafından kurulması planlanan GES'lere tahsisi yapılacak arsalarla ilişkin yeniden görüş istendiği,
- Bakanlık tarafından gönderilen 24.08.2015 tarihli cevabi yazıda OSB'lerde GES kurulamayacağı görüşünün iletildiği,
- Seydişehir OSB Yönetim Kurulu Başkanlığı tarafından, Bakanlığın anılan yazısının 10.09.2015 tarihinde MEDAŞ'a gönderildiği,
- MEDAŞ'ın bu yazıdan yola çıkarak 29.09.2015 tarihinde, henüz yetkili makamlarca, OSB içinde yapılmış arsa tahsislerinin iptaline yönelik bir karar alınmamışken, SATURN'ün çağrı mektuplarını iptal ettiği, bu iptal üzerine Seydişehir TM'de boş kapasite ortaya çıktığı,
- CENGİZ HOLDİNG ile irtibatlı şirketlerin aynı ay içerisinde MEDAŞ'a başvuru yaptığı ve MEDAŞ'ın Ekim ayı değerlendirmesi sonucunda bunlara onay verdiği

hususları ifade edilmiştir. SATURN bu iddialardan yola çıkarak MEDAŞ'ın, ortağı olan CENGİZ HOLDİNG lehine ayrımcılık uyguladığını öne sürmektedir.

- (98) Öncelikle belirtmek gerekir ki, şikâyet başvurusunda yer verilen iddia ve açıklamalardan da görüleceği üzere, daha önce dolu olan bir kapasiteye MEDAŞ ile ilişkili şirketlerin erişim imkânına kavuşmaları sonucunu doğuran bu süreç, OSB tarafından Bakanlığa görüş sorulmasıyla başlamıştır. Bakanlık bu talebe binaen, OSB bölgelerinde GES kurulmasının uygun olmadığı görüşünü iletmiştir. Dosya mevcudu bilgi ve belgelerden, Seydişehir OSB Müteşebbis Heyeti Başkanlığı'nın ise 29.09.2015 tarih ve 2015/05 sayılı Kararı ile SATURN'e daha önce yapılmış olan tahsislerin iptal edilmesine karar verdiği anlaşılmaktadır. Bir başka deyişle 29.09.2015 tarihi itibarıyla SATURN'ün lisanssız GES başvurularına dayanak teşkil eden, üretim tesislerinin bulunacağı yere ilişkin, ön değerlendirme sürecinde bulunması gereken resmi belgeleri⁴⁰ geçersiz hale gelmiş olmaktadır. Dolayısıyla dosya özelinde MEDAŞ'ın SATURN'e ait çağrı mektuplarını iptal etmesinin MEDAŞ'ın tek taraflı, resmi süreçten bağımsız bir eylemi olduğunu iddia etmek olanaklı gözükmemektedir.
- (99) Bir başka ifadeyle, SATURN tarafından şikâyete konu edilen, MEDAŞ'ın çağrı mektuplarını iptal kararının arkasında, MEDAŞ'ın iradesinden bağımsız bir gerekçe bulunmaktadır. Bu nedenle ön değerlendirme sürecinde aranan bir evrakın geçersiz hale gelmesi sonucunda çağrı mektuplarını iptal etmesinin ayrımcılık olarak değerlendirilemeyeceği kanaatine varılmıştır.
- (100) Buraya kadar yer verilen açıklamalara ek olarak tartışılması gereken bir diğer husus, SATURN'e ait çağrı mektuplarının 29.09.2015'te iptal edilmesinin hemen ardından, 30.09.2015 tarihinde CENGİZ HOLDİNG ile ilişkili şirketlerin boşalan kapasite için başvuruda bulunmaları ve akabinde Ekim ayı içerisinde bu başvuruların onaylanmasıdır. İptal işlemi ile CENGİZ HOLDİNG başvurusu arasında 24 saat olması, MEDAŞ'ın ana şirketi olan CENGİZ HOLDİNG'e iptal sonucu boşa çıkan kapasiteyi bildirdiği şüphesi yaratsa da ne önaraştırma döneminde ne de soruşturma sırasında yapılan incelemelerde bu tür bir bilgi akışını gösteren belge elde

⁴⁰ Yukarıda ilgili bölümde yer verildiği üzere ön değerlendirme sürecinde başvuru formu, üretim tesisinin kurulacağı yere ait tapu kaydı veya kullanım hakkını gösterir belge, marjinal tarım yazısı (tarım arazisi olup olmadığına dair belge), kurulacak tesisin özelliklerini gösterir tek hat şeması ve başvuru ücretinin yatırıldığına dair dekont başvuru belgeleri olarak başvuru sahibinden talep edilmektedir.

edilememiştir. Dolayısıyla MEDAŞ'ın grup içi şirketleri lehine ayrımcılık yaptığını gösteren ve rekabet hukuku açısından ispat standartlarını sağlayan bir bulgu bulunmamaktadır. Bu sebeple MEDAŞ'a ilgili şikâyet bağlamında herhangi bir ihlal isnadında bulunulamayacağı kanaatine varılmıştır.

I.6.1.2.2. Diğer İnceleme ve Tespitler

- (101) Bu bölüme kadar şikâyet başvuruları özelinde MEDAŞ'ın ayrımcı davranışlarda bulunarak hâkim durumunu kötüye kullanıp kullanmadığına dair değerlendirmeler yapılmış ve şikâyetler çerçevesinde MEDAŞ'ın ihlal olarak nitelendirilebilecek davranışlarda bulunduğu dair herhangi bir bulguya ulaşılamadığı ortaya konulmuştur. Raporun bu kısmında ise şikâyet başvurularından bağımsız lisanssız elektrik üretimi ile ilgili başvurulara yönelik MEDAŞ'ın kendi dağıtım bölgesinde ayrımcılık yapıp yapmadığı incelenecektir. Bu çerçevede öncelikle lisanssız elektrik üretimi ve bu kapsamdaki başvurular ile ilgili olarak MEDAŞ dağıtım bölgesine ilişkin genel istatistikler ve bunlara yönelik açıklamalara yer verilecektir. Daha sonra bazı TM'lerde yapılan başvurularla ilgili daha ayrıntılı değerlendirmelere geçilecektir.
- (102) 2015 Aralık ayı verilerine göre MEDAŞ'ın kontrolünde 46 adet TM bulunmaktadır, söz konusu TM'lerin toplam kapasitesi 4.110 MW, bu kapasitenin Türkiye Elektrik İletim A.Ş. (TEİAŞ) tarafından lisanssız elektrik üretimine tahsis edilen kısmı ise 789,6 MW'tır^{41, 42}.
- (103) Dosya mevcudu bilgi ve belgeler incelendiğinde MEDAŞ ile ilişkili olup, bölgede lisanssız elektrik üretimi faaliyetinde bulunan toplam 24 şirketin bulunduğu görülmektedir. Söz konusu şirketler dokuz ayrı TM'de⁴³ toplam 79,5 MW'lık kapasiteye sahip durumdadırlar.
- (104) MEDAŞ tarafından yapıldığı iddia edilen ayrımcılık uygulamasının değerlendirilmesinde söz konusu 24 şirketin MEDAŞ'ın kontrolü altında bulunan TM kapasitelerinin ne kadarını elde ettiği, bu şirketlerin kaç adet başvuruda bulunduğu ve bu başvuruların aldıkları onay ve ret dağılımlarının ne olduğu önem kazanmaktadır. Bu hususu açıklığa kavuşturmak üzere MEDAŞ'tan kendi dağıtım bölgesindeki TM'lere yapılan bütün başvurulara ilişkin; başvuruların hangi TM'ye yapıldığı, başvuru tarihi, başvuru sahibi, planlanan güneş santrali projesinin kurulu gücü ve başvurunun sonucu (olumlu-olumsuz) konularında kapsamlı bilgi ve veri talebinde bulunulmuştur. Aşağıda MEDAŞ ile ilişkili şirketlerin konumu, lisanssız elektrik üretimi başvurularına ilişkin değerlendirme sonuçlarıyla karşılaştırmalı olarak verilecektir.
- (105) Lisanssız elektrik üretimine ilişkin olarak MEDAŞ'a 2014 Ocak- 2016 Mart⁴⁴ tarihleri arasında toplam 4.354 başvuru yapılmış durumdadır⁴⁵, anılan başvuruların 940 adedi

⁴¹ Tahsis edilen kapasite TEİAŞ'ın görüşleri neticesinde artırılabilir olduğundan kesinlik arz etmemektedir.

⁴² http://www.meramedas.com.tr/?wapp=leuretimi_tr

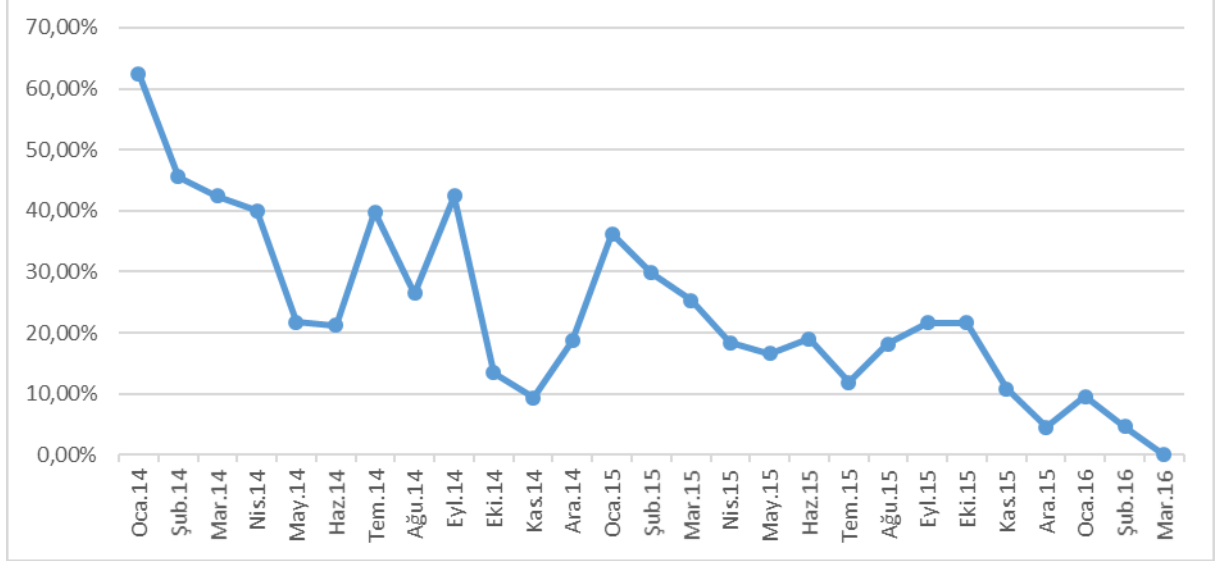
⁴³ Anılan TM'ler Aksaray, Alibeyhüyükü, Hirfanlı, Beyşehir, Karaman, Karapınar, Seydişehir, Misliova ve Ilgın TM'lerdir.

⁴⁴ 2016 Mart ayında Lisanssız Elektrik Yönetmeliği'nde yapılan değişiklikle lisanssız elektrik üretimi için 1 MW tavan sınırlaması getirilmiş olup, bu sınırlama tüzel kişilik baz alınarak değil ekonomik bütünlük göz önünde bulundurularak getirilmiştir. Bu sebeple 2016 Mart ayı sonrasındaki veriler dikkate alınmamıştır.

⁴⁵ İlgili dönemde lisanssız üretime ilişkin yapılan bütün başvuruların sayısı 4397'dir. Güneş enerji santralleri dışında kojenerasyon, mikro kojenerasyon, rüzgar, biyogaz ve biyokütle enerji santralleri için de başvurular bulunmakla birlikte, güneş potansiyeli ile öne çıkan Meram dağıtım bölgesi kapsamında, güneş dışındaki enerji santrali tipleri ihmal edilebilecektir. Dolayısıyla lisanssız elektrik üretimine ilişkin başvuruların neredeyse tamamının GES'lerden oluştuğunu söylemek mümkündür.

MEDAŞ tarafından onaylanırken geri kalan başvurular çeşitli gerekçelerle reddedilmiştir. Aşağıdaki tablo ve grafiklerde yapılan başvurulara ilişkin onay oranları ile yapılan başvuruların sonuçları gösterilmektedir:

Grafik-1: MEDAŞ'a Yapılan Başvuruların Aylara Göre Onay Oranı

Kaynak: MEDAŞ tarafından gönderilen veriler.

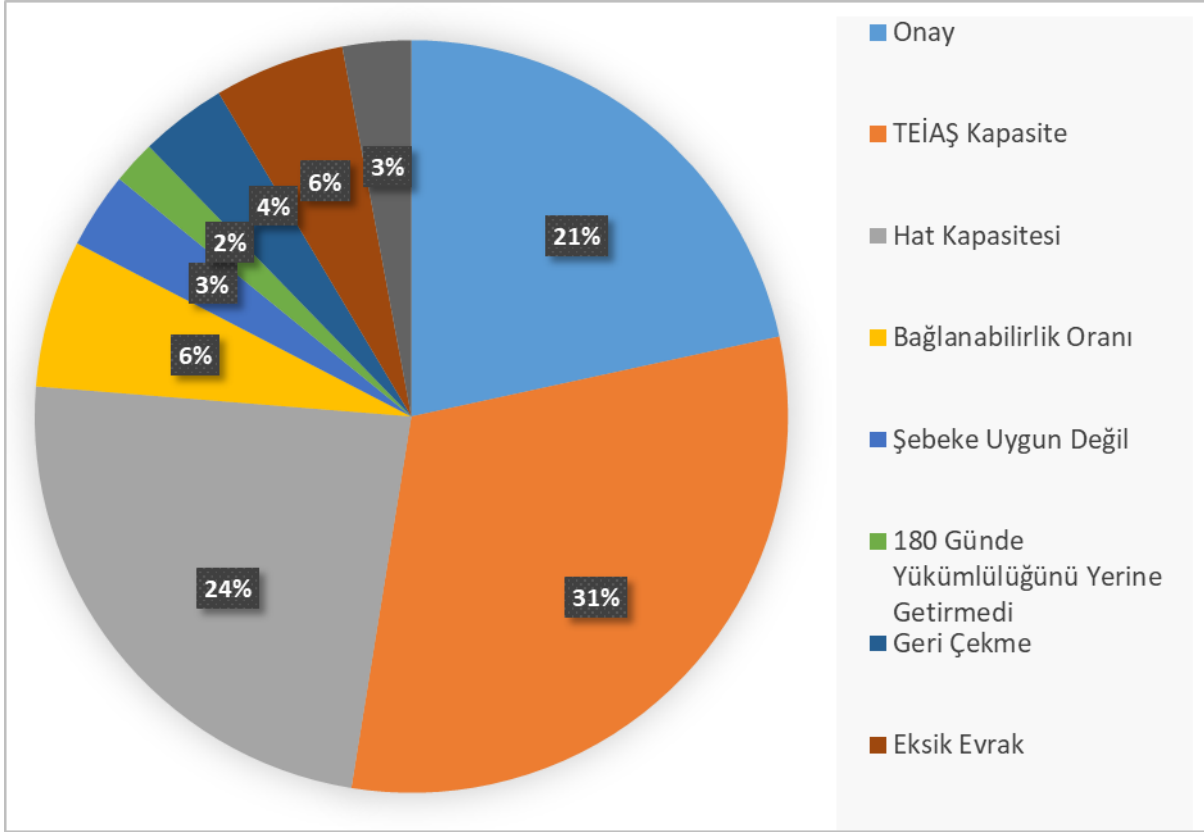
- (106) Aşağıda Tablo-7'de inceleme dönemi içerisinde hem grup içi hem grup dışı şirketler için onay red sayı ve oranlarına yer verilmiştir:

Tablo-7: 2014 Ocak - 2016 Mart Dönemleri Arasındaki GES Başvurularına Ait Onay/Ret İstatistikleri

Onay/Ret Gerekçeleri	Tüm Başvurular		İlişkili Şirketler	
	Adet	Oran	Adet	Oran
Olumlu Sonuçlanan Başvurular	940	21,6%	87	67,4%
Reddedilen Başvurular	3414	78,4%	42	32,6%
İptal - TEİAŞ TM Kapasitesinden	1348	31,0%	16	12,3%
İptal - Hat Kapasitesinden	1033	23,6%	6	4,7%
İptal - Bağlanabilirlik Oranı	276	6,3%	-	-
İptal - Şebeke Uygun Değil	142	3,3%	-	-
İptal - 180 Günde Yükümlülüğünü Yerine Getirmedi	81	1,9%	1	0,8%
İptal - Çağrı Mektubunu Almadı	14	0,3%	-	-
İptal - Başvuru Sahibinin Talebi İle	162	3,7%	18	14,0%
İptal - Eksik Evrak	244	5,6%	1	0,8%
İptal - Geçersiz Başvuru Evrakı	24	0,6%	-	-
İptal - Bağlantı Anlaşmasının Süresi Doldu	44	1,0%	-	-
İptal - Diğer	46	1,1%	-	-
Toplam Başvuru Sayısı	4354	100%	129	100,0%

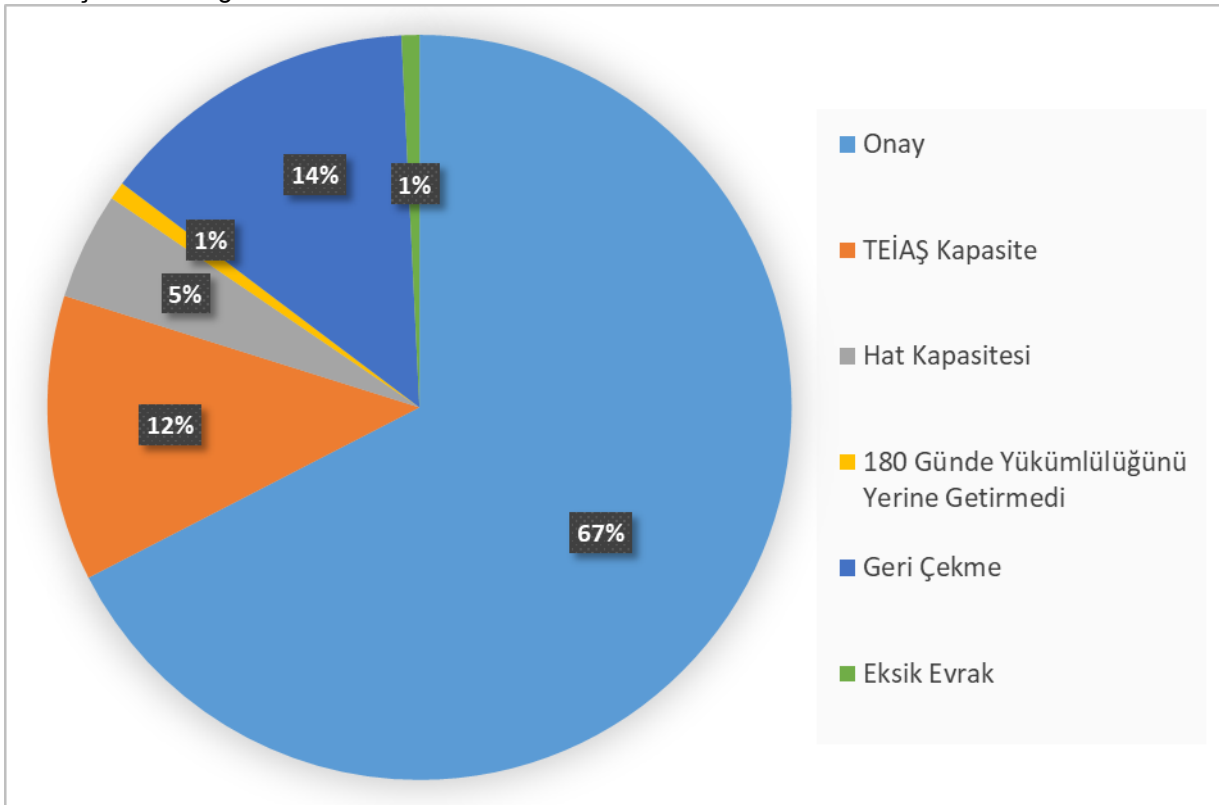
Kaynak: MEDAŞ tarafından gönderilen cevabi yazılar.

Grafik-2: MEDAŞ'a Yapılan GES Başvurularının Onay ve Ret Gerekçeleri Dağılımı

Kaynak: MEDAŞ tarafından gönderilen veriler.

Grafik-3: MEDAŞ ile İlişkili Şirketler Tarafından Yapılan GES Başvurularının Onaylanma Oranı ve Ret Gerekçelerinin Dağılımı

Kaynak: MEDAŞ tarafından gönderilen veriler.

- (107) Yukarıda yer verilen tablo ve grafikler incelendiğinde MEDAŞ'ın bağlantılı olduğu şirketler lehine bir onay oranı olduğu izlenimi doğmaktadır. Ancak rekabet hukuku bağlamında oranlardaki bu nispetsizlik tek başına, ayrımcı eylemi ispatlayamamakta, ihlalin varlığının ortaya konabilmesi için niyeti gösteren bir iletişim delili ya da ret veya onayların usulsüzce verildiğini gösteren somut emarelerin bulunması gerekmektedir.
- (108) Öte yandan 2014 Ocak - 2016 Mart dönemleri arasında yapılan başvurulardan onay ile sonuçlananlar neticesinde 783 MW'lık kapasite, güneş enerjisi santrallerine tahsis edilmiştir⁴⁶. Aynı tarihler arasında MEDAŞ ile ilişkili şirketlere yapılan toplam kapasite tahsisi ise, 79,5 MW olarak gerçekleşmiştir⁴⁷. Bu haliyle, MEDAŞ ile ilişkili şirketlerin sahip oldukları toplam kapasitenin, MEDAŞ'ın dağıtım bölgesindeki toplam tahsisler içindeki payı yaklaşık %10,2 olmuştur. Genel ret ve onay oranlarında her ne kadar grup içi şirketler lehine sonuç gözlemlense de bu oranın, %10,2 gibi görece düşük bir seviyede bulunması ayrımcılık iddialarını desteklememektedir.
- (109) Bununla birlikte, MEDAŞ ile ilişkili şirketlerin başvurularının MEDAŞ dağıtım bölgesinde bulunan 46 adet TM'den 13'üne yapıldığı görülmektedir.

Tablo-8: İlişkili Şirketlerin Başvuruda Bulunduğu TM'ler Bazında Başvuru Onay/Ret Verileri

Trafo Merkezi		Grup İçi		Grup Dışı		Toplam		Tahsis edilen kapasite içerisinde ilişkili şirketlerin oranı
		Olumlu	Olumsuz	Olumlu	Olumsuz	Olumlu	Olumsuz	
Aksaray	Adet	21	7	25	93	46	100	48%
	Güç (MW)	20,98	6,993	22,987	84,061	43,967	91,054	
	Oran (Güç)	75%	25%	21%	79%	33%	67%	
Alibeyhüyüğü	Adet	5	0	32	45	37	45	14%
	Güç (MW)	4,357	0	26,157	39,058	30,514	39,058	
	Oran (Güç)	100%	0%	40%	60%	44%	56%	
Beyşehir	Adet	11	1	37	19	48	20	31%
	Güç (MW)	8,348	0,685	18,854	16,257	27,202	16,942	
	Oran (Güç)	92%	8%	54%	46%	62%	38%	
Hirfanlı	Adet	4	1	6	15	10	16	57%
	Güç (MW)	3,96	0,999	2,996	12,992	6,956	13,991	
	Oran (Güç)	80%	20%	19%	81%	33%	67%	
Ilgın	Adet	2	0	17	18	19	18	11%
	Güç (MW)	1,998	0	17	17,088	18,998	17,088	
	Oran (Güç)	100%	0%	50%	50%	53%	47%	
Kalaba	Adet	0	2	19	37	19	39	0%
	Güç (MW)	0	1,699	6,758	26,359	6,758	28,058	
	Oran (Güç)	0%	100%	20%	80%	19%	81%	
Karaman	Adet	9	8	24	156	33	164	26%
	Güç (MW)	7,795	7,195	22,156	129,988	29,951	137,183	
	Oran (Güç)	52%	48%	15%	85%	18%	82%	
Karapınar	Adet	11	7	41	138	52	145	22%
	Güç (MW)	9,5	4,999	33,805	115,866	43,305	120,865	
	Oran (Güç)	66%	34%	23%	77%	26%	74%	
Ladik	Adet	0	2	4	127	4	129	0%
	Güç (MW)	0	1	3,299	114,204	3,299	115,204	
	Oran (Güç)	0%	100%	3%	97%	3%	97%	

⁴⁶ Bkz dipnot 7.⁴⁷ MEDAŞ ile ilişkili şirketlerinin başvurularının tamamı güneş enerji santrallerine ilişkindir.

Tablo-8'in devamı

Trafo Merkezi		Grup İçi		Grup Dışı		Toplam		Tahsis edilen kapasite içerisinde ilişkili şirketlerin oranı
		Olumlu	Olumsuz	Olumlu	Olumsuz	Olumlu	Olumsuz	
Misliova	Adet	1	1	21	57	22	58	6%
	Güç (MW)	0,999	0,5	16,186	53,321	17,185	53,821	
	Oran (Güç)	67%	33%	23%	77%	24%	76%	
Seydişehir	Adet	23	3	2	96	25	99	94%
	Güç (MW)	20,981	2,997	1,386	58,886	22,367	61,883	
	Oran (Güç)	88%	12%	2%	98%	27%	73%	
Tümosan	Adet	0	2	33	224	33	226	0%
	Güç (MW)	0	1,5	26,763	205,733	26,763	207,233	
	Oran (Güç)	0%	100%	11%	89%	11%	89%	
Güneysinır	Adet	0	1	8	196	8	197	0%
	Güç (MW)	0	0,5	6,74	174,06	6,74	174,56	
	Oran (Güç)	0%	100%	4%	96%	4%	96%	

Kaynak: MEDAŞ'tan gelen cevabi yazılar.

- (110) Anılan 13 TM'ye ilişkin veriler MEDAŞ ile ilişkili şirketlere ve diğer şirketlere yapılan tahsisler bakımından ayrıntılı bir şekilde incelenmiş ve bu TM'lerden Alibeyhüyüğü, Aksaray, Beyşehir, Karaman, Karapınar, Seydişehir ve Tümosan'ın yapılan başvurulara verilen onay ve ret kararlarının zamanlama ve gerekçeleri bakımından daha ayrıntılı incelenmesi gerektiği kanaatine ulaşılmıştır. Aşağıda bu TM'ler açısından sorunlu gözükten hususlar, bunlara ilişkin MEDAŞ'ın açıklamaları ve nihai değerlendirmelere yer verilecektir.

I.6.1.2.3. MEDAŞ Bölgesinde Bulunan TM'ler Bazında Yapılan İnceleme ve Tespitler

- (111) Şikâyet başvurularının yanında yapılan incelemeler neticesinde TM bazında, MEDAŞ'ın grup içi şirketlerinin devreye girme oranlarına göre ayrımcılık uygulandığına yönelik kuşku uyandırabilecek TM'ler için MEDAŞ'tan daha ayrıntılı bilgi talep edilmiştir. Söz konusu TM'ler ve şikâyete konu TM'ler bazında detaylı bir değerlendirme yapılmıştır. Söz konusu TM'lere ilişkin değerlendirmelere aşağıda yer verilmektedir.
- (112) Bu çerçevede MEDAŞ'tan Aksaray, Beyşehir, Karaman, Karapınar, Seydişehir ve Tümosan TM'ler bazında toplam 991 adet başvurunun her biri için;
- Başvuru no, başvurunun yapıldığı tarih, başvurunun kim tarafından yapıldığı, başvuruya konu santralin planlanan kurulu gücü,
  - Başvurunun olumlu ya da olumsuz sonuçlanmasının nedenlerine ilişkin ayrıntılı açıklamalar,
  - Başvurunun ilgili TM kapsamında hangi fider/hattan değerlendirildiği,
  - Bağlanabilirlik oranı'nın nasıl hesaplandığı, başvurularla ilgili bağlanabilirlik oranları, bu oranlar hesaplanırken kullanılan veriler ve formüller,
  - Başvuruya esas arazinin ilgili hata olan mesafe bilgileri,
  - Teknik değerlendirmede daha önce olumlu sonuçlanan ancak daha sonra çeşitli sebeplerle iptal edilen başvuruların hangileri olduğu, bu başvuruların hangi başvuru döneminde iptal edildikleri, iptal olan başvurular sonrası açığa çıkan kapasite dolayısıyla onaylanan başvurulara yönelik açıklamalar

gibi bilgiler talep edilmiştir. Ayrıca MEDAŞ'tan söz konusu TM'ler ile ilgili aylık bazda TM kapasite verileri, TM'lerin fiziki yapıları (bara, fider, hat haritaları, özellikleri ve diğer bilgiler) gibi bilgiler de istenmiştir. MEDAŞ tarafından gönderilen ve söz konusu bilgileri içeren cevabi yazılar çeşitli tarihlerde Kurum kayıtlarına intikal etmiştir.

- (113) MEDAŞ'tan gelen bilgi ve belgeler neticesinde ilgili başvurular tarih sırasına konarak olumsuz sonuçlanan başvuruların hangi süreçte olumsuz sonuçlandığı, reddedilme gerekçeleri, şikayete konu başvuruların sonuçları, MEDAŞ'la ilişkili olan şirketlerin başvurularının sonuçları, hat kapasitesi veya TEİAŞ TM kapasitesinin dolu olması gerekçesi ile iptal edilen başvurulardan sonra yapılan başvurular arasında olumlu sonuçlananların olup olmadığı ve böyle bir durum oluştuğunda bunun sebeplerinin neler olduğu, teknik kriterlerin başvurular için adil şekilde uygulanıp uygulanmadığı gibi konular detaylı bir biçimde incelenmiştir. Söz konusu TM'lere ilişkin değerlendirmelere aşağıda yer verilmektedir.

- **Aksaray TM:**

- (114) Aksaray TM için 2014 Ocak - 2016 Mart dönemleri arasında toplam 146 başvuru yapılmış bu bunların 46'sı olumlu, 100'ü ise çeşitli nedenlerle olumsuz sonuçlanmıştır. MEDAŞ ile ilişkili şirketler ilgili dönemlerde toplam 28 başvuruda bulunmuş bunların 21'i olumlu, yedisi olumsuz sonuçlanmıştır. Şikâyet başvurularına ilişkin değerlendirmelerde Aksaray TM ile ilgili olarak geniş açıklamalara yer verilmektedir. Öte yandan Tablo-8'den de görüldüğü üzere 46 olumlu başvurunun 21 tanesi MEDAŞ ile ilişkili şirketlerin başvuruları olup ilişkili şirketlerin yaptığı başvuruların onay oranı yaklaşık %75'tir. Bu istatistiklere bakıldığında ilk etapta MEDAŞ'ın değerlendirme sürecinde ayrımcı davranışlarda bulunduğu şüphesi doğmaktadır. Bununla birlikte önaraştırma ve soruşturma sürecinde gerçekleştirilen yerinde incelemelerde bu şüpheyi doğrulayan herhangi bir belge elde edilememiştir. Aynı zamanda Aksaray TM için yapılan ve olumlu sonuçlanan başvuruların herhangi birinde mesafe ve bağlanabilirlik oranı kriteri açısından olumsuz bir veriye rastlanmamıştır. Diğer bir ifade ile dosya kapsamında bulunan belgeler çerçevesinde olumlu başvuruların hepsinin ilgili hata kuş uçuşu uzaklıklarının beş km'den düşük ve bağlanabilirlik oranlarının da 70'ten yüksek olduğu tespit edilmiştir. Bunun ötesinde dosya mevcudu bilgi ve belgelerden Aksaray TM özelinde tüm başvurular arasında ayrımcılık yapıldığına dair herhangi bir bulguya ulaşılamamıştır.

- (115) Ayrıca MEDAŞ'ta yapılan 11.07.2019 tarihindeki yerinde incelemede Aksaray TM'den değerlendirilen başvurular içerisinde rastlantısal olarak bazı başvurular seçilmiş ve bu başvurulara ilişkin bağlanabilirlik hesabında kullanılan veriler ile Coğrafi Bilgi Sistemi (CBS) görüntüleri incelenmiştir. Söz konusu rastlantısal başvurular 62914 nolu Algiz Enerji A.Ş.'ye ait başvuru, 197999 nolu Efza Enerji A.Ş.'ye ait başvuru ve 271138 nolu BAYRAKLI'ya ait başvurulardır. Bu belgelerdeki veriler daha önce MEDAŞ tarafından gönderilen çeşitli verilerle karşılaştırılmış ve tüm verilerin tutarlı olduğu tespit edilmiştir. Sonuç olarak başvuruların ayrımcı bir biçimde değerlendirildiğine dair herhangi bir bulguya ulaşılamamıştır. Dolayısıyla söz konusu açıklama ve değerlendirmeler ışığında Aksaray TM'den değerlendirilen başvurular açısından MEDAŞ'ın hakim durumunu kötüye kullandığı söylenemeyecektir.

- **Alibeyhüyüğü TM:**

- (116) Alibeyhüyüğü TM için 2014 Ocak - 2016 Mart dönemleri arasında toplam 82 başvuru yapılmış söz konusu başvuruların 37'si olumlu 45'i ise çeşitli nedenlerle olumsuz sonuçlanmıştır. MEDAŞ ile ilişkili şirketler söz konusu dönemde toplam sekiz

başvuruda bulunmuş ve bunların beşi olumlu, üçü ise başvuruların geri çekilmesi nedeni ile iptal olmuştur.

- (117) Söz konusu dönemde olumlu başvurulara göre tahsis edilen kapasite toplam 30,5 MW olup bunun 4,3 MW'ı MEDAŞ ile ilişkili şirketlere yapılmıştır.
- (118) Alibeyhüyüğü TM'ye 2015 Haziran'da yapılan sekiz başvurunun dördünün hat kapasitesi yetersizliği nedeniyle reddedilmesi ve MEDAŞ ile ilişkili şirketlere ait olan dört başvurunun kabul edilmesi, bu TM açısından MEDAŞ'ın ayrımcı uygulamalarda bulunabileceği şüphesi yaratmıştır.
- (119) Alibeyhüyüğü TM hakkında MEDAŞ tarafından yapılan açıklamalarda, ilgili TM'ye bağlı birden fazla fider bulunduğu, bu bağlamda başvuruların aynı TM kapsamında farklı fiderlere yapılabildiği, bazı fiderler doluyken, bazılarında kapasite olabileceği, bu çerçevede MEDAŞ ile ilişkili şirketlerin kapasite bulunan fiderin olduğu yerde başvuru yaptıkları, bu nedenle de onay aldıkları ifade edilmiştir.
- (120) Buna ek olarak, MEDAŞ tarafından 15.02.2016 tarihinde gönderilen e-postada, ayrımcılık konusunda şüphe doğuran Haziran 2015'te yapılan başvuruların ilgili fiderlere olan kuş uçuşu uzaklıkları, başvuruların bağlanabilirlik oranları ve ilgili fiderlerin kapasite bilgileri paylaşılmıştır. Söz konusu bilgiler aşağıdaki tabloda gösterilmektedir.

Tablo-9: Alibeyhüyüğü TM'ye 2015 Haziran Ayında Yapılan Başvurular

Başvuru Sahibi	Durum	TM	Fidere Olan Mesafe		Bağlanabilirlik Oranı	
			Fider 8	Fider 4/5	Fider 8	Fider 4/5
Tuba ALİ	İptal/Hat Kapasitesi	TR/A	16600	6400	97	51
Dokuz Güneş	İptal/Hat Kapasitesi	TR/A	16600	6400	97	51
On Güneş	İptal/Hat Kapasitesi	TR/A	16600	6400	97	51
Onbir Güneş	İptal/Hat Kapasitesi	TR/A	16600	6400	97	51
Cengiz Enerji	Olumlu	TR/A	4300	7600	90	51
Cengiz Enerji	Olumlu	TR/A	4300	7600	90	51
Hipot Enerji	Olumlu	TR/A	4300	7600	90	51
Cengiz Enerji	Olumlu	TR/A	4300	7600	90	51

Kaynak: MEDAŞ tarafından gönderilen cevabi yazılar.

- (121) Tablo-9'da yer alan bilgiler değerlendirildiğinde, 2015 Haziran ayında reddedilen başvuruların ilgili fiderlere mesafenin kabul edilen uzaklıktan daha fazla olduğu, ayrıca söz konusu fiderlere bağlanabilirlik oranlarının düşük olduğu anlaşılmaktadır. Bu teknik gerekçelendirme neticesinde, Alibeyhüyüğü TM özelinde, MEDAŞ'ın başvuru sahipleri arasında ayrımcı bir uygulamada bulunduğu söylenemeyecektir.

- **Beyşehir TM:**

- (122) Beyşehir TM için 2014 Ocak - 2016 Mart dönemleri arasında toplam 68 başvuru yapılmış söz konusu başvuruların 48'i olumlu 20'si çeşitli nedenlerle olumsuz sonuçlanmıştır. MEDAŞ ile ilişkili şirketler bu dönemde toplam 12 başvuruda bulunmuş bunların 11'i olumlu, biri olumsuz sonuçlanmıştır. Söz konusu ilişkili şirketler tarafından yapılan 12 başvurudan yalnızca bir tanesinin olumsuz sonuçlanması ilk bakışta Beyşehir TM özelinde MEDAŞ tarafından ayrımcı uygulamalar yapılmış olabileceği şüphesi uyandırır da teknik kriterler açısından her bir başvuruya ilişkin mesafe bilgileri, bağlanabilirlik oranları, ilgili dönemdeki trafo ve hat kapasiteleri özellikleri incelendiğinde böyle bir şüpheyi destekleyecek herhangi bir bulguya ulaşılamamıştır.
- (123) Öte yandan 11.07.2019 tarihinde MEDAŞ'ta gerçekleştirilen yerinde incelemede Beyşehir TM'den değerlendirilen başvurular arasında rastlantısal olmak üzere bazı

başvurular seçilmiş ve bu başvurulara ilişkin bağlanabilirlik hesabında kullanılan veriler ile CBS görüntüleri incelenmiştir. Söz konusu başvurular 148385 nolu Şeref Cengiz Güneş Enerjisi Üretimi'ne ait başvuru ve 159004 nolu Saylam Enerji Ür. Tur. İnş. Taah. San ve Tic. Ltd. Şti.'ye ait başvurulardır. Bu belgelerdeki veriler daha önce MEDAŞ tarafından gönderilen çeşitli verilerle karşılaştırılmış ve tüm verilerin tutarlı olduğu görülmüştür. Sonuç itibarıyla bu çalışma çerçevesinde de başvuruların değerlendirilmesinde ayrımcı davranışlar yapıldığına dair herhangi bir bulguya ulaşılamamıştır. Dolayısıyla söz konusu açıklama ve değerlendirmeler ışığında Beyşehir TM özelinde MEDAŞ'ın hakim durumunu kötüye kullandığı söylenemeyecektir.

- **Karaman TM:**

- (124) Karaman TM için 2014 Ocak - 2016 Mart dönemleri arasında toplam 197 başvuru yapılmış ve söz konusu başvuruların 33'ü olumlu 164'ü çeşitli nedenlerle olumsuz sonuçlanmıştır. MEDAŞ ile ilişkili şirketler ilgili dönemde toplam 17 başvuruda bulunmuş bunların dokuzu olumlu ve sekizi olumsuz sonuçlanmıştır.
- (125) Bununla birlikte, Karaman TM'ye⁴⁸ Ekim ve Kasım 2015'te yapılan başvuruların bir kısmına TEİAŞ TM kapasitesi yetersizliği nedeniyle ret verilirken, aynı dönemde olumlu sonuçlanan 11 başvurunun da MEDAŞ ile ilişki şirketlere ait olması, söz konusu TM'de MEDAŞ'ın ayrımcı uygulamalarda bulunduğuna ilişkin şüphe yaratmıştır.
- (126) Karaman TM'nin kapasitesi dolu olmasına rağmen tahsis yapılması hakkında MEDAŞ'a yöneltilen sorular kapsamında yapılan açıklamalarda, Ekim ayı teknik değerlendirmesi yapılırken TEİAŞ 9. İletim Bölge Müdürlüğü ile yapılan görüşmelerde Karaman TM'de tevsiat çalışmalarının tamamlandığı ve değerlendirmenin yeni duruma göre yapılmasının belirtildiği, bu tevsiat ile TEİAŞ tarafından TR-A'da bulunan Fider-4'ün, TR-B'ye aktarıldığı; TR-B'de bulunan Fider-3'ün ise TR-A'ya aktarıldığı, başvuruların değerlendirmesinin ise son duruma göre yapıldığı ifade edilmiştir. Yapılan bu tevsiat çalışması kapsamında, TR-A'da bulunan Fider-4'ün TR-B'ye aktarıldığı, TR-B'de bulunan Fider-3'ün ise TR-A'ya aktarıldığı görülmektedir. Konu ile ilgili MEDAŞ'tan daha ayrıntılı açıklama istenmiş, cevaben 16.02.2016 tarihinde gönderilen e-postada aşağıdaki açıklamalara yer verilmiştir. Bu çerçevede;
- Karaman TM'sinde tevziat çalışmasının Mayıs/2015 sonunda tamamlandığı, ancak Karaman TM'deki tevziat çalışması hakkında çalışmanın yapıldığı dönemde TEİAŞ tarafından MEDAŞ'a yazılı bir bildirim yapılmadığı,
  - Karaman TM'deki tevziat çalışmasından sonra fiderlerin değişmiş olduğu Ekim/2015 Teknik Değerlendirme çalışmaları yapılırken Aralık/2015 döneminde fark edildiği ve nitekim 08.12.2015 tarihinde yayınlanan Ekim/2015 Teknik Değerlendirme Tablosunda bu bilginin internet sitesinde paylaşıldığı,
  - Fider değişikliği fark edildiğinde geriye dönük başvurularda mağduriyet yaşanmaması için başvuruların tamamının yeniden incelendiği ve bara değişikliğinden dolayı her hangi bir başvurunun olumsuz etkilenmediğinin anlaşıldığı, eğer böyle bir durum tespit edilmiş olsa idi fider değişikliği yapıldıktan sonraki dönemdeki başvurulara öncelik verilerek düzeltmenin yayımlanacağı

⁴⁸ TEİAŞ, Karaman TM için azami 36 MW'lık kapasite belirlemiştir, söz konusu kapasitenin 13,6 MW'ı B Barasına, geri kalan 22,4 MW'ı ise A Barasına tahsis edilmiş durumdadır.

ifade edilmiştir.

(127) Konu ile ilgili olarak daha önce Haziran 2015 döneminde Fider-3'ten değerlendirilen ve TEİAŞ TM kapasitesinin dolu olması gerekçesi ile olumsuz sonuçlanan dört başvuru olduğu ancak bu başvurulara ait bağlanabilirlik oranlarının da 70'in altında olduğu tespit edilmiştir. Temmuz 2015 döneminde yapılan başvurulardan beş tanesinin aynı şekilde Fider-3'ten değerlendirildiği ancak bunların da bağlanabilirlik oranlarının 70'ten küçük olduğu, bağlanacak hattın SWL olması nedenleri ile olumsuz sonuçlandığı anlaşılmıştır.

(128) 2015 Ağustos döneminde yapılan başvurulardan beş tanesinin ise Fider-4'ten değerlendirmeye alındığı, bu başvuruların bağlanabilirlik oranlarının 70'ten küçük olduğu, ayrıca Fider-4'ün ilgili dönemde TR-A içerisinde değerlendirildiği görülmektedir. Söz konusu başvurularla ilgili olarak MEDAŞ'ın açıklamalarında şu ifadeler yer almaktadır:

"...'ün 990 kW gücündeki güneş enerji santrali başvurusu Karaman TM F-4'den enerji alan 20595029 barkod numaralı direğe göre değerlendirilmiş olup, bağlanabilirlik oranının yönetmelikte belirtilen değerden düşük olması nedeniyle olumsuz sonuçlanmıştır. (Bu tesise ait bağlanabilirlik oranı 44,43819545<70 olduğundan olumsuz sonuçlanmıştır.) Bağlanabilirlik oranının sağlanması durumunda bağlantı yapılacak hattın kesitinin Swallow iletken olması ve swallowun kısa devre gücü en zayıf iletken olduğundan, üretim tesislerinin bu iletken üzerinden bağlanması durumunda TEİAŞ tarafından hesaplanan kısa devre arıza akım limiti 16 kA'ın aşılması şartı sağlanamadığından başvuru olumsuz sonuçlanmaktadır. Ayrıca tüm bu teknik kriterler sağlansa dahi Karaman TM TR-A için tahsis edilen 18 MW'lık kapasitenin tamamı tahsis edildiği için başvuru yine olumsuz sonuçlanacaktı."

(129) Yukarıdaki ifadelerden fiderlerin baralar arasındaki değişimlerinin Ağustos ayındaki değerlendirmelerde henüz fark edilmediği anlaşılmaktadır. Öte yandan MEDAŞ tarafından 16.02.2016 tarihinde gönderilen e-posta ile MEDAŞ yetkililerince verilen bilgilere göre, Karaman TM'ye Ekim ve Kasım ayı içerisinde yapılan GES başvuruları incelendiğinde ise;

- Ekim ayı içerisinde toplam 16 başvuru yapıldığı; bunların üçünün buldukları konum doğrultusunda Fider-3 kapsamında TR-A içerisinde değerlendirilerek reddedildiği, Cengiz Grubu'na ait 13 adet başvurunun ise Fider-4 kapsamında TR-B içerisinde değerlendirilerek kabul edildiği,
- Kasım ayı içerisinde ise toplam 25 başvuru yapıldığı; bunların 19'unun buldukları konum doğrultusunda Fider-3 kapsamında TR-A içerisinde değerlendirilerek reddedildiği, altı adet başvurunun ise Fider-4 kapsamında TR-B içerisinde değerlendirildiği ancak hat kapasitesinin kısıtlı olması sebebiyle yarışmaya girdiği,
- 3 MW boş hat kapasitesi bulunması da dikkate alınarak, söz konusu başvurular içerisinde yapılan değerlendirmede tüketim miktarı daha fazla olan Cengiz Grubu şirketlerine ait dört başvurunun olumlu yanıtlandığı

anlaşılmaktadır.

Tablo-10: Karaman TM – Bara B'ye Kasım 2015 Döneminde Yapılan Başvurular

Başvuru Sahibi	Başvuru Tarihi	Kurulu Güç	Tüketim Miktarı	Başvuruya konu üretim tesisinin yenilenebilir enerji kaynaklarına dayalı olması	Başvuruya konu üretim tesisinin kojenerasyon tesisi olması
Multigroup Ges 12 Elk. Ür. San. ve Tic. A.Ş.	20.11.2015	998	3.040	EVET	HAYIR
Multigroup Ges 11 Elk. Ür. San. ve Tic. A.Ş.	20.11.2015	998	2.106	EVET	HAYIR
Minagün Elektrik A.Ş.	30.11.2015	700	3.622	EVET	HAYIR
Efza Enerji A.Ş.	30.11.2015	700	3.526	EVET	HAYIR
Melisa Elektrik A.Ş.	30.11.2015	700	3.593	EVET	HAYIR
Günözü Enerji A.Ş.	30.11.2015	700	3.464	EVET	HAYIR

Kaynak: MEDAŞ'tan gelen cevabi yazılar.

- (130) Tablo-10'da 2015 Kasım döneminde yapılan başvurulardan yukarıda da ifade edildiği üzere Fider-4 kapsamında ve dolayısıyla TR-B içerisinde değerlendirilen altı başvuruya ilişkin bilgiler yer almaktadır. Yönetmelik'in 8/4 maddesi çerçevesinde söz konusu başvurular hat kapasitesinin sınırlı olması nedeniyle yarışmaya tabi tutulmuş ve sonuç olarak tüketim miktarı daha yüksek olan dört başvuru olumlu diğerleri olumsuz sonuçlanmıştır.
- (131) Yukarıda yer verilen bilgi ve açıklamalar çerçevesinde, başvurulara yönelik olarak fiderlere olan mesafeler ile tüketim değerlerine dayanılarak yapılan teknik değerlendirmelerin objektif kriterlere dayandığı sonucuna ulaşılmaktadır.
- (132) Yukarıda da ifade edildiği üzere MEDAŞ, Karaman TM kapsamında TR-A ve TR-B arasındaki fiderlerin aktarılması sonucunda oluşan boş kapasitenin Aralık 2015'te fark edildiğini ve bu bilginin söz konusu dönemde internet sitesinde yayınlandığını, bu doğrultuda Aralık 2015'te değerlendirmeye alınan Ekim 2015 dönemi ile sonrasına ait başvuruların yeni duruma göre değerlendirildiğini belirtmektedir.
- (133) Bu aşamada, TEİAŞ'ın söz konusu tevziat çalışması sonucunda TR-A ve TR-B'ye ilişkin kapasite değişimi bilgisinin kamunun erişimine açık hale getirilmesine ilişkin olarak MEDAŞ'ın bu bilgiyi sakladığı yahut paylaşmada geciktiği şüphelerine ilişkin soruların cevaplanması gerekmektedir. Bu doğrultuda, konuyla ilgili olarak TEİAŞ yetkilisi Alper GÜZELER ile yapılan telefon görüşmesinde söz konusu tevziat çalışmalarının MEDAŞ'a şifahi iletiliği ve MEDAŞ'ın yetkilileri nezaretinde 08.05.2015 tarihinde gerçekleştirildiği ifade edilmiştir.
- (134) Netice itibarı ile TEİAŞ ve MEDAŞ'ın açıklamaları bir araya konulduğunda, MEDAŞ'ın kapasite aktarım konusunda kendisinin belirttiğinin aksine daha önceden bilgi sahibi olması şüphesi doğmaktadır. Ancak söz konusu çalışmaya yönelik olarak TEİAŞ'tan MEDAŞ'a resmi bir yazı ile bu bildirim yapılmamış olması sebebiyle bu husus net bir şekilde ortaya konulamamaktadır.
- (135) MEDAŞ'ın fider/bara değişimi sonrası kapasite değişiklikleri, mevcut hat veya TM kapasite bilgileri gibi kritik kabul edilebilecek bilgileri grup içi şirketlerle paylaştığına dair bir bilgi veya bulguya ulaşılamamıştır. Konu ile ilgili olarak hat ve TM kapasitesinin dolmasından sonra 29-31 Aralık 2015 tarihleri arasında yapılan Fider-4 üzerinden değerlendirilen başvuruların devam ettiği, bu başvurular arasında MEDAŞ

ile ilişkili şirketlerin de bulunduğu⁴⁹ anlaşılmaktadır. Bunlarla birlikte başvurulara ilişkin mesafe bilgileri, bağlanabilirlik oranları ve diğer kıstaslar incelendiğinde MEDAŞ'ın, başvuruları teknik kriterler açısından objektif bir değerlendirmeye tuttuğu anlaşılmaktadır.

- (136) Buna ek olarak 11.07.2019 tarihinde MEDAŞ'ta gerçekleştirilen yerinde incelemede Karaman TM için yapılan başvurular arasında rastgele bazı başvurulara ilişkin bağlanabilirlik oranının hesaplanmasında kullanılan veriler ile CBS görüntüleri incelenmiştir. Söz konusu başvurular 245620 nolu EZGİCAN'a ait başvuru, 245623 ve 245625 nolu PANEL ENERJİ'ye ait başvurular ile 271081 nolu MİNAGÜN'e ait başvurulardır. Bu belgelerdeki veriler daha önce MEDAŞ tarafından gönderilen çeşitli verilerle karşılaştırılmış ve tüm verilerin tutarlı olduğu görülmüştür. Sonuç olarak başvuruların değerlendirilmesinde MEDAŞ tarafından ayrımcı davranışlar yapıldığına dair herhangi bir bulguya ulaşılamamıştır.
- (137) Yukarıdaki açıklamalar ile birlikte Karaman TM'ye yapılan başvurulara yönelik olarak MEDAŞ tarafından ayrımcılık yapıldığını destekler herhangi bir bulguya ulaşılamadığı göz önüne alındığında MEDAŞ'ın bu Karaman TM'de hâkim durumunu kötüye kullandığı söylenemeyecektir.

- **Karapınar TM:**

- (138) Karapınar TM için 2014 Ocak - 2016 Mart dönemleri arasında toplam 197 başvuruda bulunmuş, söz konusu başvurulardan 52'si olumlu 142'si çeşitli nedenlerle olumsuz sonuçlanmıştır. MEDAŞ ile ilişkili şirketler ilgili dönemde toplam 18 başvuruda bulunmuş bunların 11'i olumlu yedisi olumsuz sonuçlanmıştır.
- (139) Nisan 2015'te TEİAŞ TM kapasite yetersizliği nedeniyle olumsuz sonuçlanan başvurular varken ve ilgili TM'ye ilişkin TEİAŞ'ın herhangi bir kapasite artışı söz konusu değilken, Haziran 2015'te olumlu sonuçlanan altı başvurunun hepsinin MEDAŞ ile ilişkili şirketler olması, Karapınar TM⁵⁰ özelinde MEDAŞ'ın ayrımcı uygulamalarda bulunabileceği şüphesi yaratmıştır.
- (140) Karapınar TM'de TEİAŞ kapasitesi dolu gözükürken ve bu bağlamda reddedilmiş başvurular bulunurken, birtakım başvuru sahiplerine nasıl kapasite tahsis edildiği sorusuna cevaben, MEDAŞ tarafından yapılan açıklamalarda Karapınar TM'nin Bara A ve Bara B olmak üzere iki baradan oluştuğu, TEİAŞ tarafından yapılan azami kapasite tahsisine göre, A Barasının 36, B Barasının 15 MW'lık kapasitesinin bulunduğu, 2015 Nisan ve Mayıs aylarında TM kapasitesi nedeniyle reddedilen başvuruların kapasitesi dolu olan B Barasına yapıldığı, Haziran 2015'te ise, olumlu sonuçlanan başvuruların o dönemde boş kapasitesi bulunan A Barasına yapıldığı ve 2015 Temmuz ayından itibaren A Barası'nın da dolması nedeniyle bu baraya yapılan başvuruların da reddedildiği ifade edilmiştir. Nitekim MEDAŞ'tan elde edilen veriler kullanılarak bara bazında aylık müsait kapasite hesaplanmış ve aşağıda Tablo-11'de yer verilmiştir.

⁴⁹ Yedi başvurudan üçünün ilişkili şirketler olduğu tespit edilmiştir.

⁵⁰ TEİAŞ Karapınar TM'nin azami kapasitesini 51 MW olarak belirlemiştir. Söz konusu kapasitenin 36 MW'ı Bara A'ya geri kalan 15 MW'lık kapasite de Bara B'ye aittir.

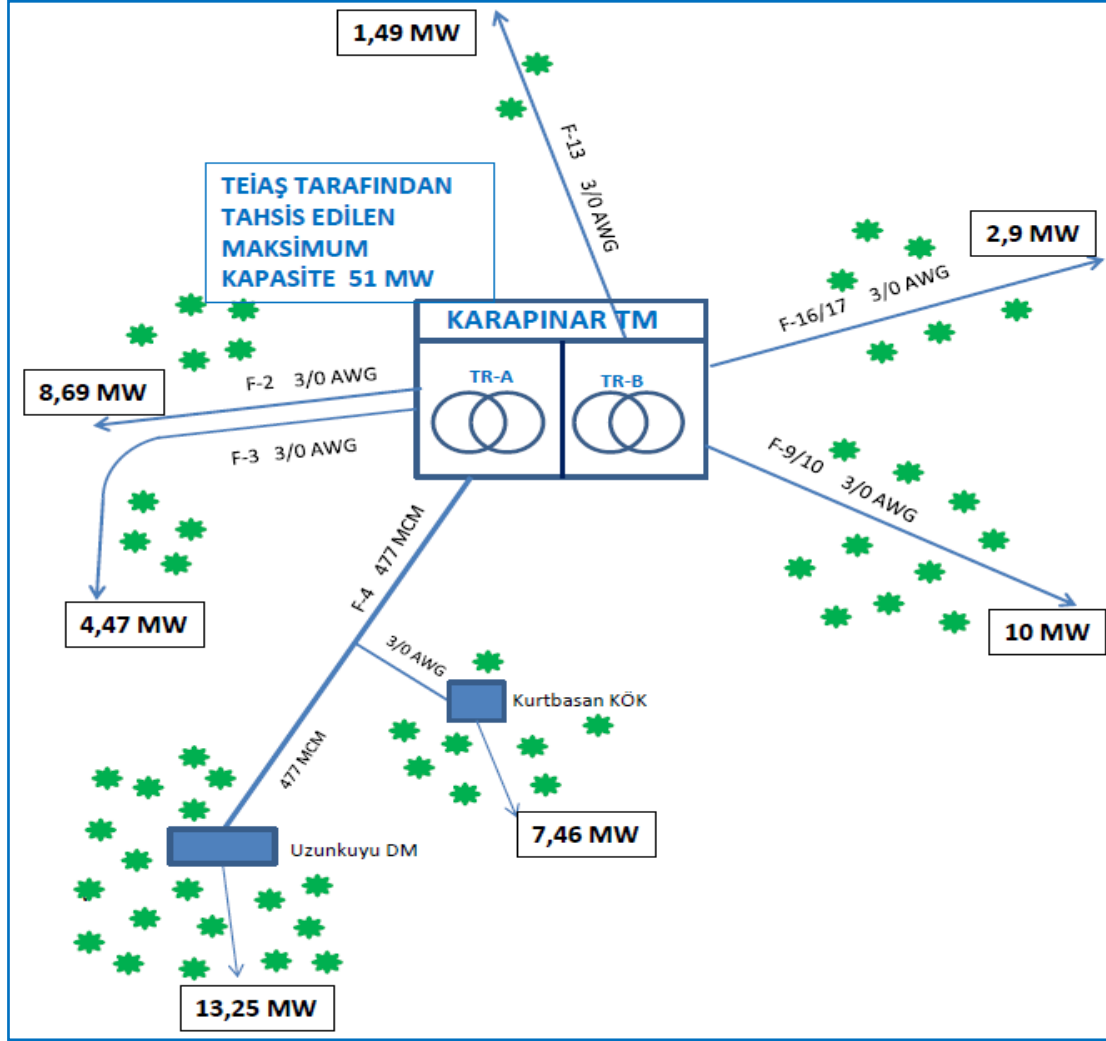
Tablo-11: Karapınar TM Aylık Kapasite Verileri

KARAPINAR TM AYLIK BAZDA TAHSİS EDİLEN KAPASİTE							
Dönem/AY	Tahsis Edilen Kapasite (MW)		İptal olan Kapasite (MW)		Toplam (MW)		Toplam A+B
	TR-A	TR-B	TR-A	TR-B	TR-A	TR-B	
Oca.14					11,4	6,5	17,9
Şub.14		1,5			11,4	8,0	19,4
Mar.14	5,7	1,5			17,1	9,5	26,6
Nis.14		0,6			17,1	10,1	27,2
May.14	4		8,6	3	12,5	7,1	19,6
Haz.14	3,5	1,0			16,0	8,1	24,0
Tem.14					16,0	8,1	24,0
Ağu.14		9,5			16,0	17,5	33,5
Eyl.14					16,0	17,5	33,5
Eki.14					16,0	17,5	33,5
Kas.14					16,0	17,5	33,5
Ara.14	1,8				17,8	17,5	35,3
Oca.15				3	17,8	14,5	32,3
Şub.15	4,0				21,7	14,5	36,2
Mar.15					21,7	14,5	36,2
Nis.15	4,7				26,4	14,5	40,9
May.15			4,4		22,1	14,5	36,6
Haz.15	5,1				27,2	14,5	41,7
Tem.15	9,9		0,5	0,6	36,5	13,9	50,4
Ağu.15			1,0		35,5	13,9	49,4
Eyl.15					35,5	13,9	49,4
Eki.15		0,5			35,5	14,4	49,9
Kas.15			0,5		35,0	14,4	49,4
Ara.15					35,0	14,4	49,4
Oca.16	0,5	0,5		1	35,5	13,9	49,4
Şub.16		0,5			35,5	14,4	49,9
Mar.16					35,5	14,4	49,9

Kaynak: MEDAŞ'tan gelen cevabi yazılar.

- (141) Yukarıdaki tablodan da görüleceği üzere 2015 Nisan döneminden sonra TR-B için sadece iptaller sonrası yeniden kapasite tahsisi yapıldığı görülmektedir. Aynı dönemde TR-A'da ise TEİAŞ'ın belirlediği kapasitenin henüz dolmadığı dolayısıyla takip eden dönemlerde kapasite dolana kadar MEDAŞ tarafından tahsise devam edildiği anlaşılmaktadır. Bu ise MEDAŞ'ın yukarıda yer verilen açıklamalarıyla uyumlu bir duruma işaret etmektedir.
- (142) MEDAŞ tarafından gönderilen ve yukarıda yer verilen açıklamaların daha ayrıntılı incelenebilmesi adına aşağıdaki şekilde Karapınar TM'nin fiziki yapısına şematik olarak yer verilmektedir.

Şekil-4: Karapınar TM Haritası

- (143) Şekil-4'ten Karapınar TM'de iki baranın bulunduğu, Fider-4 hattının TR-A barasına, Fider-9'un TR-B barasına bağlı olduğu anlaşılmaktadır. Dolayısıyla incelenen başvurulardan önceki tarihli olanların TM kapasitesi dolayısıyla iptal edilmesinden sonraki dönemlerde bazı başvuruların olumlu sonuçlanması ilk etapta kuşku uyandırsa da bu durumun aslında TM, bara ve fider/hat gibi unsurların fiziki yapısından kaynaklandığı anlaşılmaktadır. Bir TM'de iki baranın bulunması durumu, bu merkezde iki farklı trafonun (dolayısıyla iki ayrı kapasite) bir arada ancak ayrı ayrı sistemler olarak bulunması şeklinde olabilir. Dolayısıyla işbu soruşturma kapsamında bir TM için yapılan başvuruların, fiderlerin baralar arasında değişimi gibi bir durum oluşmadığı müddetçe baralar bazında ayrı ayrı incelenmesi mümkündür. Bu açıdan bakıldığında Karapınar TM için söz konusu kuşku ortadan kalktığı görülmektedir.
- (144) Yukarıda yer verilen analizlerin ötesinde Karapınar TM'den yapılan başvuruların teknik kriterler açısından durumu ve başvuru sonuçları incelendiğinde MEDAŞ'ın başvurular arasında ayrımcılık yaptığına dair herhangi bir bilgi, belge veya veriye ulaşılamamıştır.
- (145) Karapınar TM için de diğer TM'lere benzer şekilde 11.07.2019 tarihinde MEDAŞ'ta gerçekleştirilen yerinde incelemede başvurular arasında rastlantısal olmak üzere bazı başvurular seçilmiş ve bu başvurulara ilişkin bağlanabilirlik oranı hesabında kullanılan veriler ile CBS görüntüleri incelenmiştir. Söz konusu başvurular 147645 nolu GÜNÖZGÜ'ye ait başvuru, 161427 nolu Ayd Enerji Üretim Tarımsal Ürünler Yağ

Gıda San. ve Tic. A.Ş.'ye ait başvuru ve 163585 nolu Ceren Elk. En. Ür. Dağ. Paz. San. Tic. Ltd. Şti.'ye ait başvurulardır. Bu belgelerdeki veriler daha önce MEDAŞ tarafından gönderilen çeşitli verilerle karşılaştırılmış ve tüm verilerin tutarlı olduğu görülmüştür. Tüm bu inceleme ve analizler çerçevesinde başvuruların değerlendirilmesinde MEDAŞ tarafından ayrımcılık yapıldığına dair herhangi bir bulguya ulaşılamamıştır. Dolayısıyla Karapınar TM'den değerlendirilen başvurular için MEDAŞ'ın hakim durumunu kötüye kullandığı söylenemeyecektir.

- **Seydişehir TM:**

- (146) Seydişehir TM için 2014 Ocak - 2016 Mart dönemleri arasında toplam 124 başvuru yapılmış ve bu başvuruların 25'i olumlu 99'u ise çeşitli sebeplerle olumsuz sonuçlanmıştır. MEDAŞ ile ilişkili şirketler söz konusu dönemde toplam 26 başvuruda bulunmuş bunların 23'ü olumlu, 3'ü olumsuz sonuçlanmıştır. Seydişehir TM özelinde dikkat çeken durum yukarıda da yer verilen ve SATURN tarafından yapılan şikâyet başvurusunun konusunu oluşturan ayrımcılık iddialarıdır. Bu konuya ilişkin açıklamalara ayrıntılı olarak yukarıda yer verilmektedir. Bunun dışında Seydişehir TM ile ilgili dosya kapsamında bulunan bilgi ve belgeler incelendiğinde MEDAŞ'ın değerlendirme kriterleri açısından veya başka bir biçimde hâkim durumunu kötüye kullandığına dair bir bulguya ulaşılamamıştır.
- (147) Ayrıca 11.07.2019 tarihinde MEDAŞ'ta gerçekleştirilen yerinde incelemede Seydişehir TM'den değerlendirilen başvurular arasında rastlantısal olarak bazı başvurular seçilmiş ve bu başvurulara ilişkin bağlanabilirlik oranının hesaplanmasında kullanılan veriler ile CBS görüntüleri incelenmiştir. Söz konusu başvurular 219661 nolu Ahmet Cengiz Güneş Enerjisi Üretimi'ne ait başvuru ve 219690 nolu Cengiz Enerji San. ve Tic. A.Ş.'ye ait başvurulardır. Bu belgelerdeki veriler daha önce MEDAŞ tarafından gönderilen çeşitli verilerle karşılaştırılmış ve tüm verilerin tutarlı olduğu görülmüştür. Sonuç olarak ne şikâyet başvurusunda belirtilen konular ne de bunun dışındaki herhangi bir hususta MEDAŞ'ın Seydişehir TM bazında başvuruları değerlendirirken taraflar arasında ayrımcılık yaptığına dair herhangi bir bulguya ulaşılamamıştır. Dolayısıyla Seydişehir TM özelinde yapılan başvurular açısından MEDAŞ'ın kötüye kullanma olarak nitelendirilebilecek davranış ve uygulamalarda bulunmadığı kanaatine varılmıştır.

- **Tümosan TM:**

- (148) Tümosan TM için 2014 Ocak - 2016 Mart dönemleri arasında toplam 259 başvuru yapılmış ve söz konusu başvuruların 33'ü olumlu 226'sı olumsuz sonuçlanmıştır. MEDAŞ ile ilişkili şirketler Tümosan TM'den iki başvuru yapmış ve iki başvuru da olumsuz sonuçlanmıştır. Tümosan TM'ye ilişkin veriler MEDAŞ'ın ayrımcılık yaptığına ilişkin şüphe oluşturmamakla birlikte GÖKSU tarafından yapılan şikâyet başvurusunda Tümosan TM'nin konu edilmesi sebebiyle MEDAŞ'tan başvurulara ilişkin ayrıntılı bilgi talep edilen TM'ler arasına Tümosan TM de dahil edilmiştir. GÖKSU'nun başvurusu ile ilgili değerlendirmelere yukarıda ayrıntılı olarak yer verilmiştir. Öte yandan söz konusu şikâyet başvurusunda ifade edilen konuların dışında, dosya mevcudu bilgi ve belgeler kapsamında Tümosan TM'de MEDAŞ'ın ayrımcı davranışlar yoluyla hakim durumunu kötüye kullandığı yönünde herhangi bir bulguya ulaşılamamıştır.

I.6.2. Genel Değerlendirme

- (149) Yukarıda MEDAŞ'ın lisanssız elektrik üretimi başvurularının değerlendirmesinde ayrımcı davranışlarda bulunarak 4054 sayılı Kanun'un 6. maddesini ihlal ettiği iddiası

şikayet başvuruları ve TM bazında incelenmiş, GÖKSU ENERJİ, GES ŞİRKETLERİ ve SATURN tarafından yapılan lisanssız üretime ilişkin başvuruların MEDAŞ tarafından somut ve nesnel gerekçelere dayanarak reddedildiği görülmüş ve bu başvuruların değerlendirmesinde MEDAŞ tarafından ayrımcılık yapıldığına işaret eden başkaca bulgulara ulaşılamamıştır.

- (150) Diğer yandan MEDAŞ dağıtım bölgesinde bulunan 46 TM içinden, yapılan başvurulara MEDAŞ'ın ayrımcı uygulamalarda bulunduğu şüphesi uyandıran yedi TM ayrıntılı analize tabi tutulmuş, bunlar arasında KARAMAN TM'de MEDAŞ'ın baralar arası fider/kapasite aktarımı konusunda daha önceden bilgi sahibi olması şüphesi bulunmakla beraber, gerek bu husus gerekse MEDAŞ'ın bu bilgiyi kullanarak diğer şirketlere ayrımcı davrandığı hususu somut belgelerle ortaya konulamamıştır. Yine Seydişehir TM ile ilgili olarak SATURN tarafından yapılan şikayet başvurusu konu incelediğinde SATURN başvurularının objektif kriterlere göre reddedildiği ancak bu başvuruların iptal edilmesiyle ortaya çıkan kapasitenin iptalden hemen bir gün sonra yapılan başvurular neticesinde çok büyük kısmının yine objektif kriterlere göre MEDAŞ ile ilişkili şirketlere tahsis edildiği anlaşılmaktadır. Ayrıca gerek yerinde incelemeler sırasında elde edilen belgeler arasında, gerekse MEDAŞ tarafından gönderilen verilerin analizi sonucunda MEDAŞ'ın kendi grup şirketleri lehine ayrımcılık yaptığına yönelik herhangi bir iç yazışmaya, veriye, belge yahut başkaca bir bulguya da ulaşılamamıştır. Bütün bu tespitlerin yanı sıra, MEDAŞ dağıtım bölgesinde MEDAŞ'la ilişkili şirketlere yapılan tahsis oranı kurulu güç bazında %10,2 ile sınırlı kalmaktadır.

J. SONUÇ

- (151) 13.12.2018 tarihli ve 18-47/731-M sayılı Kurul kararı uyarınca yürütölen soruşturma ile ilgili olarak dñzenlenen Rapor'a, Ek Görüş'e, toplanan delillere, yazılı savunmalara ve incelenen dosya kapsamına göre; Meram Elektrik Dağıtım A.Ő.'nin 4054 sayılı Kanun'un 6. maddesini ihlal etmediğine, dolayısıyla aynı Kanun'un 16. maddesi uyarınca adı geöen teőebbñse idari para cezası uygulanmasına gerek olmadığına, OYBİRLİĞİ ile gereköeli kararın tebliğinden itibaren 60 gün içinde Ankara İdare Mahkemelerinde yargı yolu açık olmak üzere, karar verilmiştir.